

KODI
I
PROCEDURËS CIVILE
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

*Miratuar me ligjin nr.8116, datë 29.3.1996
dhe ndryshuar me ligjet nr.8431, datë 14.12.1998;
nr.8491, datë 27.5.1999; nr.8535, datë 18.10.1999;
nr.8812, datë 17.5.2001; nr.9953, datë 14.7.2008,
nr.10 052, datë 29.12.2008*

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Prill, 2009

PASQYRA E LËNDËS

PJESA E PARË

Pjesa e përgjithshme

© I këtij botimi Qendra e Publikimeve Zyrtare

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Kodi i procedurës civile : i përditësuar. - Tiranë :
Qendra e Publikimeve Zyrtare, 2009
...f, ;...cm.

ISBN 978-99956-729-2-8

	Neni	Faqe
TITULLI I		
Parimet themelore të procesit gjyqësor.....	1-30	11
TITULLI II		
Padia.....	31-34	18
TITULLI III		
Gjykata, juridiksioni dhe kompetencat.....	35-79/a	19
KREU I		
Përbërja e gjykatës.....	35	19
KREU II		
Juridiksioni.....	36-40	20
KREU III		
Kompetencat.....	41-64	22
A.Kompetencat në lëndë.....	41	22
B.Kompetencat tokësore.....	42-54	22
C.Ndryshimet e kompetencës për shkak të lidhjes së mosmarrëveshjeve.....	55-58	26
D.Kundërshtimi i juridiksionit dhe i kompetencës	59-64	27
KREU IV		
Rregulla për caktimin e vlerës së padisë.....	65-70	29
KREU V		
Përjashtimi i gjyqtarit, kërkesa për përjashtim.....	71-76	31
KREU VI		
Sekretaria gjyqësore.....	77-79/a	34
KREU VII (shfuqizuar).....	80-83	35

	Neni	Faqe
TITULLI IV (shfuqizuar).....	84-89	35
TITULLI V		
Ngritja e padisë	90-110	35
KREU I		
Palët	90-95	35
KREU II		
Përfaqësuesit	96-99	37
KREU III		
Detyrat e palëve dhe të përfaqësuesve.....	100-101	39
KREU IV		
Përgjegjësia e palëve për shpenzimet gjatë procesit dhe për dëmet gjatë procesit.....	102-110	40
KREU V (shfuqizuar)		
TITULLI VI		
Aktet procedurale, njoftimet dhe afatet.....	115-152	44
KREU I		
Forma e aktit.....	115-118	44
KREU II		
Pavlefshmëria e akteve.....	119-124	46
KREU III		
Vendimet e gjykatës	125-127	48
KREU IV		
Njoftimet	128-144	49
KREU V		
Afatet.....	145-152	54
 PJESA E DYTË GJYKIMI NË SHKALLË TË PARË 		
TITULLI I		
Ngritja e padisë	153-169	57

	Neni	Faqe
KREU I		
Hartimi, paraqitja në gjykatë, njoftimi i padisë dhe veprimet përgatitore	153-160	57
KREU II		
Bashkëndërgjyqësia	161-162	63
KREU III (shfuqizuar)		
KREU IV		
Gjobat	165-169	64
TITULLI II (shfuqizuar)		
KREU I		
Veprimet përgatitore.....	171/a-171/b	66
KREU II		
Drejtimi i procesit dhe seanca gjyqësore.....	172-188	67
KREU III		
Pjesëmarrja e personave të tretë në procesin civil	189-201	74
KREU IV		
Sigurimi i padisë.....	202-212	78
KREU V		
Rregulla të përgjithshme për marrjen e provave.....	213-224/ç	82
KREU VI		
Eksperti dhe ekspertimi.....	225-230	87
KREU VII		
Thëniet e dëshmitarëve.....	231-245	90
KREU VIII		
Shkresat.....	246-280	95
KREU IX		
Pohimet e palëve.....	281-285	105

	Neni	Faqe
KREU X		
Këqyrja e personave, sendeve dhe këqyrja në vend, eksperimentimi.....	286-291	106
KREU XI		
Sigurimi i provës	292-296	108
KREU XII		
Pezullimi e pushimi i gjykimit.....	297-301	110
A. Pezullimi i gjykimit.....	297-298	110
B. Pushimi i gjykimit.....	299-301	111
KREU XIII		
Përfundimi i hetimit gjyqësor dhe dhënia e vendimit.....	302-316	112
KREU XIV		
Vendime me ekzekutim të përkohshëm.....	317-319	117
TITULLI III		
Gjykimet e posaçme.....	320-399	119
KREU I		
Dispozita të përgjithshme.....	320-323	119
KREU II		
Gjykimi i mosmarrëveshjeve administrative.....	324-333	120
KREU III		
Gjykimi i mosmarrëveshjeve tregtare.....	334-348	124
KREU IV		
Shqyrtimi i mosmarrëveshjeve që lidhen me familjen	349-350	129
A.Procedura për vendosjen e kujdestarisë.....	350-357	130
B.Gjykime në lidhje me martesën.....	358-368	132
KREU V		
Pjesëtimi gjyqësor.....	369-374	135

	Neni	Faqe
KREU VI		
Shpallja e zhdukjes ose e vdekjes së personit	375-381	138
KREU VII		
Heqja ose kufizimi i zotësisë për të vepruar.....	382-387	140
KREU VIII		
Vërtetimi gjyqësor i fakteve.....	388-392	142
KREU IX		
Njohja e vendimeve të shteteve të huaja.....	393-399	144
TITULLI IV		
Arbitrazhi	400-439	147
KREU I		
Dispozita të përgjithshme.....	400-406	147
KREU II		
Formimi i gjykatës së arbitrazhit.....	407-414	149
KREU III		
Procedura e arbitrazhit.....	415-427	152
KREU IV		
Vendimi i gjykatës së arbitrazhit.....	428-433	157
KREU V		
Ankimi kundër vendimit të gjykatës së arbitrazhit.....	434-438	159
KREU VI		
Arbitrazhi ndërkombëtar.....	439	161
PJESA E TRETË		
ANKIMET DHE MËNYRA E GJYKIMIT TË TYRE		
TITULLI I		
Ankimet dhe paraqitja e tyre.....	442-451/a	161

	Neni	Faqe
KREU I		
Mjetet dhe afatet e ankimit.....	442-471	162
KREU II		
Paraqitja e ankimit dhe gjykimi në apel.....	452-471	166
TITULLI II		
Rekursi në gjykatën e lartë.....	472-493	174
KREU I		
Procedura e rekursit.....	472-480	174
KREU II		
Procedurat e gjykimit.....	481-493	177
TITULLI I III		
Rishikimi.....	494-500	182
TITULLI IV(shfuqizuar)		
KREU IV (shfuqizuar)		
PJESA E KATËRT		
EKZEKUTIMI I DETYRUESHËM		
TITULLI I		
Dispozita të përgjithshme.....	510-526/a	186
TITULLI II		
Ekzekutimi në fusha të veçanta.....	527-621	195
KREU I		
Ekzekutimi i detyrimeve në të holla kundrejt personave fizikë e juridikë		
Dispozita të përgjithshme.....	527-539	195
KREU II		
Ekzekutimi mbi sendet e luajtshme.....	540-559	200
KREU III		
Ekzekutimi mbi sendet e paluajtshme, mbi mjetet e lundrimit e të fluturimit.....	560-580	206

	Neni	Faqe
KREU IV		
Ekzekutimi mbi kreditë e debitorit dhe mbi sendet që personat e tretë i detyrohen debitorit.....	581-588	214
KREU V		
Ekzekutimi i detyrimeve në të holla ndaj institucioneve buxhetore.....	589-592	217
KREU VI		
Ekzekutimi mbi shumat e llogarive në banka.....	593-600	219
KREU VII		
Ekzekutimi i detyrimit për dorëzimin e një sendi të caktuar.....	601-604	221
KREU VIII		
Ekzekutimi i detyrimit për kryerjen e një veprimi të caktuar.....	605-606	224
KREU IX		
Mjetet e mbrojtjes kundër ekzekutimit të vendimeve.....	609-614	225
KREU X		
Pezullimi i pushimit të ekzekutimit.....	615-617	228
KREU XI		
Dispozita tranzitore dhe të fundit.....	618-621	230

LIGJ
Nr.8116, datë 29.3.1996
(i përditësuar)

**KODI I PROCEDURËS CIVILE I REPUBLIKËS SË
SHQIPËRISË**

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

**KUVENDI POPULLOR
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

VENDOSI:

PJESA E PARË

PJESA E PËRGJITHSHME

TITULLI I

PARIMET THEMELORE TË PROCESIT GJYQËSOR

Neni 1

Kodi i Procedurës Civile i Republikës së Shqipërisë cakton rregulla të detyrueshme, të njëjta e të barabarta, për gjykimin e mosmarrëveshjeve civile e të mosmarrëveshjeve të tjera të parashikuara në këtë Kod e në ligje të veçanta.

Gjykata nuk mund të refuzojë të shqyrtojë dhe të japë vendime për çështjet që i paraqiten për shqyrtim, me arsyetim se ligji mungon, nuk është i plotë, ka kundërthënie ose është i paqartë.

Neni 2

Vetëm palët mund të vënë në lëvizje gjykatën për fillimin e një procesi gjyqësor, përveç kur ligji parashikon ndryshe.

Palët janë të lira që në çdo kohë të tërheqin padinë, por gjithnjë përpara shuarjes së saj për efekt gjykimi ose në bazë të ligjit.

Neni 3

Kërkesa e palëve për fillimin e një procesi gjyqësor është e lidhur me përmbushjen nga ana e tyre të detyrimeve që rrjedhin prej këtij procesi, në format dhe afatet e parashikuara në këtë Kod.

Neni 4

Gjykata kujdeset për zhvillimin e rregullt të procesit gjyqësor. Për këtë qëllim, në bazë të kompetencave që i jepen nga ky Kod, vendos për afatet dhe urdhëron marrjen e masave të nevojshme.

Neni 5

Objekti i mosmarrëveshjes

Objekti i mosmarrëveshjes përcaktohet në pretendimet e palëve.

Pretendimet parashtrihen në aktin për fillimin e procesit gjyqësor, si dhe gjatë ushtrimit të të drejtave që rrjedhin nga ky proces. Objekti i mosmarrëveshjes mund të ndryshojë sipas kërkesave që lindin gjatë procesit, kur këto të fundit kanë lidhje të mjaftueshme me pretendimet e fillimit.

Neni 6

Gjykata që gjykon mosmarrëveshjen duhet të shprehet mbi gjithçka që kërkohet dhe vetëm për atë që kërkohet.

Neni 7

Faktet

Fakt quhet çdo sjellje e njeriut, ngjarje shoqërore ose fenomen i natyrës, të cilit ligji i ngarkon një pasojë juridike.

Neni 8

Palët kanë detyrimin të paraqesin faktet mbi të cilat mbështesin pretendimet e tyre.

Neni 9

Gjykata fton palët për të dhënë shpjegime mbi faktet që ajo i vlerëson të nevojshme për zgjidhjen e mosmarrëveshjes.

Neni 10

Gjykata mbështet vendimin e saj vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor.

Neni 11

Provat

Provat janë të dhëna që merren në formën e parashikuar nga ky Kod dhe që vërtetojnë ose rrëzojnë pretendimet ose prapësimet e pjesëmarrësve në proces.

Neni 12

Pala që pretendon një të drejtë, ka detyrim që, në përputhje me ligjin, të provojë faktet mbi të cilët bazon pretendimin e saj.

Neni 13

Faktet e njohura botërisht ose zyrtarisht nuk ka nevojë të provohen. Faktet, për të cilat ekziston një prezumim ligjor, nuk duhet të provohen nga pala në dobi të së cilës është prezumimi.

Neni 14

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 1)

Gjykata ka për detyrë që të zhvillojë një proces të rregullt ligjor, nëpërmjet garantimit të zhvillimit të një hetimi të plotë dhe të gjithanshëm, në përputhje me ligjin.

Neni 15

Palët janë të detyruara të japin ndihmesën e tyre për zhvillimin normal të hetimit gjyqësor. Gjykata i ngarkon ato me përgjegjësi në rast mosveprimi ose pengimi me faj të tyre.

Neni 16

E drejta

Gjykata zgjidh mosmarrëveshjen në përputhje me dispozitat ligjore dhe normat e tjera në fuqi, që janë të detyrueshme të zbatohen prej saj. Ajo bën një cilësim të saktë të fakteve dhe veprimeve që lidhen me mosmarrëveshjen, pa u lidhur me përcaktimin që mund të propozojnë palët.

Megjithatë, gjykata nuk mund të ndryshojë bazën juridike të padisë pa kërkesën e palës.

Neni 17

Gjykata fton palët që të japin shpjegime nga pikëpamja e së drejtës që ajo e çmon të nevojshme për zgjidhjen e mosmarrëveshjes.

Neni 18

Kontradiktoriteti

Asnjë palë nuk mund të gjykohet pa u dëgjuar ose pa u thirrur në gjykim.

Neni 19

Palët duhet t'i bëjnë të njohur njëra-tjetrës, në kohën e duhur, mjetet dhe faktet mbi të cilat mbështesin pretendimet e tyre, provat që do të paraqesin dhe dispozitat ligjore që do t'u referohen, në mënyrë që të bëhet e mundur për secilën palë mbrojtja e interesave të tyre në gjykim.

Neni 20

Gjykata duhet të ndjekë dhe të kërkojë të zbatohet parimi i kontradiktoritetit.

Ajo mbështet vendimin e saj vetëm në mjetet, shpjegimet, dokumentet e provat e tjera të treguara ose të sjella nga palët, kur këto të fundit kanë qenë në gjendje të debatojnë sipas parimit të kontradiktoritetit.

Neni 21

Kur ligji e lejon dhe rrethanat e çështjes diktojnë marrjen e një vendimi gjyqësor, pavarësisht nga dijenia e një pale, kjo e fundit ka të drejtën të ankohet në rrugë gjyqësore ndaj vendimit të dhënë.

Neni 22

Mbrojtja

Palët mund të mbrohen vetë, përveç rasteve kur përfaqësimi është i detyrueshëm.

Neni 23

Palët janë të lira të ndërtojnë mbrojtjen e interesave të tyre në gjykim, nëpërmjet përfaqësimit ose të çdo ndihme tjetër juridike, në përputhje me dispozitat në fuqi.

Neni 24

Gjykata dëgjon gjithnjë palët drejtpërsëdrejti, përveç kur ligji parashikon ndryshe.

Neni 25

Pajtimi i palëve

Është detyrë e gjykatës që të bëjë përpjekje për të pajtuar palët në mosmarrëveshje.

Neni 26

Karakteri publik i procesit gjyqësor

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 1)

Seancat gjyqësore janë të hapura, përveç kur parashikohet ndryshe sipas këtij Kodi.

Gjykata mund të mos lejojë pjesëmarrjen e medias, kur çmon se nuk është në dobi të gjykimit. Në çdo rast vendimi përfundimtar i gjykatës shpallet publikisht.

Neni 27

Përdorimi i gjuhës shqipe në gjykim

Në të gjitha fazat e gjykimit përdoret gjuha shqipe.

Personat që nuk dinë shqip, përdorin gjuhën e tyre. Ata marrin dijeni për provat dhe për gjithë zhvillimin e gjykimit me anë të përkthyesit.

Neni 28

Gjykata në procesin gjyqësor civil

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 2)

Gjykata duhet të shprehet për të gjitha kërkesat që parashtrihen në padi, pa i kaluar kufijtë e saj, duke realizuar një gjykim të drejtë, të pavarur dhe të paanshëm brenda një afati të arsyeshëm.

Neni 29

Gjykata mbështet vendimin në provat e paraqitura nga palët ose nga prokurori, të marra në seancë gjyqësore.

Gjykata çmon provat që ndodhen në aktet, në bazë të bindjes së saj të brendshme, të formuar nga shqyrtimi në tërësinë e tyre i rrethanave të çështjes.

Neni 30

Publikimi i vendimit përfundimtar

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 3)

Kur çmohet se publikimi i vendimit përfundimtar i shërben rehabilitimit dhe/ose zhdëmtimit, gjykata, me kërkesën e palës së interesuar, urdhëron publikimin e vendimit në media.

Kur njoftimi nuk jepet në afatin e caktuar nga gjykata, pala, në favorin e së cilës është dhënë vendimi, ka të drejtë të kërkojë publikimin me shpenzimet e personit që detyrohet.

TITULLI II

PADIA

Neni 31

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr. 8812, datë 17.5.2001, neni 4)

Padia është e drejta e personit që bën pretendimin, për t'u dëgjuar, mbi themelin e këtij pretendimi, në mënyrë që gjykata ta shpallë atë të bazuar ose jo.

Pala kundërshtarë ka të drejtë të diskutojë dhe të ngrejë prapësime mbi themelin dhe bazueshmërinë në ligj të këtij pretendimi.

Neni 32

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 5)

Padia mund të ngrihet:

a) për të kërkuar rivendosijen e një të drejte ose interesi të ligjshëm që është shkelur;

b) për vërtetimin e qenies ose mosqenies së një marrëdhënieje juridike ose një të drejte;

c) për njohjen e vërtetësisë ose pavërtetësisë së një dokumenti me pasoja juridike për paditësin.

Neni 33

Nuk mund të ngrihet padi nga një person që i mungon zotësia juridike për të vepruar.

Neni 34

Personi që abuzon në të drejtën për të ngritur padi, duke qenë i ndërgjegjshëm për pathemelësinë ose pabazueshmërinë në ligj të saj, ose përdor mashtrimin, mund të dënohet nga gjykata me gjobë deri në 50 000 lekë, pa llogaritur shpërblimin e dëmit që mund të kërkohej.

TITULLI III

GJYKATA, JURIDIKSIONI DHE KOMPETENCAT

KREU I

PËRBËRJA E GJYKATËS

Neni 35

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 6; ndryshuar shkronja "a" dhe "b" me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 2)

Gjykata e shkallës së parë gjykon me trup gjykues të përbërë nga një gjyqtar ose tre gjyqtarë.

Me trup gjykues të përbërë nga tre gjyqtarë gjykohen këto çështje:

a) Paditë me vlerë më shumë se 20 milionë lekë vetëm nëse një

nga palët e kërkon në seancë përgatitore, sipas nenit 158/a të këtij Kodi.

b) Paditë për kundërshtimin e akteve administrative me vlerë më shumë se 20 milionë lekë vetëm nëse një nga palët e kërkon në seancë përgatitore, sipas nenit 158/a të këtij Kodi.

c) Paditë për shpalljen e zhdukjes ose të vdekjes së personit.

ç) Paditë për heqjen ose kufizimin e zotësisë për të vepruar të personave.

Çështjet e tjera gjykohen nga një gjyqtar i vetëm.

Gjykata e apelit gjykon me trup gjykues të përbërë nga tre gjyqtarë.

Gjykata e Lartë gjykon në kolegje me trup gjykues të përbërë nga 5 gjyqtarë dhe në kolegje të bashkuara me pjesëmarrjen e të gjithë gjyqtarëve.

KREU II

JURIDIKSIONI

Neni 36

Në juridiksionin e gjykatave hyjnë të gjitha mosmarrëveshjet civile dhe mosmarrëveshjet e tjera të parashikuara në këtë Kod e në ligje të veçanta.

Juridiksioni gjyqësor civil ushtrohet sipas dispozitave të këtij Kodi dhe ligjeve të tjera. Asnjë institucion tjetër nuk ka të drejtë të pranojë për shqyrtim një mosmarrëveshje civile që është duke u gjykuar nga gjykata.

Është e pavlefshme çdo marrëveshje që lidhet në kundërshtim me këtë dispozitë.

Neni 37

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 7)

Juridiksioni i gjykatave shqiptare për personat fizikë dhe juridikë të huaj rregullohet me ligj.

Juridiksioni i gjykatave shqiptare nuk mund t'i kalohet me marrëveshje një juridiksioni të huaj, përveç kur gjykimi ka lidhje me një detyrim ndërmjet të huajve ose ndërmjet një të huaji e një shtetasi shqiptar, ose personi juridik pa banim ose qëndrim në Shqipëri, si dhe kur këto përjashtime janë parashikuar në marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë.

Neni 38

Gjykata shqiptare nuk pushon as pezullon gjykimin e një mosmarrëveshjeje, kur kjo e fundit ose një çështje tjetër që ka lidhje me të, është duke e gjykuar nga një gjykatë e huaj.

Neni 39

Juridiksioni ndaj përfaqësive diplomatike e konsullore

(Ndryshuar shkronja "b" me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 8)

Anëtarët e përfaqësive diplomatike e konsullore të vendosura në Republikën e Shqipërisë nuk i nënshtrohen juridiksionit të gjykatave shqiptare, përveç kur:

a) pranojnë vullnetarisht,

b) ekzistojnë rastet dhe kushtet e parashikuara nga Konventa e Vjenës për Marrëdhëniet Diplomatike.

Neni 40

Juridiksioni civil i gjykatave shqiptare nuk shtrihet në përfaqësuesit e shteteve të tjera dhe në grupin e tyre të shoqërimit, kur ata qëndrojnë me ftesë zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

KREU III

KOMPETENCAT

A.KOMPETENCAT NË LËNDË

Neni 41

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Në kompetencë të gjykatës së shkallës së parë janë të gjitha mosmarrëveshjet civile e mosmarrëveshjet e tjera të parashikuara në këtë Kod e në ligje të tjera.

B. KOMPETENCAT TOKËSORE

Neni 42

Paditë ngrihen në gjykatën e vendit ku i padituri ka vendbanimin ose vendqëndrimin e tij dhe kur këto nuk dihen, në gjykatën e vendit ku ai ka banesën e përkohshme.

Kur i padituri nuk ka vendbanim, as vendqëndrim dhe as banesë të përkohshme në Republikën e Shqipërisë, paditë ngrihen në gjykatën ku banon paditësi.

Neni 43

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kur i padituri është person juridik, paditë ngrihen në gjykatën e vendit ku personi juridik ka qendrën e tij.

Paditë që rrjedhin nga marrëdhënie juridike me një degë ose agjenci lokale të personit juridik, mund të ngrihen edhe në gjykatën ku ka qendrën dega ose agjencia, si dhe në gjykatën e shkallës së parë ku personi juridik ka një ndërtesë me aktivitet ose një përfaqësues të autorizuar që të paraqitet në gjykim për objektin e padisë.

Neni 44

Paditë kundër të miturve që nuk kanë mbushur moshën katërmbëdhjetë vjeç ose kundër personave që u është hequr krejtësisht zotësia për të vepruar, ngrihen në gjykatën e vendit ku ka banimin përfaqësuesi ligjor i tyre.

Neni 45

Paditë për të drejta reale mbi sende të paluajtshme, për pjesëtimin e sendeve të përbashkëta dhe për posedimin ngrihen në gjykatën e vendit ku ndodhen sendet ose pjesa më e madhe e tyre.

Paditë, që rrjedhin nga kallëzimi i një punimi të ri dhe i një dëmi të mundshëm, ngrihen në gjykatën e vendit ku ka ndodhur fakti për të cilin është ngritur padia.

Neni 46

Paditë që rrjedhin nga trashëgimi, paditë për pavlefshmërinë e testamentit dhe ato për pjesëtimin e trashëgimit ngrihen në gjykatën e

vendit ku trashëgimlënësi ka pasur banimin e tij të fundit dhe, kur ky nuk dihet, në gjykatën e vendit ku ndodhet e gjithë pasuria ose pjesa më e madhe e saj.

Kur trashëgimlënësi është shtetas shqiptar dhe në kohën e vdekjes së tij nuk e ka pasur banimin në Republikën e Shqipërisë, paditë e parashikuara në paragrafin e parë mund të ngrihen në gjykatën e vendit ku trashëgimlënësi ka pasur banimin e fundit në Republikën e Shqipërisë ose në gjykatën e vendit ku ndodhet pjesa më e madhe e pasurisë së tij. Kur trashëgimlënësi nuk ka pasur në Republikën e Shqipërisë as banim të fundit, as pasuri, paditë si më sipër ngrihen në gjykatën e kryeqytetit.

Neni 47

Paditë për kërkim ushqimi dhe paditë që rrjedhin nga marrëdhëniet e punës, mund të ngrihen si në gjykatën e vendit ku ka banimin i padituri, ashtu dhe në gjykatën e vendit ku ka banimin paditësi.

Padia për heqjen ose pakësimin e ushqimit të caktuar ngrihet në gjykatën e vendit ku ka banimin i padituri.

Neni 48

Paditë që rrjedhin nga shkaktimi i dëmit mund të ngrihen si në gjykatën e vendit ku ka banimin i padituri, ashtu dhe në gjykatën e vendit ku është shkaktuar dëmi.

Kur kërkohet shpërblimi i dëmit të shkaktuar nga vdekja ose dëmtimi i shëndetit, padia mund të ngrihet edhe në gjykatën e vendit ku banon paditësi.

Neni 49

Paditë, për të kërkuar ekzekutimin e detyrueshëm mbi sende, ngrihen në gjykatën e vendit ku ndodhen ato ose pjesa më e madhe e vlerës së tyre.

24

Paditë për të kërkuar ekzekutimin e detyrueshëm për kryerjen ose moskryerjen e një veprimi të caktuar, ngrihen në gjykatën e vendit ku duhet të përmbushet një detyrim i tillë.

Neni 50

Paditë që kanë për objekt kundërshtimin e veprimeve të kryera nga përmbartuesi për ekzekutimin e detyruar, ngrihen në gjykatën e vendit të ekzekutimit.

Neni 51

Paditë për vërtetimin e qenies ose mosqenies së martesës, për anulimin e martesës dhe për zgjidhjen e saj, mund të ngrihen si në gjykatën e vendit ku bashkëshortët kanë pasur banimin e tyre të përbashkët të fundit ose në gjykatën e vendit ku ka banimin i padituri. Kur i padituri nuk ka banim ose vendqëndrim dhe as banesë të përkohshme në Republikën e Shqipërisë, padia ngrihet në gjykatën e vendit ku ka banimin, vendqëndrimin ose banimin e përkohshëm paditësi dhe kur as paditësi nuk i ka ato, padia ngrihet në gjykatën e kryeqytetit.

Neni 52

Kompetenca tokësore mund të ndryshohet me marrëveshje me shkrim të palëve, përveç rasteve të parashikuara në nenet 45 e 46 të këtij Kodi dhe kur ligji e ndalon këtë marrëveshje.

Neni 53

Kur janë shumë të paditur, që kanë banimin ose vendqëndrimin e tyre në vende të ndryshme, padia mund të ngrihet në gjykatën e vendit ku ka banimin ose vendqëndrimin cilido nga të paditurit.

25

Neni 54

E drejta e zgjedhjes ndërmjet shumë gjykatave kompetente i takon paditësit, e cila ushtrohet me ngritjen e padisë.

C. NDRYSHIMET E KOMPETENCËS PËR SHKAK TË LIDHJES SË MOSMARRËVESHJEVE

Neni 55

Gjykata që gjykon padinë kryesore është kompetente për të shqyrtuar edhe kërkesat dytësore, kundërpadinë ose ndërhyrjen kryesore. Në këtë rast gjykata merr vendim për bashkimin e tyre në një çështje të vetme.

Neni 56

(Shtuar shkronja "b" me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 9)

Gjykata që është kompetente në shqyrtimin e mosmarrëveshjes, me kërkesën e palëve mund të vendosë dërgimin e çështjes në një gjykatë tjetër që është edhe kjo kompetente vetëm kur:

a) në gjykatën tjetër mosmarrëveshja mund të zgjidhet më shpejt dhe më lehtë sesa në gjykatën e zgjedhur nga paditësi;

b) shihet me vend kërkesa e të paditurit, të cilit nuk i dihej vendbanimi ose vendqëndrimi, për gjykimin e mosmarrëveshjes në gjykatën e vendit ku ai ka vendbanimin ose vendqëndrimin e tanishëm.

Neni 57

Paditë kundër disa të paditurve që shqyrtohen nga gjykata me trupa gjykues të ndryshëm, kur kanë lidhje midis tyre për nga objekti,

mund të bashkohen me një çështje të vetme dhe të shqyrtohen nga gjykata e vendit të banimit ose të qëndrimit të njërit prej të paditurve.

Neni 58

Kur në të njëjtën gjykatë ose gjykata të ndryshme shqyrtohen në të njëjtën kohë mosmarrëveshje midis të njëjtave palë dhe kanë të njëjtin shkak e të njëjtin objekt, vendoset pushimi i gjykimit të mosmarrëveshjeve të paraqitura pas asaj të regjistruar më parë.

D. KUNDËRSHTIMI I JURIDIKSIONIT DHE I KOMPETENCËS

Neni 59

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Gjykata në çdo fazë dhe shkallë të gjykimit, qoftë edhe kryesisht, merr në shqyrtim nëse çështja që shqyrton, bën pjesë në juridiksionin gjyqësor apo atë administrativ.

Kundër vendimit të dhënë për një rast të tillë, mund të bëhet ankim i veçantë në Gjykatën e Lartë.

Neni 60

(Ndryshuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kur një institucion shtetëror pretendon se mosmarrëveshja që ka pranuar gjykata për një shqyrtim hyn në juridiksionin administrativ, mosmarrëveshja zgjidhet nga Gjykata e Lartë me kërkesën e institucionit shtetëror ose të prokurorit.

Gjykimi i filluar pezullohet derisa të jepet vendimi për zgjidhjen e mosmarrëveshjes për juridiksionin. Gjykata mund të marrë vetëm

masa për sigurimin e padisë dhe të kryejë veprime procedurale që nuk presin.

Neni 61

Dërgimi i çështjes gjykatës kompetente

Gjykata, kur konstaton se nuk është kompetente për gjykimin e çështjes kryesisht ose me kërkesën e palëve, vendos moskompetencën e saj dhe i dërgon aktet në gjykatën kompetente.

Neni 62

Kundër vendimit të gjykatës që ka shpallur moskompetencën për gjykimin e mosmarrëveshjes, si dhe kundër vendimit të saj mbështetur në nenin 60 të këtij Kodi, mund të bëhet ankimi i veçantë nga palët dhe nga prokurori, kur ka ngritur padi ose ka marrë pjesë në gjykimin e mosmarrëveshjes, në Gjykatën e Lartë.

Neni 63

Ankimi pezullon gjykimin

Me depozitimin e ankesës, sipas nenit 62 të këtij Kodi, pezullohet gjykimi i çështjes dhe gjykata mund të kryejë vetëm veprime procedurale që nuk presin.

Gjykata e Lartë shqyrton ankimin jo më vonë se tridhjetë ditë nga dita e ardhjes së çështjes.

Gjykata e Lartë në vendimin e saj për rregullimin e kompetencës jep udhëzimet e nevojshme për procesin gjyqësor të zhvilluar dhe për vazhdimin e tij nga gjykata që deklarohet kompetente.

Neni 64

Detyrimi për pranimin e çështjes për gjykim

Çështja që dërgohet për shqyrtim nga një gjykatë në një gjykatë tjetër të së njëjtës kategori ose nga një gjykatë më e lartë, duhet të pranohet dhe të shqyrtohet nga gjykata së cilës i dërgohet.

Konfliktet për kompetencë midis gjykatave nuk lejohen, por gjykata, pa ndërprerë gjykimin e çështjes, ka të drejtë t'i parashtrijë qëndrimin e saj Gjykatës së Lartë e cila vendos për rregullimin e kompetencës.

KREU IV

RREGULLA PËR CAKTIMIN E VLERËS SË PADISË

Neni 65

Vlera e padisë llogaritet në momentin e paraqitjes së saj në gjykatë. Kërkesat e parashtruara në të njëjtin proces kundër të njëjtit person, mblidhen ndërmjet tyre, duke përfshirë edhe kamatat e arrira, shpenzimet e kryera dhe dëmet e pretenduara.

Kur kërkohet nga shumë persona ose kundër disa personave përmbushja me kuota e një detyrimi, vlera e padisë përcaktohet nga i gjithë detyrimi.

Neni 66

Vlera e padisë që lidhet me ekzistencën, vlefshmërinë ose zgjidhjen e një marrëdhënie juridike detyrimi, përcaktohet në bazë të asaj pjese të raportit që është në mosmarrëveshje.

Në rastin kur ka mbaruar kontrata e qirasë për sende të paluajtshme, vlera përcaktohet në bazë të shumës së qirasë që kërkohet,

por në qoftë se ka kontestime për vazhdimin e kontratës së qirasë, vlera përcaktohet duke mbledhur qiratë për periudhën në kontestim.

Në pjesëtimin e pasurisë, vlera përcaktohet nga vlefata e pjesës që kërkohet.

Neni 67

Në rastin e kërimit të një detyrimi ushqimor periodik, kur titulli kundërshtohet, vlera përcaktohet në bazë të shumës së përgjithshme që duhet të jepet për dy vjet.

Në çështjet që kanë lidhje me rentat e përhjetshme, kur titulli kundërshtohet, vlera përcaktohet nga shuma e vlerave për njëzet vjet, ndërsa në rastin e rentave të përkohshme vlera përcaktohet nga shumata vjetore të kërkuara deri në dhjetë vjet.

Neni 68

Kur kërkohet një shumë parash ose një send i luajtshëm, vlera përcaktohet në bazë të shumës së treguar ose të vlerës së deklaruar nga paditësi. Në mungesë të përcaktimit ose të deklarimit, pranohet se përcaktimi i vlerës është në kompetencë të gjykatës.

I padituri mund të kundërshtojë vlerën si më sipër të deklaruar ose të prezumuar, por vetëm në fillim të mbrojtjes së tij.

Neni 69

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 10)

Kur kërkohet një pronë e paluajtshme ose të drejta reale mbi të, vlera e padisë përcaktohet nga vlera në treg e pronës ose e të drejtave që kërkohen.

Neni 70

Vlera e padisë që kundërshton ekzekutimin e detyruar, përcaktohet nga kredia për të cilën procedohet. Vlera e padisë së personit të tretë që kundërshton ekzekutimin e detyruar varet nga vlefata e sendeve për të cilat bëhet kundërshtimi.

KREU V

PËRJASHTIMI I GJYQTARIT, KËRKESA PËR PËRJASHTIM

Neni 71

Kushtet për të qenë gjyqtar caktohen me ligj.

Neni 72

Rastet për përjashtimin e gjyqtarit

Gjyqtari është i detyruar të heqë dorë nga gjykimi i një çështje konkrete kur:

1. ka interes në çështje ose në një mosmarrëveshje tjetër që ka lidhje me atë në gjykim;
2. ai vetë ose bashkëshortja e tij është i afërt deri në shkallë të katërt apo krushqi deri në shkallë të dytë ose është i lidhur me detyrime birësimi apo bashkëjeton në mënyrë të përhershme me njërën nga palët ose nga mbrojtësit;
3. ai vetë ose bashkëshortja e tij janë në konflikt gjyqësor ose në armiqësi apo në marrëdhënie kredie apo huaje me njërën prej palëve, ose njërin prej përfaqësuesve;
4. ka dhënë këshilla ose ka shfaqur mendim për çështjen në gjykim apo ka marrë pjesë në gjykimin e çështjes në një shkallë tjetër të

procesit, është pyetur si dëshmitar, si ekspert ose si përfaqësues i njëres apo tjetres palë;

5. është kujdestar, punëdhënës i njëres prej palëve, administrator ose ka një detyrë tjetër në një ent, shoqatë, shoqëri ose institucion tjetër që ka interesa për çështjen në gjykim;

6. në çdo rast tjetër kur vërtetohen, sipas rrethanave konkrete, arsye serioze njëanshmërie.

Kërkesa për heqjen dorë i paraqitet kryetarit të gjykatës përkatëse i cili vendos. Për deklarimin e heqjes dorë të kryetarit të gjykatës së shkallës së parë vendos kryetari i gjykatës së apelit dhe për kërkesën e këtij të fundit vendos kryetari i Gjykatës së Lartë.

Përmbajtja e kërkesës u njoftohet palëve.

Neni 73

Heqja dorë e gjyqtarit nga gjykimi i çështjes

(Ndryshuar fjalia e dytë me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 3)

Gjyqtari, i cili vlerëson me ndërgjegje se ka shkaqe të arsyeshme për të mos marrë pjesë në shqyrtimin e një çështjeje, i kërkon kryetarit të gjykatës zëvendësimin e tij. Kryetari i gjykatës, kur e sheh me vend kërkesën, urdhëron zëvendësimin e tij me një gjyqtar tjetër, me anë të shortit.

Neni 74

Procedura për përjashtimin e gjyqtarit

(Shfuqizuar paragrafi V, VI me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 11)

Në rastet kur është e detyrueshme heqja dorë e gjyqtarit, secila nga palët mund të kërkojë përjashtimin e tij.

Kërkesa e nënshkruar nga pala përkatëse ose nga përfaqësuesi i saj, duhet të depozitohet në sekretarinë e gjykatës kur është bërë i ditur emri i gjyqtarit apo gjyqtarëve që shqyrtojnë çështjen dhe në rastin

e kundërt menjëherë pas shpalljes së gjyqtarit apo gjyqtarëve që do të gjykojnë çështjen.

Paraqitja e mëvonshme e kërkesës lejohet vetëm kur pala ka marrë dijeni më vonë për shkakun e përjashtimit ose kur gjatë ushtrimit të funksioneve, gjyqtari ka shfaqur mendim të njëanshëm e në mënyrë të papërshtatshme mbi faktet dhe rrethanat objekt gjykimi, por sidoqoftë jo më vonë se tri ditë nga marrja dijeni.

Kërkesa duhet të përmbajë shkaqet e përjashtimit, dokumentet e provat e tjera që disponohen.

Neni 75

Kompetenca për shqyrtimin e kërkesës

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 12)

Kërkesa për përjashtimin e gjyqtarëve shqyrtohet në seancë nga i njëjti trup gjykues që gjykon çështjen. Ndaj vendimit për pranimin ose rrëzimin e kërkesës për përjashtim lejohet ankim së bashku me vendimin përfundimtar.

Neni 76

Sanksione për kërkesën e deklaruar të papranueshme

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 13)

Kërkesa për përjashtim quhet e papranueshme kur nuk është bërë në mënyrën dhe në afatet e parashtruara në nenin 74 të këtij Kodi.

Vendimi, që deklaron të papranueshme kërkesën ose nuk pranon përjashtimin e gjyqtarit, përmban shpenzimet gjyqësore përkatëse, si dhe një gjobë deri në 10.000 lekë kur është person fizik dhe deri në 20.000 lekë kur është person juridik në ngarkim të palës që, duke abuzuar, ka parashtruar një ankim të padrejtë.

KREU VI

SEKRETARIA GJYQËSORE

Neni 77

Detyrat e sekretarit gjyqësor

(Shtuar paragrafi III me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 14)

Sekretari gjyqësor dokumenton për të gjitha efektet, në rastet dhe në mënyrat e parashikuara nga ligji, veprimtari të mirëfillta të gjykatës, të palëve e pjesëmarrësve të tjerë në proces.

Sekretari merr pjesë në të gjitha veprimet e gjykatës për të cilat duhet të mbahet procesverbal.

Ai lëshon kundrejt pagesës kopje dhe ekstrakte autentike të dokumenteve të përpiluara, regjistron çështjet në dorë, formon fashikujt gjyqësorë duke futur atje dokumente ose kopje të tyre të vërtetuara sipas ligjit dhe shënon menjëherë datën e depozitimit, i ruan ato, përpilon komunikimet dhe njoftimet e parashikuara nga ligji ose nga gjykata dhe detyra të tjera që lidhen me procesin gjyqësor.

Neni 78

Nëpunësi gjyqësor

Nëpunësi gjyqësor merr pjesë në seancë gjyqësore dhe merr masa për zbatimin e urdhrave, ndjek procedurën e njoftimit të akteve dhe kryen detyra të tjera që lidhen me procesin gjyqësor.

Neni 79

Përgjegjësia për dëmin e shkaktuar

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 15)

Neni 79/a

Avokatura e Shtetit

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 16)

Avokatura e Shtetit ushtron përfaqësimin në rastet e parashikuara me ligj. Gjykata, që shqyrton çështje për të cilat me ligj përfaqësimi dhe mbrojtja kryhet nga Avokatura e Shtetit, urdhëron njoftimin e akteve kësaj të fundit, me qëllim që ajo të ketë mundësi të marrë pjesë në gjykim.

KREU VII

EKSPERTI

(Shfuqizuar nenet 80-83 me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 17)

TITULLI IV

PROKURORI

(Shfuqizuar nenet 84-89 me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 17)

TITULLI V

NGRITJA E PADISË

KREU I

PALËT

Neni 90

Përkufizimi

Palë në një gjykim civil janë personat fizikë ose juridikë, në emër ose kundër të cilëve zhvillohet gjykimi.

Askush nuk mund të përfaqësojë në një gjykim civil të drejtat e të tjerëve, përveç kur ligji parashikon ndryshe.

Neni 91
Zotësia për të vepruar

Kanë zotësi për të vepruar në një gjykim civil personat që ushtrojnë lirisht të drejtat, të cilat duhet të respektohen nga të tjerët.

Personat, që nuk kanë zotësi për të vepruar në një gjykim civil, mund të marrin pjesë në gjykim vetëm kur përfaqësohen, sipas dispozitave që rregullojnë zotësinë e tyre.

Neni 92
Përfaqësimi në gjyq

Personat juridikë marrin pjesë në gjykim me anë të atij që i përfaqëson, sipas dispozitave ligjore.

Neni 93

Personat që kanë zotësi për të vepruar, mund t'i kryejnë vetë të gjitha veprimet procedurale, përveç kur ligji parashikon ndryshe.

Neni 94

Kur mungon personi i cili duhet të përfaqësohet në gjyq sipas paragrafit të dytë të nenit 91 të këtij Kodi dhe ekzistojnë arsye të justifikuar që kërkojnë kryerjen e shpejtë të disa veprimeve procedurale, mund të caktohet një kujdestar i posaçëm derisa çështja të ndiqet nga ai që është ngarkuar ta përfaqësojë.

Në të njëjtën mënyrë veprohet edhe për emërimin e një kujdestari

të posaçëm për të përfaqësuarin, kur ka konflikt interesash me përfaqësuesin.

Neni 95

Askush nuk mund të bëjë të vlefshme në emrin e tij, në një proces gjyqësor civil, një të drejtë të një tjetri, përveç kur parashikohet shprehimisht nga ligji.

KREU II

PËRFAQËSUESIT

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Neni 96

Pajisja me prokurë e përfaqësuesit

(Ndryshuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 17)

Si përfaqësues të palëve me prokurë mund të jenë:

- a) avokatët;
- b) bashkëshortët, të paralindurit, të paslindurit, vëllezërit dhe motrat;
- c) juristët dhe punonjësit e tjerë të autorizuar të institucioneve shtetërore ose të personave juridikë;
- ç) personat që lejohen nga gjykata për të qenë përfaqësues në një çështje;
- d) personat e tjerë që parashikohen me ligj se mund të jenë përfaqësues të palëve.

Nuk mund të jenë përfaqësues të palëve:

- a) personat që nuk kanë mbushur moshën 18 vjeç;
- b) personat që u është hequr zotësia për të vepruar;

c) avokatët të cilëve u është pezulluar ushtrimi i profesionit për aq kohë sa zgjat kjo masë;

ç) gjyqtarët dhe prokurorët.

Prokura mund të jetë e përgjithshme ose e posaçme. Ajo bëhet me shkrim sipas dispozitave të Kodit Civil si dhe me gojë përpara gjykatës që shqyrton mosmarrëveshjen.

Neni 97

Të drejta të përfaqësuesit në procesin gjyqësor

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kur palët përfaqësohen në gjykim nga përfaqësuesi, ky mund të kryejë dhe të marrë në interes të palës së vet të gjitha aktet që i nevojiten procesit, që ligji nuk e ndalon.

Në çdo rast nuk mund të kryejë akte që sjellin disponim të së drejtës, përveç rasteve kur ka fituar tagër në mënyrë të shprehur.

Neni 98

Shfuqizimi dhe heqja dorë nga prokura

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

I përfaqësuari mund të shfuqizojë kurdoherë prokurën dhe përfaqësuesi mund të heqë dorë në çdo kohë prej saj, por shfuqizimi ose heqja dorë nuk kanë efekt për palën tjetër, përderisa nuk është bërë zëvendësimi i përfaqësuesit.

Neni 99

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Pala ose personi që e përfaqëson, kur ka cilësinë e nevojshme për të ushtruar tagrin e përfaqësuesit me prokurë, mund të paraqitet

në gjykim pa praninë e ndonjë përfaqësuesi tjetër, përveç kur ligji parashikon ndryshe.

KREU III

DETYRAT E PALËVE DHE TË PËRFAQËSUESVE

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Neni 100

Palët detyrohen të ruajnë respektin që dikton procesi gjyqësor.

Gjykata, sipas rëndësisë së shkeljes, merr masa ndaj tyre, në përputhje me rregullat e parashikuara në këtë Kod.

Neni 101

Në dokumentet që i paraqiten gjykatës dhe në diskutimet gjatë procesit gjyqësor, palët dhe përfaqësuesit e tyre nuk duhet të përdorin shprehje të papërshtatshme ose fyese.

Në çdo fazë të gjykimit, gjykata mund të urdhërojë heqjen e shprehjeve të papërshtatshme ose fyese dhe në vendimin përfundimtar të caktojë në favor të personit të fyer dhe në ngarkim të autorit të fyerjes ose të shprehjeve të papërshtatshme, një shumë lekësh me titull shpërblimi të dëmit jopasuror, kur shprehjet fyese nuk kanë lidhje me objektin e mosmarrëveshjes.

KREU IV

PËRGJEGJËSIA E PALËVE PËR SHPENZIMET GJATË PROCESIT DHE PËR DËMET GJATË PROCESIT

Neni 102

Përbërja e shpenzimeve gjyqësore

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 19)

Shpenzimet gjyqësore përbëhen nga taksat mbi aktet, shpenzimet për aktet që kryhen, si dhe nga shpenzimet e tjera të nevojshme të gjykimit.

Për ngritjen e padisë paguhet taksa mbi aktet në rastet dhe në masën e caktuar sipas ligjit.

Neni 103

Kur objekti i padisë pakësohet, nuk kthehet taksa mbi aktet e paguara për kërkesëpadinë, ndërsa kur objekti i padisë shtohet, merret taksë për pjesën e shtuar të saj.

Neni 104

Mënyra e caktimit

(Shtuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 21)

Taksa mbi aktet paguhet në bazë të vlerës së padisë.

Kur në padi nuk është caktuar vlera e saj, ose kur vlera e caktuar ka ndryshime të dukshme me vlerën e vërtetë, gjykata e cakton atë sipas rregullave të parashikuara në këtë Kod.

Kur në kohën e ngritjes së padisë paraqitet i vështirë caktimi i vlerës së saj, taksa mbi aktet caktohet nga gjykata në mënyrë të përafërt. Në rast se në dhënien e vendimit vlera e padisë del më e madhe ose

më e vogël nga ajo e caktuara nga gjykata, kërkohet taksa plotësuese ose kthehet shuma e marrë tepër.

Neni 105

Parapagimi i shpenzimeve gjyqësore

(Shtuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 21)

Shpenzimet për dëshmitarët, ekspertët dhe për këqyrjen e sendeve ose këqyrjen në vend parapaguhet nga pala që i ka kërkuar në shumën që ka caktuar gjykata. Por gjykata, duke marrë parasysh rrethanat e çështjes dhe gjendjen pasurore të palëve, mund të ngarkojë njërin ose të dyja palët që të paguajnë shpenzimet e tyre, pavarësisht se kush prej tyre ka kërkuar pyetjen e dëshmitarëve, kryerjen e ekspertimit ose të këqyrjes.

Kur një palë është e detyruar që të paguajë shpenzimet gjyqësore dhe nuk i paguan vullnetarisht, gjykata urdhëron me vendim nxjerrjen e tyre të detyrueshme.

Neni 105/a

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 22)

Dëshmitarët, ekspertët dhe përkthyesit kanë të drejtë të marrin shpenzimet që kanë bërë për paraqitjen e tyre, si dhe një shpërblim për largimin e tyre nga vendi i punës.

Ekspertët kanë të drejtë të shpërblehen edhe për shërbimin e kryer.

Masa e shpenzimeve dhe e shpërblimeve, që u takojnë dëshmitarëve dhe ekspertëve, caktohet nga Këshilli i Ministrave.

Neni 105/b

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 23)

Personat që, sipas dispozitave për taksën mbi aktet, përjashtohen nga pagimi i taksës, përjashtohen edhe nga pagimi i shpenzimeve të tjera gjyqësore. Në këto raste, shpenzimet përballohen nga fondi përkatës i parashikuar në Buxhetin e Shtetit.

Organet e pushtetit publik dhe personat e tjerë juridikë që, sipas dispozitave për taksën mbi aktet përjashtohen nga pagimi i taksës, paguajnë shpenzimet e tjera gjyqësore.

Neni 106

Cilës palë i ngarkohen

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 24)

Taksat mbi aktet, shpenzimet e tjera gjyqësore dhe shpërblimi për një avokat, në qoftë se ka pasur të tillë, të paguara nga paditësi, i ngarkohen të paditurit në masën e pjesës së padisë që është pranuar nga gjykata. Taksa mbi aktet dhe shpenzimet e tjera gjyqësore, nga pagimi i të cilave pala është përjashtuar sipas nenit 105/b, i ngarkohen palës tjetër në masën e pjesës së padisë që është pranuar nga gjykata.

I padituri ka të drejtë të kërkojë pagimin e shpenzimeve gjyqësore që ka bërë, në përpjesëtim me pjesën e refuzuar të padisë.

I padituri ka të drejtë të kërkojë pagimin e shpenzimeve gjyqësore që ka bërë, edhe në rast se është vendosur pushimi i gjykimit.

Neni 107

Pala, që me qëllim vonimi të pajustificuar shkakton shtytjen e gjykimit të çështjes, ngarkohet me shpenzimet e bëra për këtë shtytje.

Kur i padituri me sjelljen e tij nuk i ka dhënë shkak ngritjes së padisë, shpenzimet gjyqësore i ngarkohen paditësit edhe sikur të pranohet padia.

Neni 108

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 25)

Kur çështja përfundon me pajtim, shpenzimet gjyqësore mbeten në ngarkim të secilës palë që i ka bërë, përveç kur ka marrëveshje të kundërt.

Neni 109

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 26)

Personi i tretë që bën ndërhyrje detyësore nuk detyrohet dhe as ngarkohet me pagimin e shpenzimeve gjyqësore.

Neni 110

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 27)

Për caktim të gabuar të vlerës së padisë dhe për llogaritje të gabuar të taksave mbi aktet dhe të shpenzimeve të tjera gjyqësore mund të bëhet ankimi i veçantë.

KREU V

MJETET LIGJORE TË MBROJTJES

(Shfuqizuar nenet 111-114 me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 28)

TITULLI VI

AKTET PROCEDURALE, NJOFTIMET DHE AFATET

KREU I

FORMA E AKTIT

Neni 115

Forma e hartimit të aktit

(Ndryshuar titulli me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 29)

Aktet procedurale, për të cilat ligji nuk kërkon forma të caktuara, mund të kryhen në formën më të dobishme për arritjen e qëllimit të tyre.

Neni 116

Gjuha e hartimit të aktit

(Shtuar titulli me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 30)

Aktet procedurale hartohen në gjuhën shqipe.

Gjykata për pyetjen e personave që nuk dinë gjuhën shqipe ose për përkthimin e dokumenteve të shkruara në gjuhë të huaj thërret përkthyesin.

Përkthyesi që nuk paraqitet pa shkaqe të përligjura, thirret me detyrim. Ai mban përgjegjësi penale dhe civile sikurse eksperti.

Neni 117

Përmbajtja e aktit procedural

Përveç kur ligji parashikon ndryshe, thirrja për në gjyq, kërkesëpadia e kundërpadia, duhet të tregojnë gjykatën, palët, objektin, shkaqet ligjore të kërkesës dhe përfundimet, si dhe datën e hartimit dhe duhet të nënshkruhen prej palës që e paraqet aktin ose nga përfaqësuesi i saj, si në origjinal ashtu dhe në kopjet për njoftim.

Neni 118

(Ndryshuar me ligjin n.8812, datë 17.5.2001, neni 31)

Për seancën gjyqësore dhe për çdo veprim gjyqësor të kryer jashtë seancës mbahen procesverbale. Në procesverbal shënohen:

- a) Vendi (emri i qytetit, i qendrës së banimit ose i vendit tjetër).
- b) Koha kur gjykohet çështja ose kur kryhet veprimi gjyqësor.
- c) Përbërja e trupit gjykues (emri dhe mbiemri i gjyqtarëve dhe i sekretarit).
- ç) Palët (gjeneralitetet e palëve ose të përfaqësuesit të tyre).

Në procesverbal duhet të shënohet nëse personat që janë thirrur në seancën gjyqësore janë paraqitur dhe cilët jo. Gjithashtu, në procesverbal duhet të shënohen përmbledhja e saktë e kërtimeve, e kundërshtimeve të palëve dhe të personave të tretë, e thënieve të dëshmitarëve dhe të ekspertëve, provat me shkresë që janë paraqitur, përmbajtja e shiritave të magnetofonit, e diapozitivave, e filmave, të gjitha vendimet që ka dhënë gjykata në vazhdim të gjykimit, si dhe pretendimet përfundimtare të palëve.

Kur njëra nga palët kërkon që të shënohen në procesverbal pjesë nga thëniet e palës tjetër, gjykata duhet ta marrë parasysh këtë kërkesë.

Procesverbali nënshkruhet nga kryetari i seancës gjyqësore dhe sekretari.

KREU II

PAVLEFSHMËRIA E AKTEVE

Neni 119

Shpallja e pavlefshmërisë

Akti procedural që nuk është kryer në formën që kërkohet shprehimisht nga ligji, mund të shpallet i pavlefshëm.

Akti mund të shpallet i pavlefshëm edhe kur i mungojnë të dhënat e domosdoshme për arritjen e qëllimit të tij.

Pavlefshmëria nuk mund të shpallet kur akti ka arritur qëllimin për të cilin është destinuar.

Neni 120

Nuk mund të shpallet pavlefshmëria e një akti procedural pa kërkesën e palës, përveç kur ligji parashikon ndryshe.

Vetëm pala në interes të së cilës është bërë një kërkesë, mund të kundërshtojë pavlefshmërinë e aktit për mungesë të vetë kërkesës.

Pavlefshmëria nuk mund të kundërshtohet nga pala që e ka parashtruar as nga ajo që ka hequr dorë heshtazi.

Neni 121

Pavlefshmëria e pjesshme

Pavlefshmëria e një akti nuk ka rëndësi për aktet e mëparshme, kur këto janë të pavarura prej tij.

Pavlefshmëria e një pjese të aktit nuk prek pjesët e tjera që janë të pavarura. Kur e meta e një akti procedural pengon një efekt të caktuar, efektet e tjera të prodhuara prej tij, për të cilat ai është krijuar, janë të vlefshme.

Neni 122

Pavlefshmëria e njoftimit

Njoftimi është i pavlefshëm kur nuk janë zbatuar dispozitat që kanë lidhje me mënyrën dhe personin të cilit i duhet dorëzuar kopja e aktit ose kur ka pasiguri të plotë për personin ose datën e njoftimit.

Neni 123

Pavlefshmëria e vendimeve gjyqësore

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Pavlefshmëria e vendimeve të gjykatës që mund të shqyrtohen në gjykatën e apelit ose për të cilat mund të bëhet kërkesë në Gjykatën e Lartë, vlerësohet brenda kufijve dhe rregullave të caktuara për këto mjete të kundërshtimit.

Neni 124

Ripërtëritja e aktit

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Gjykata që shpall pavlefshmërinë e një akti procedural, kur është e mundur, duhet të veprojë për ripërtëritjen e plotë ose të pjesshme të aktit.

Kur pavlefshmëria e aktit procedural është rrjedhojë e fajësisë së sekretarit, përmbartuesit ose përfaqësuesit, gjykata me vendim i ngarkon personit përgjegjës shpenzimet për ripërtëritjen e aktit.

Me kërkesën e palës së dëmtuar, gjykata në vendimin që vendos për mosmarrëveshjen, detyron personin përgjegjës të shpërblejë dëmin e shkaktuar nga pavlefshmëria, sipas rregullave të parashikuara në nenin 79 të këtij Kodi.

KREU III

VENDIMET E GJYKATËS

Neni 125

Vendimet e ndërmjetme

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 32)

Vendimet e ndërmjetme jepen nga gjykata në seancë gjyqësore me qëllim që t'i përgjigjet kërkesave dhe të sigurohet zhvillimi i gjykimit në pajtim me dispozitat e këtij Kodi.

Neni 126

Vendimet përfundimtare

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 33)

Vendimi përfundimtar jepet nga gjykata në përfundim të gjykimit i cili zgjidh çështjen në themel.

Vendimi përfundimtar, si dhe vendimet që i japin fund procesit gjyqësor civil të parashikuara prej nenit 127 të këtij Kodi jepen në “Emër të Republikës” dhe përkatësisht duhet të përmbajnë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyra e zgjidhjes së saj.

Neni 127

Vendimet jopërfundimtare

Vendimet jopërfundimtare janë vendimet e pushimit të çështjes, me të cilët gjykata ose gjyqtari në rastet e parashikuara në këtë Kod i japin fund procesit gjyqësor civil pa e zgjidhur çështjen në themel, si edhe çdo vendim tjetër që pa e zgjidhur çështjen në themel i jep fund procedimit gjyqësor të filluar.

KREU IV

NJOFTIMET

Neni 128

Letërthirrja

Thirrja në gjykatë bëhet me letërthirrje e cila si rregull njoftohet me anë të nëpunësit gjyqësor.

Neni 129

Letërthirrja duhet të përmbajë gjykatën që e ka nxjerrë, emrin, mbiemrin e personit të thirrur, kohën e vendin e seancës gjyqësore, mosmarrëveshjen për të cilën thirret, si dhe pasojat ligjore në rast se personi i thirrur nuk paraqitet në gjykatë.

Neni 130

Rregullat e njoftimit të akteve

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 34)

Njoftimi, kur nuk parashikohet ndryshe, bëhet nëpërmjet dorëzimit nga nëpunësi gjyqësor të kopjes së aktit që duhet t'i njoftohet personit që përcaktohet si marrës, kudo që gjendet brenda territorit të juridiksionit të gjykatës, ku është në marrëdhënie pune nëpunësi gjyqësor.

Në qoftë se personi refuzon marrjen në dorëzim, nëpunësi gjyqësor bën shënimin përkatës në letërthirrje dhe kur është e mundur e vërteton me nënshkrimin e një dëshmitari të pranishëm.

Neni 131

Kur nuk është i mundur njoftimi sipas dispozitës së mësipërme, njoftimi bëhet në vendbanimin apo vendqendrimin e marrësit ose në zyrën apo vendin ku ushtron veprimtarinë tregtare, industriale ose të artizanatit.

Në qoftë se marrësi nuk gjendet në një nga këto vende, njoftimi i dorëzohet një personi të familjes që ka mbushur moshën gjashtëmbëdhjetë vjeç, dhe kur nuk ndodhet ndonjë prej tyre, njoftimi mund të bëhet edhe nëpërmjet fqinjëve, që pranojnë t'ia dorëzojnë atë personit të thirrur, zyrës ose qendrës së punës së tij, përveç kur i thirruri është i mitur, nën gjashtëmbëdhjetë vjeç ose është i pazoti për të vepruar.

Kur nuk është e mundur të bëhet njoftimi, sipas paragrafit të mësipërm, kopja e njoftimit i dorëzohet portierit të ndërtesës së banimit, të zyrës apo të qendrës së punës.

Në të gjitha këto raste, personi që merr njoftimin, duhet të nënshkruajë origjinalin ose kopjen e saj, duke marrë përsipër detyrimin që kopjen tjetër t'ia dorëzojë personit të thirrur. Gjithashtu bëhet shënimi në kopjen që mban nëpunësi i gjykatës edhe për marrëdhëniet e këtij personi me personin që i drejtohet njoftimi.

Neni 132

Kur personi që thirret në gjykatë ose njerëzit e familjes së tij nuk pranojnë të marrin në dorëzim njoftimin, si dhe kur këta dhe fqinjët që u jepet njoftimi për t'ia dorëzuar personit të thirrur, nuk dinë ose nuk mund të nënshkruajnë, bëhet shënimi në kopjen e njoftimit duke u nënshkruar të paktën edhe nga një dëshmitar.

Në këtë rast njoftimi quhet i kryer.

Neni 133

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 4)

Kur marrësit nuk i dihet vendbanimi ose vendqendrimi në Republikën e Shqipërisë, ose nuk ka zgjedhur një banesë, apo nuk ka caktuar një përfaqësues të tij, sipas nenit 131 të këtij Kodi, njoftimi i aktit bëhet nëpërmjet afishimit të kopjes në gjykatën e vendit, ku do të gjykohet mosmarrëveshja, si dhe në vendin e afishimit, ku ka pasur vendbanimin e fundit.

Neni 134

Njoftimi i akteve të shtetit të huaj

Njoftimi i akteve që vijnë nga organet e një shteti të huaj në një drejtim të përcaktuar nga autoritetet e këtij shteti, kryhet me dorëzimin e tyre të thjeshtë, sipas rregullave të caktuara në këtë Kod.

Neni 135

Njoftimi i akteve të shtetit të huaj bëhet nëpërmjet Ministrisë së Drejtësisë, e cila ia përcjell ato gjykatës së rrethit të vendit ku duhet të kryhet njoftimi.

Kur ka marrëveshje të ndërsjellë për dhënien e ndihmës juridike, dërgimi për njoftim dhe njoftimi bëhet drejtpërsëdrejti midis organeve kompetente të të dy shteteve ose në ndonjë mënyrë tjetër që parashikohet në marrëveshje.

Ministria e Drejtësisë kur konstaton se kërkesa për njoftimin e një akti nuk përputhet me rregullat e parashikuara në këtë Kod, ose në marrëveshjen ndërkombëtare përkatëse, ia kthen dokumentet organit të shtetit dërgues, duke specifikuar plotësisht rregullimet e nevojshme.

Neni 136

Pala që kërkon njoftimin duhet të shoqërojë kërkesën me shpenzimet e nevojshme të njoftimit, sipas marrëveshjeve ndërkombëtare ekzistuese, përveç rasteve kur ligji apo këto marrëveshje parashikojnë përjashtimin nga pagimi paraprak i shpenzimeve.

Neni 137

Akti njoftohet në gjuhën e vendit nga i cili është dërguar, por marrësi që nuk e njeh gjuhën në të cilën është përpiluar akti, ka të drejtë të refuzojë njoftimin dhe të kërkojë që ai të përkthehet në gjuhën shqipe ose në një gjuhë tjetër të njohur prej pritësit për llogari të palës kërkuese dhe me shpenzimet e saj.

Neni 138

Për njoftimin e aktit mbahet procesverbal ose plotësohet një certifikatë, në të cilën përmendet detyrimisht vendi, data e njoftimit, personit të cilit i është dorëzuar akti, lidhjet e tij me personin që i drejtohet akti, nënshkrimi dhe kur është rasti edhe arsyet që kanë penguar njoftimin.

Neni 139

Për dokumentet që bëjnë fjalë për ekzekutimin ose mosekzekutimin e kërkesave të njoftimit, veprohet në të njëjtën mënyrë sikurse për dërgimin e kërkesave për njoftim.

Neni 140

Ekzekutimi i një kërkesë njoftimi apo përcjelljeje mund të refuzohet nga autoritetet kompetente shqiptare, kur preket sovraniteti apo siguria e shtetit, si dhe kur nuk është paraqitur në përputhje me dispozitat e këtij Kodi.

Neni 141

Njoftimi për personat juridikë

Njoftimet për institucionet, ndërmarrjet dhe personat e tjerë juridikë shtetërorë bëhet nëpërmjet dorëzimit të kopjes zyrës së titullarit dhe personave të ngarkuar për të pranuar akte.

Njoftimi për personat juridikë joshtetërorë bëhet në qendrën e tyre, nëpërmjet dorëzimit të kopjes së aktit përfaqësuesit ose personit të ngarkuar për të marrë njoftimin dhe në mungesë të tyre, një personi tjetër që punon në këtë qendër të personit juridik.

Neni 141/a

(Shtuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 5)

Kur njoftimi për personat juridikë, sipas nenit 141 të këtij Kodi, nuk është i mundur, ky njoftim bëhet nëpërmjet afishimit të tij pranë adresës së regjistruar në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit.

Neni 142

Njoftimi për personat me shërbim në ushtri

Personave që ndodhen në shërbim në ushtri ose në repartet e Ministrisë së Rendit Publik, njoftimi u bëhet me anë të komandës së repartit nga i cili varen.

Neni 143
Mënyra të tjera njoftimi

Njoftimi mund të kryhet edhe nëpërmjet shërbimit postar, përveç kur ligji e ndalon. Nëpunësi gjyqësor duhet të shënojë mbi origjinalin dhe mbi kopjen e njoftimit edhe zyrën e postës nëpërmjet së cilës i është dërguar kopja marrësit, me dërgesë të porositur. Dëftesa e marrjes në dorëzim duhet t'i bashkohet origjinalit të aktit.

Neni 144

Gjykata mund të urdhërojë me vendim edhe mënyra të tjera njoftimi nga ato të parashikuara nga ligji, si nëpërmjet telegramit me përgjigje, me faks, kur vërtetohet me shkrim marrja e tij, me shkresë dorazi e me mënyra të tjera që garantojnë një njoftim të rregullt, kur e kërkojnë rrethana të veçanta ose nevoja e një njoftimi të shpejtë.

Neni 144/a

(Shtuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2.008, neni 6)

Rregullat e parashikuara në këtë kre për njoftimet zbatohen nga përmbaruesit gjyqësorë.

KREU V

AFATET

Neni 145

Afatet për kryerjen e veprimeve procedurale caktohen nga ligji dhe kur ky e lejon edhe nga gjykata.

Afatet mund të jenë edhe prekluzive kur ligji e parashikon shprehimisht.

Neni 146

Afatet e vendosura nga ligji janë të zakonshme, përveç kur ligji e parashikon shprehimisht se janë të prera.

Afatet e prera nuk mund të shkurtohen ose të shtyhen, qoftë edhe me pëlqimin e palëve.

Neni 147
Zgjatja e afateve

Gjykata përpara mbarimit të afatit mund të zgjasë me vendim afatin që nuk është prekluziv. Shtyrja nuk mund të jetë më e gjatë se afati i fillimit, përveç kur ka arsye veçanërisht të rënda që përligjin kërkesën.

Neni 148
Llogaritja e afateve

Kur afati është caktuar me ditë dhe me orë, përjashtohet dita dhe ora në të cilën ka filluar ngjarja ose koha nga e cila duhet të fillojë afati.

Afati që është caktuar në javë, në muaj ose në vite mbaron me kalimin e asaj dite të javës së fundit ose të muajit të fundit që ka të njëjtin emër ose numër me atë të ditës që ka filluar afati. Kur një ditë e tillë mungon në muajin e fundit afati mbaron me kalimin e ditës së fundit të këtij muaji.

Kur dita e fundit e një afati bie në ditë pushimi, afati mbaron në ditën e punës, që vjen pas asaj të pushimit.

Neni 149

Dita e fundit e afatit vazhdon deri në orën 24 të saj, por kur do të kryhet ndonjë veprim procedural ose do të paraqitet ndonjë kërkesë ose akt tjetër në gjykatë, afati mbaron në çastin e mbarimit të orarit zyrtar.

Afati nuk quhet i humbur, kur kërkesa ose akti është dërguar me postë edhe në ditën e fundit të afatit.

Neni 150

Afatet dhe pezullimi i gjykimit

Kur pezullohet gjykimi, pezullohen edhe të gjitha afatet që kanë filluar të ecin por nuk janë plotësuar. Në këtë rast, pezullimi i afatit fillon nga çasti që ka ndodhur ngjarja e cila ka shkaktuar pezullimin e gjykimit.

Neni 151

Rivendosja në afat

Kur palët ose prokurori që ka ngritur padi, për shkaqe të arsyeshme kanë humbur afatin ligjor ose atë të caktuar nga gjykata, mund të kërkojnë prej saj rivendosjen në afat, përveç kur afatet kanë karakter prekluziv.

Neni 152

(Shtuar fjali në paragrafin e parë me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 7)

Kërkesa për rivendosjen e afatit të humbur shqyrtohet nga gjykata së cilës duhet t'i paraqiten edhe dokumentet që justifikojnë ose për të cilat kërkohet rivendosja e afatit. Gjatë shqyrtimit të kërkesës thirret edhe pala tjetër.

Kundër vendimit të gjykatës mund të bëhet ankim i veçantë.

PJESA E DYTË

GJYKIMI NË SHKALLË TË PARË

TITULLI I

NGRITJA E PADISË

KREU I

HARTIMI, PARAQITJA NË GJYKATË, NJOFTIMI I PADISË DHE VEPRIMET PËRGATITORE

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 35)

Neni 153

Hartimi i padisë

Gjykimi i një çështje në gjykatë fillon me paraqitjen e kërkesëpadisë me shkrim.

Neni 154

(Shfuqizuar paragrafi i fundit me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 36)

Kërkesëpadiat shkruhet në gjuhën shqipe dhe duhet të përmbajë:

- gjykatën përpara së cilës paraqitet kërkesa;
- emrin, atësinë, mbiemrin, vendbanimin ose vendqëndrimin e paditësit e të paditurit dhe të personave që përkatësisht i përfaqësojnë ata, kur ka të tillë;
- përcaktimin e objektit të kërkesëpadisë;
- tregimin e fakteve, rrethanave, dokumenteve, mjeteve të tjera provuese dhe të së drejtës mbi të cilat mbështetet kërkesëpadija;
- kërkimin e paditësit;

- vleftën e padisë, në rast se objekti i saj është i vlerësueshëm.

Neni 154/a

Paraqitja e kërkesëpadisë

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 37)

Kërkesëpadia paraqitet në gjykatë nga paditësi ose nga përfaqësuesi i tij i pajisur me prokurë. Kërkesëpadia mund të paraqitet në gjykatë edhe nëpërmjet postës.

Padia iu caktohet gjyqtarëve me short.

Kur kërkesëpadia nuk plotëson kushtet e përmendura në këtë kre, gjyqtari i vetëm ia kthen paditësit në kohën e paraqitjes së saj ose ai njoftohet me shkrim për plotësimin e të metave dhe, pasi të jetë shënuar në padi data e paraqitjes, caktohet një afat për plotësimin e të metave. Deri në këtë datë padia mbetet pa veprime.

Kur paditësi nuk plotëson të metat brenda afatit të caktuar, kërkesëpadia quhet se nuk është paraqitur dhe i kthehet paditësit së bashku me aktet e tjera.

Kundër vendimit të gjyqtarit të vetëm për kthimin e kërkesëpadisë mund të bëhet ankimi i veçantë.

Kur të metat e kërkesëpadisë janë plotësuar në afatin e caktuar, ajo quhet e regjistruar që nga dita që është regjistruar në gjykatë. Në këtë mënyrë veprohet edhe kur të metat e kërkesëpadisë konstatohen gjatë gjykimit të çështjes.

Neni 155

Njoftimi paraprak i padisë

Ndërmjet datës që është njoftuar padia dhe asaj të paraqitjes në gjykatë, duhet të sigurohet një afat jo më pak se dhjetë ditë.

Kur vendi i njoftimit është jashtë rrethit ose jashtë shtetit, afati

për paraqitjen në gjyq duhet të jetë i tillë sa të sigurohet një komunikim normal i padisë dhe paraqitja në gjykatë e të paditurit ose të personave të tretë.

Në çështjet që është e nevojshme të kryhet një njoftim i shpejtë i padisë, me kërkesën e paditësit, gjyqtari kur e sheh atë me vend, mund të lejojë mosrespektimin e afatit të mësipërm të parashikuar në paragrafin e parë të këtij neni, por gjithnjë njoftimi duhet të jetë bindës, në përputhje me rregullat e parashikuara prej neneve 132 e 133 të këtij Kodi dhe pa i cenuar të paditurit të drejtën e mbrojtjes.

Neni 156

Aktet që i bashkëngjiten padisë

Bashkë me kërkesëpadinë duhet të paraqiten:

a) prokura, në rast se kërkesëpadia paraqitet në emër të paditësit nga përfaqësuesi i tij;

b) kopje të kërkesëpadisë dhe të akteve provuese, në numër sa janë të paditurit, si dhe për rastin e parashikuar nga neni 197 i Kodit Civil.

Me paraqitjen e kërkesëpadisë paguhet taksa mbi aktet, si dhe shpenzimet e nevojshme për njoftimet ose shërbimet e tjera gjyqësore.

Kërkesëpadisë i bashkëngjitet thirrja në të cilën shënohen data e paraqitjes në gjykatë, si dhe porosia që në këtë datë të jenë të saktësuara provat që i padituri pretendon se duhen dëgjuar nga gjykata.

Neni 157

Paraqitja e padisë

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 15.7.2001, neni 38)

Neni 158

Regjistrimi i padisë dhe formimi i dosjes

Me depozitimin e padisë në sekretari bëhet regjistrimi i saj në regjistrin themeltar përkatës dhe hapet dosja, në të cilën depozitohen padia, akti i njoftimit të saj të paditurve dhe pjesëmarrësve të tjerë në proces, provat shkresore dhe çdo dokument që palët kanë paraqitur lidhur me çështjen në gjykim. Ato kanë të drejtë që me lejen e gjykatës të njihen me përmbajtjen e tyre, por palët apo personat e tretë të thirrur në gjykatë nuk mund të tërheqin dokumentet e paraqitura, të bëjnë fotokopje të tyre, pa lejen e gjykatës dhe pa qenë ato të evidentuara në dosje.

Njoftimi i padisë bëhet sipas rregullave të parashikuara në nenet 130 dhe 131 të këtij Kodi.

Neni 158/a

Veprimet përgatitore

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 39; ndryshuar paragrafi i parë, shfuqizuar paragrafi i katërt me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 8)

Gjyqtari cakton, për çdo çështje, seancën përgatitore, ku thirren palët ose personi i tretë, për të përcaktuar natyrën e mosmarrëveshjes dhe kërkon prej tyre shpjegimet e nevojshme, si dhe përcaktimin e provave për vërtetimin e pretendimeve e të prapësimeve të tyre. Gjyqtari, me vendim, kryen këto veprime:

Kërkon nga paditësi që kërkesëpadia të plotësohet me të gjitha elementet e nevojshme të përcaktuara nga nenet 154 dhe 156 të këtij Kodi.

Vendos për përjashtimin e paditësit nga pagimi i taksës mbi aktet, në rastet e përcaktuara nga ligji.

Vendos se cilët dëshmitarë do të thirren në seancë gjyqësore dhe kërkon nga i padituri ose persona të tjerë akte që ndodhen pranë tyre. Kur është rasti, vendos për vënien e sekuestros ose për marrjen e

ndonjë mase tjetër për sigurimin e padisë.

Kur është rasti, vendos për sigurimin e provave.

Vendos për pezullimin e gjykimit, kur janë rastet e përcaktuara nga neni 297 i këtij Kodi.

Vendos për pushimin e gjykimit kur janë rastet e përcaktuara nga shkronjat “b” dhe “c” të nenit 299 të këtij Kodi.

Vendos për bashkimin e padive në një gjykim të vetëm kur janë rastet e përcaktuara në këtë Kod.

Vendos për moskompetencën e gjykatës kur çmon se çështja hyn në kompetencën e një gjykate tjetër dhe i dërgon asaj kërkesëpadinë së bashku me aktet e paraqitura. Kundër vendimit të gjyqtarit të vetëm, me të cilin vendoset pezullimi, pushimi dhe moskompetenca e gjykatës, mund të bëhet ankim i veçantë.

Neni 158/b

Veprimet e pajtimit

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 40)

Gjyqtari, gjatë veprimeve përgatitore, bën të gjitha përpjekjet për të zgjidhur mosmarrëveshjen me pajtim, kur e lejon natyra e çështjes. Për këtë qëllim, kur është rasti, urdhëron edhe paraqitjen e vetë palëve

Përpjekjet për pajtim mund të përsëriten në çdo fazë të hetimit gjyqësor.

Kur arrihet pajtimi pa filluar seanca gjyqësore, mbahet procesverbal i cili nënshkruhet nga palët. Gjyqtari me vendim miraton pajtimin.

Kur pajtimi arrihet në seancë gjyqësore, kushtet e marrëveshjes pasqyrohen në procesverbalin gjyqësor. Gjykata jep vendim për miratimin e tij, por në çdo rast ai nuk duhet të jetë në kundërshtim me ligjin.

Kundër vendimit për zgjidhjen e mosmarrëveshjes me pajtim ose mospranimin e pajtimit mund të bëhet ankim i veçantë.

Neni 159
Bashkimi i kërtimeve

Në një kërkesëpadi mund të parashtrohen shumë kërtime, në rast se gjykata është kompetente për të gjitha kërkimet. Kur gjykata çmon se shqyrtimi i përbashkët i tyre, do të shkaktojë vështirësi të dukshme në zhvillimin e gjykimit, vendos që ato të shqyrtohen veç e veç.

Neni 160
Kundërpadia

(Ndryshuar paragrafi III me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 41)

I padituri ka të drejtë të paraqesë kundërpadi kur kërkitimi i kundërpadisë ka lidhje me atë të padisë ose kur midis tyre mund të bëhet kompensimi.

Kundërpadia mund të paraqitet derisa nuk ka përfunduar hetimi gjyqësor dhe i nënshtrohet të gjitha rregullave të caktuara për ngritjen e padisë.

Kur të metat e kundërpadisë nuk plotësohen në afatin e caktuar nga gjykata, kundërpadia kthehet.

KREU II

BASHKËNDËRGJYQËSIA

Neni 161
(Shtuar shkronja "c" me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 9)

Padia mund të ngrihet bashkërisht nga shumë paditës ose kundër shumë të paditurve (bashkëndërgjyqës) në rast se:

a) kanë të drejta ose detyrime të përbashkëta mbi objektin e padisë;

b) të drejtat dhe detyrimet e tyre nga pikëpamja e faktit ose e ligjit kanë po atë bazë.

c) në rast se gjykimi ka filluar dhe paditësi vëren se kërkitimi i tij shtrihet edhe ndaj një personi tjetër, atëherë mund ta shtrijë kërkimin edhe ndaj këtij të fundit, duke e thirrur si të paditur.

Neni 162

Secili nga bashkëndërgjyqësit kundrejt palës kundërshtare paraqitet i pavarur në mënyrë që veprimet ose mosveprimet e tij procedurale nuk u sjellin të tjerëve as dobi as dëm.

Kur, për shkak të natyrës së marrëdhënieve juridike që janë në konflikt ose për shkak të një dispozite ligjore, efekti i vendimit, që do të jepet, shtrihet në të gjithë bashkëndërgjyqësit, veprimet procedurale që janë kryer prej disa bashkëndërgjyqësve kanë efekt edhe për bashkëndërgjyqësit e tjerë që nuk janë paraqitur në gjykatë ose që nuk kanë kryer ndonjë veprim në afatin e caktuar.

**KREU III
DREJTIMI I PROCESIT**

(Shfuqizuar nenet 163-164 me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 42)

KREU IV

GJOBAT

Neni 165

Mosparaqitja në gjyq pa shkaqe të arsyeshme

Kur dëshmitari ose eksperti, që është thirrur në gjykatë, nuk paraqitet pa shkaqe të arsyeshme, gjykata e dënon me gjobë deri në 30 000 lekë dhe urdhëron sjelljen e tij me detyrim.

Neni 166

Kundërshtimi për të dëshmuar

Kur dëshmitari pa ndonjë shkak të arsyeshëm kundërshton të dëshmojë ose eksperti të japë mendimin, gjykata i dënon me gjobë deri në 30 000 lekë.

Neni 167

Mosparaqitja në gjyq e dokumentit ose e sendit nga personi i tretë

Kur një person i tretë, që nuk është palë, nuk pranon të paraqesë një dokument ose një send, që provohet se ndodhet pranë tij dhe që i është kërkuar nga gjykata dënohet me gjobë deri me 30 000 lekë.

Neni 168

Mosbindja e urdhrimit të kryetarit të seancës

Kur personat që marrin pjesë në gjykimin e çështjes, si dhe personat e tjerë që asistojnë në gjykim nuk u binden urdhrave të kryetarit të seancës gjyqësore, me vendim të gjykatës mund të dënohen me gjobë deri në 30 000 lekë. Kjo dispozitë nuk zbatohet për prokurorin dhe avokatin që marrin pjesë në çështje.

Neni 169

Kundërshtimi i vendimit të dënimit

Personat që janë dënuar me gjobë, sipas dispozitave të mësipërme, mund t'i paraqitin gjykatës që i ka dënuar, brenda tri ditëve, kërkesë për heqjen e dënimit, duke treguar dhe shkaqet.

Gjykata kur i gjen me vend këto shkaqe, revokon vendimin e dënimit me gjobë si dhe urdhrin e sjelljes me detyrim. Ajo mund edhe vetëm të pakësojë gjobën e caktuar. Në rast të kundërt, refuzon kërkesën.

Afati për të paraqitur kërkesën fillon nga dita e seancës gjyqësore dhe, në rastet e parashikuara nga nenet 165 dhe 167, nga dita e njoftimit të vendimit të dënimit.

Vendimi i dhënë nga gjykata në rastet e sipërme është i formës së prerë dhe kundër tij nuk lejohet ankimi.

TITULLI II

SHQYRTIMI I ÇËSHTJES

KREU I VEPRIMET PËRGATITORE

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 43)

Neni 170

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 43)

Neni 171

Veprimet e pajtimit

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 43)

Neni 171/a

Të drejtat e gjykatës për zhvillimin e procesit gjyqësor dhe mjetet për zbatimin e tyre

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 45)

Gjykata ushtron të gjitha të drejtat e përcaktuara në këtë Kod, që janë të nevojshme për zhvillimin sa më të mirë të procesit gjyqësor.

Gjykata cakton seancat dhe afatet brenda të cilave palët dhe personat e tjerë të thirrur prej saj duhet të kryejnë aktet procedurale dhe veprime të tjera të kërkuara prej saj.

Gjykata drejton procesin gjyqësor nëpërmjet vendimeve dhe urdhrave. Vendimet dhe urdhrat e shpallura në seancë gjyqësore quhen të njohura nga palët e pranishme ose që duhej të paraqiteshin në gjykatë. Vendimet e shpallura jashtë seancës dhe ato, ndaj të cilave lejohet ankim u komunikohen palëve të interesuara nga sekretari i seancës jo më vonë se tre ditë nga shpallja e tyre.

Neni 171/b

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 46)

Vendimet jopërfundimtare dhe urdhrat që jep gjykata në seancë gjyqësore duhet të arsyetohen dhe të mos paragjykojnë zgjidhjen e çështjes.

Vendimet mund të ndryshohen ose të revokohen nga gjykata që i ka shpallur përveç kur:

a) janë shpallur mbi bazën e një marrëveshjeje të palëve, në rastet që ato vetë mund të disponojnë. Megjithatë, mund të revokohen nga gjykata kur është përcaktuar në marrëveshjen e palëve;

b) në këtë Kod përcakohet se kundër tyre mund të ushtrohet ankim i veçantë;

c) ligji i deklaron si të paankimueshme.

KREU II

DREJTIMI I PROCESIT DHE SEANCA GJYQËSORE

(Shtuar titulli me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 44)

Neni 172

Shqyrtimi i çështjes përpara gjykatës bëhet verbalisht, por palët mund të parashirojnë me shkrim shpjegimet dhe pretendimet e tyre rreth çështjes në gjykim.

Në seancë gjyqësore mbahet procesverbal në të cilin pasqyrohen shpjegimet e palëve, provat që merren, si dhe vendimet e urdhrat që shpall gjykata.

Neni 173

Gjykimi me dyer të mbyllura

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 47)

Nuk lejohet qëndrimi në seancë gjyqësore me dyer të mbyllura i të miturve nën 16 vjeç, përveç kur ata thirren nga gjykata.

Gjykata mund të mos lejojë pjesëmarrjen e organeve të medias dhe publikut gjatë një pjese ose gjatë gjithë zhvillimit të procesit gjyqësor:

- a) në interes të moralit;
- b) të rendit publik;
- c) të ruatjes së informacionit të klasifikuar ose sigurisë kombëtare;
- ç) kur e kërkojnë interesat e të miturve ose mbrojtja e jetës private të palëve dhe pjesëmarrësve në gjyq;
- d) kur përmenden sekrete tregtare ose shpikje industriale, nga publikimi i të cilave mund të cenohen interesa që mbrohen me ligj;
- dh) në masën e çmuar nga gjykata, në rrethana të veçanta, publikimi mund të paragjykojë interesat e drejtësisë.

Vendimi shpallet publikisht.

Neni 174

Çelja dhe zhvillimi i seancës gjyqësore

Në ditën dhe në orën e caktuar palët ose përfaqësuesit e tyre janë të detyruar të njoftojnë gjykatën për praninë e tyre.

Përpara se të fillojë seanca gjyqësore sekretari ose nëpunësi gjyqësor thërret palët ose përfaqësuesit e tyre dhe i fton ata të zënë vendet e caktuara.

Neni 175

Pasi deklarohet çelja e seancës gjyqësore, gjykata verifikon paraqitjen e palëve dhe heton shkaqet kur njëra ose të dyja ato nuk janë paraqitur në seancë.

Në rast se mosparaqitja ka ndodhur për shkak sëmundjeje ose për ndonjë shkak tjetër të ligjshëm, gjykata shtyn gjykimin për një ditë tjetër.

Neni 176

Legjitimimi i palëve në proces

Gjykata verifikon legjitimimin si palë të personave ose të përfaqësuesve të tyre të paraqitur dhe kur është rasti i fton ata të plotësojnë aktet dhe dokumentet që rezultojnë me të meta, duke përfshirë këtu edhe aktet lidhur me përfaqësimin, gjetjen e personit dhe, kur e sheh të nevojshme, u cakton palëve një afat.

Neni 177

Drejtimi i hetimit gjyqësor nga kryetari i seancës

Kryetari i seancës gjyqësore drejton hetimin gjyqësor dhe bisedimet e palëve, në përputhje me rregullat e përcaktuara në këtë Kod.

Kur ndonjë nga palët bën vërejtje ndaj veprimeve të kryetarit të seancës, duke pretenduar se u kufizohen ose u shkelen të drejtat e tyre, këto duhet të pasqyrohen në procesverbal.

Neni 178

Sigurimi i rregullit dhe i qetësisë në seancë gjyqësore

Kryetari i seancës gjyqësore kujdeset për mbajtjen e rregullit e të qetësisë në seancë. Ai ka të drejtë të urdhërojë largimin nga salla e gjyqit të personave që prishin rregullin e qetësinë e zhvillimit të seancës gjyqësore. Kur prokurori ose avokati nuk u binden urdhrave të kryetarit të seancës gjyqësore, gjykata vë në dijeni organin përkatës të

prokurorisë ose të këshillit drejtues të avokatisë dhe kërkon prej tyre marrjen e masave disiplinore. Gjykata mund të shtyjë seancën derisa të caktohet një prokuror ose një avokat tjetër.

Neni 179

Pasojat juridike të mosparaqitjes së palëve

(Ndryshuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 48)

Nëse paditësi ose asnjë nga palët, pa ndonjë shkak të arsyeshëm, nuk paraqiten, si në veprimet përgatitore ashtu edhe në seancën gjyqësore dhe rezulton se kanë dijeni rregullisht, gjykata apo gjyqtari i vetëm vendos pushimin e gjykimit.

Nëse i padituri nuk paraqitet në seancën e parë dhe paditësi nuk kërkon që gjykimi të zhvillohet në mungesë, gjykata cakton një seancë tjetër gjyqësore.

Nëse ky nuk paraqitet edhe në seancën tjetër gjyqësore dhe paditësi nuk kërkon që gjykimi të zhvillohet në mungesë, gjykata vendos pushimin e gjykimit.

Neni 180

Shpallja e trupit gjykues dhe shpjegimet e palëve

Pasi të jenë kryer veprimet e mësipërme, shpallet përbërja e trupit gjykues dhe zgjidhen kërkesat paraprake të palëve.

Gjykata në seancën e parë gjyqësore u kërkon palëve, që në bazë të fakteve të pretenduara prej tyre, të japin sqarimet e nevojshme, duke u vënë në dukje çështjet që nga pikëpamja procedurale i quan të nevojshme e të dobishme për gjykimin e çështjes.

Në fillim paditësi jep shpjegime rreth kërkesave të parashtruara në padi, pastaj i padituri dhe pjesëmarrësit e tjerë në proces. Secili prej tyre është i detyruar të përcaktojë faktet dhe provat mbi të cilat mbështeten pretendimet e prapësimet e tyre.

Ata mund të kërkojnë nga gjykata marrjen e provave të tjera, përveç atyre të caktuara në seancë përgatitore ose të marra në seancë gjyqësore, vetëm kur nga shpjegimet e palës tjetër ose nga rrethanat të dala rishtazi marrja e tyre është në dobi të gjykimit të çështjes.

Gjykata, kur e vlerëson të nevojshme, mund t'u japë palëve të interesuara një afat jo më shumë se 10 ditë për të përcaktuar faktet dhe provat e tjera.

Neni 181

Përfundimi i gjykimit nga i njëjti trup gjykues

Gjykata duhet të organizojë punën që gjykimi i çështjes të përfundojë nga i njëjti trup gjykues.

Kur për shkaqe të parashikuara nga paragrafi i tretë i nenit 62 të këtij Kodi, ose për shkaqe të tjera të përligjura, ndryshon përbërja e trupit gjykues, anëtari i ri duhet të njihet me përmbajtjen e procesit gjyqësor, përveç kur kërkohet prej tij që çështja të shqyrtohet nga fillimi.

Kur ndryshon më shumë se një nga anëtarët e trupit gjykues, çështja fillon nga fillimi.

Neni 182

Paraqitja personalisht e palëve

Gjykata, në çdo fazë të gjykimit, ka të drejtë të kërkojë që palët të paraqiten personalisht për t'u pyetur, për rrethana që çmon se kanë rëndësi për zgjidhjen e çështjes, pavarësisht se kanë përfaqësues ose që gjykimi zhvillohet në mungesë të tyre.

Kur, me gjithë urdhrin e dhënë nga gjykata sipas paragrafit të mësipërm, pala e thirrur nuk është paraqitur pa ndonjë shkak të ligjshëm ose refuzon t'u përgjigjet pyetjeve që i bëhen, gjykata vlerëson qëndrimin e saj në harmoni me provat e tjera.

Neni 183

Zgjidhja e kërkesave të palëve

Për kërkesat e parashtruara nga palët sipas neneve 180 dhe 182 të këtij Kodi, gjykata shprehet me vendim. Në raste të veçanta, që paraqesin vështirësi gjykimi, ajo mund ta shtyjë deklarinimin e vendimit deri në tri ditë.

Gjykata, me vendim, lejon marrjen e provave dhe kur është rasti edhe mënyrën e marrjes së tyre. Refuzimi i marrjes së provës së kërkuar duhet të arsyetohet nga gjykata, pa e paragjykuar çështjen.

Neni 184

Zëvendësimi i palëve

Kur gjatë gjykimit del se padia është ngritur nga një person, që nuk ka të drejtë ta ngrejë, ose është ngritur kundër një personi ndaj të cilit nuk duhej të ngrihej, me kërkesën e palës së interesuar gjykata mund të lejojë zëvendësimin e paditësit ose të të paditurit të parë, me paditësin që i përket e drejta që të ngrejë padinë ose me të paditurin kundër të cilit duhej të ngrihej padia. Për këtë zëvendësim gjykata duhet të marrë më parë pëlqimin e të dy palëve dhe të personit që hyn në vend të tyre si palë.

Neni 185

Ndryshimi i shkakut ligjor dhe i objektit të padisë

(Ndryshuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 49)

Paditësi gjatë hetimit gjyqësor ka të drejtë të ndryshojë shkakun ligjor të padisë. Ai pa e ndryshuar shkakun ligjor të saj, mund të shtojë, të pakësojë ose të ndryshojë objektin e padisë.

Kur ndryshimet e mësipërme bëhen në mungesën e të paditurit ose të personave të tretë të thirrur në gjykim, duhet t'u komunikohen atyre me shkrim.

Nuk quhet shtesë e objektit të padisë, kërkitimi i kamatës ose i të ardhurave të tjera të objektit.

Neni 186

Zgjerimi i provave

Kur për shkaqe të ligjshme duhet të shtyhet gjykimi i çështjes, dëshmitarët e paraqitur në ditën e caktuar pyeten, përveç kur gjykata e çmon të nevojshme të pyeten në një seancë tjetër së bashku me dëshmitarët që nuk janë paraqitur.

Neni 187

Pala që është deklaruar në mungesë, paraqitet në çdo moment të procesit gjyqësor, derisa nuk i është dhënë fund hetimit gjyqësor. Ajo mund të kërkojë që të kryhen veprime procedurale për llogari të saj lidhur me hetimin gjyqësor të zhvilluar më parë, kur vërteton pavlefshmërinë e thirrjes në gjyq ose mosparaqitjen për shkaqe të pavarura prej tij. Gjykata mund të pranojë kërkesat e kësaj pale për prova të tjera kur çmon se marrja e tyre është në dobi të hetimit të plotë e të gjithanshëm të çështjes.

Neni 188

Vendimi i gjykatës që pranon kërkesën për ndërpyetjen ose kërkesat e tjera, sipas nenit të mësipërm, i njoftohen palës në mungesë në afatet që cakton gjykata. Aktet dhe veprimet e tjera nuk i nënshtrohen njoftimit.

KREU III

PJESËMARRJA E PERSONAVE TË TRETË NË PROCESIN CIVIL

Neni 189

Ndërhyrja kryesore

Kushdo mund të ndërhyjë në një proces gjyqësor që zhvillohet ndërmjet personave të tjerë, kur pretendon për vete tërësisht ose pjesërisht sendin ose një të drejtë që është objekt i padisë në shqyrtim, ose që lidhet me përfundimin e gjykimit, duke ngritur padi kundër të dy palëve ose njëres prej tyre.

Neni 190

Për të ndërhyrë në një proces civil sipas nenit 189 të këtij Kodi, personi i tretë duhet të paraqitet në seancë përgatitore ose gjyqësore, duke i paraqitur gjykatës kërkesën e tij me shkrim ose duke e depozituar atë në sekretari dhe kur është rasti edhe prokurën e dokumentet provuese në aq kopje sa janë ndërgjyqësit. Gjykata urdhëron që ato t'u njoftohen palëve mundësisht pa shtyrë seancën gjyqësore.

Neni 191

Ndërhyrja dytësore

Kushdo mund të ndërhyjë në një proces gjyqësor që zhvillohet ndërmjet personave të tjerë, kur ka interes për të mbështetur njërën ose tjetrën palë, me të cilën bashkohet në gjykim për ta ndihmuar atë.

Neni 192

Thirrja e personit të tretë

Secila palë mund të thërresë në gjykimin e çështjes një person me të cilin mendon se e ka të përbashkët çështjen ose nga i cili mund të kërkohej një garanci ose shpërblim, që lidhet me përfundimin e çështjes.

Personi i tretë thirret me kërkesë të shkruar që paraqitet në seancën përgatitore ose në sekretarinë gjyqësore kur ka filluar shqyrtimi i padisë. Kërkesa i njoftohet menjëherë gjyqtarit i cili urdhëron që t'i njoftohet personit të tretë, mundësisht pa shtyrë seancën gjyqësore të caktuar.

Thirrja e personit të tretë lejohet kur ai ka banim të ditur brenda kufijve të Republikës së Shqipërisë dhe derisa nuk ka përfunduar gjykimi i çështjes në shkallë të parë.

Neni 193

Gjykata, kur çmon se procesi gjyqësor duhet të zhvillohet në prani të një personi të tretë, i cili rezulton se ka interes në çështje, e thërret atë dhe për këtë qëllim shtyn seancën gjyqësore.

Sekretari njofton atë me letërthirrje.

Neni 194

Gjykata pranon marrjen pjesë të personit të tretë në gjykimin civil me vendim të ndërmjetëm.

Kundër vendimit që refuzon marrjen pjesë të personit të tretë mund të bëhet ankimi i veçantë.

Neni 195

Të drejtat procedurale të personit të tretë

Personi i tretë ka të drejtë të kryejë të gjitha veprimet procedurale që u lejohen palëve përveç atyre që përbëjnë disponim të objektit të padisë.

Me pëlqimin e të dy palëve personi i tretë që ka ndërhyrë vetë ose është thirrur në gjykatë nga njëra prej palëve, mund të zerë vendin e palës për të cilën ka ndërhyrë dhe kjo e fundit të dalë jashtë gjykimit.

Neni 196

Vendimi që jepet pas ndërhyrjes dytësore ose thirrjes së personit të tretë ka efekt kundrejt tij si përsa u përket marrëdhënieve të tij me personin që e ka thirrur ose për të cilin ka ndërhyrë për ta ndihmuar, ashtu dhe përsa u përket marrëdhënieve të tij me anën kundërshtare.

Neni 197

Nëse personi që është bërë garant paraqitet në gjyq dhe merr përsipër të zëvendësojë në çështje personin e garantuar, ky i fundit mund të kërkojë largimin e tij nga gjykimi, duke u përfaqësuar në gjykim nga garantuesi, në rast se palët nuk kanë kundërshtim.

Për këtë kërkim vendos gjykata por vendimi i saj mbi themelin e çështjes e shtrin efektin edhe ndaj personit të garantuar.

Neni 198

Dalja jashtë gjykimit e personit të paditur

Personi që paditet për pagimin e një detyrimi ose për dorëzimin e një sendi ose për njohjen e një të drejte reale, për të cilat ka pretendime edhe një i tretë, ka të drejtë ta thërrasë këtë në gjykim me qëllim që

çështja të gjykohet midis paditësit e këtij personi dhe të kërkojë nga gjykata të dalë jashtë gjykimit duke pranuar të derdhë detyrimin ose të depozitojë sendin apo të njohë të drejtën reale, në vendin e mënyrën e caktuar prej saj.

Dalja e të paditurit jashtë gjykimit bëhet me leje të gjykatës.

Kur personi i tretë nuk pranon të marrë pjesë në gjykim vendoset pushimi i çështjes dhe shuma e derdhur ose sendi i depozituar i dorëzohet paditësit.

Neni 199

Kalimi procedural

Kur njëra nga palët vdes, çështja vazhdon nga ose kundër trashëgimtarëve të saj.

Kur pala që është person juridik mbaron, çështja vazhdon nga ose kundër personit juridik a fizik, të cilit i kanë kaluar të drejtat e detyrimet e personit juridik që ka mbaruar.

Neni 200

Kur gjatë zhvillimit të gjykimit e drejta që është në konflikt i kalon një personi tjetër me akt ndërmjet të gjallëve ose me titull të posaçëm, procesi gjyqësor vazhdon midis po atyre palëve që ishin në fillim.

Personi të cilit i ka kaluar e drejta në konflikt mund të ndërhyjë ose të thirret në gjykim si person i tretë, ose mund të zëvendësojë në gjykim palën nga e cila i ka kaluar e drejta në konflikt, por vetëm në kushtet e parashikuara nga ky Kod.

Vendimi i dhënë ka fuqi edhe kundër personit të cilit i ka kaluar e drejta në konflikt, me përjashtim të rastit kur e drejta e pronësisë mbi një send të luajtshëm është fituar me mirëbesim (neni 166 i Kodit Civil) dhe në zbatimin e rregullave mbi regjistrimin e sendeve.

Neni 201

Heqja dorë nga gjykimi dhe nga e drejta e padisë

Paditësi në çdo fazë të gjykimit mund të heqë dorë nga gjykimi i padisë. Në këtë rast gjykata vendos pushimin e gjykimit.

Paditësi në çdo fazë të gjykimit mund të heqë dorë krejtësisht ose pjesërisht nga e drejta e padisë. Në këtë rast padia rrëzohet dhe paditësi nuk ka të drejtë të ngrejë përsëri po këtë padi. Heqja dorë nga e drejta e padisë përpara gjykatës së apelit sjell si rrjedhojë prishjen e vendimit të gjykatës të shkallës së parë dhe rrëzimin e padisë.

KREU IV

SIGURIMI I PADISE

Kur lejohet sigurimi i padisë

Neni 202

(Shtuar fjalë në paragrafin e parë me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 10)

Me kërkesën e paditësit, gjykata brenda 5 ditëve lejon marrjen e masave për sigurimin e padisë, kur ka arsye të dyshohet se ekzekutimi i vendimit për të drejtat e paditësit do të bëhet i pamundur ose i vështirë.

Sigurimi i padisë lejohet kur:

a) padia mbështetet në prova me shkresë;

b) paditësi jep garanci, në masën dhe në llojin e caktuar nga gjykata, për dëmin që mund t'i shkaktohet të paditurit nga sigurimi i padisë.

Garancia mund të kërkohet edhe për rastin e parashikuar nga shkronja "a" e këtij neni.

Neni 203

Sigurimi i padisë lejohet për të gjitha llojet e padive dhe në çdo fazë të gjykimit, derisa vendimi të marrë formë të prerë. Sigurimi i padisë lejohet edhe nga gjykata e apelit, kur padia është duke u shqyrtuar prej saj.

Neni 204

Sigurimi i padisë mund të kërkohet edhe përpara ngritjes së padisë në gjykatën e vendit ku ka banimin paditësi ose ku ndodhet pasuria me të cilën do të sigurohet padia.

Në këtë rast gjykata cakton një afat jo më shumë se pesëmbëdhjetë ditë, brenda të cilit duhet të paraqitet padia në gjykatë.

Neni 205

Sigurimi i padisë mund të lejohet për të gjithë padinë, ose vetëm për ato pjesë të saj, që gjykata i gjen të bazuara, në përputhje me rregullat e parashikuara në nenin 202 të këtij Kodi.

Kërkesa, si rregull, shqyrtohet në prani të palëve, por në raste të veçanta ose të ngutshme, mund të shqyrtohet edhe pa u thirrur pala tjetër.

Neni 206

Llojet e masave për sigurimin e padisë

Sigurimi i padisë bëhet:

a) me sekuestrimin e sendeve të luajtshme dhe të paluajtshme si dhe të kredive të debitorit;

b) me marrjen nga ana e gjykatës të masave të tjera të përshtatshme, duke përfshirë edhe pezullimin e ekzekutimit.

Gjykata mund të lejojë sigurimin e padisë me disa nga llojet e ndryshme të masave të sigurimit, por gjithmonë për një shumë të përgjithshme jo më të madhe se atë të padisë.

Sekuestër nuk mund të vihet mbi sende që, sipas nenit 529 të këtij Kodi, nuk mund të sekuestrohen.

Neni 207

Ndryshimi dhe zëvendësimi i masave për sigurimin e padisë

Gjykata me kërkesën e njëres nga palët mund të zëvendësojë një masë sigurimi me një tjetër, pasi më parë të ketë dëgjuar edhe palën kundërshtare.

Në këtë mënyrë veprohet edhe kur gjykata vendos heqjen e masës së sigurimit, kur çmon se është zhdukur shkaku për të cilin është vënë ajo.

Neni 208

Ekzekutimi i masave për ekzekutimin e padisë

Vendimet për sigurimin e padisë ekzekutohen sipas rregullave të caktuara në këtë Kod për ekzekutimin e vendimeve mbi sendet e luajtshme dhe të paluajtshme.

Neni 209

Ankimi

Kundër vendimit të gjykatës që ka vendosur pranimin e kërkesës për sigurimin e padisë, për ndryshimin ose heqjen e sigurimit të padisë, mund të bëhet ankimi i veçantë. Ankimi i vendimit të sipërm nuk pengon vazhdimin e shqyrtimit të padisë.

Neni 210

Ankimi kundër vendimit që lejon masën e sigurimit, nuk pezullon ekzekutimin e tij. Ankimi kundër vendimit me të cilin zëvendësohet ose hiqet masa e sigurimit, pezullon ekzekutimin e tij.

Neni 211

Rënia e masës së sigurimit të padisë

Kur padia për të cilën është lejuar masa e sigurimit, nuk është ngritur brenda afatit të caktuar nga gjykata ose gjyqtari, masa e sigurimit quhet se ka rënë nga fuqia.

Kur vendoset refuzimi i padisë ose pushimi i gjykimit të saj, gjykata vendos heqjen e sigurimit të padisë, e cila zbatohet kur vendimi të marrë formën e prerë.

Garancia e dhënë sipas nenit 202 të këtij Kodi, i kthehet paditësit, në rast se pala tjetër brenda pesëmbëshjetë ditëve pasi vendimi të ketë marrë formën e prerë, nuk paraqit padi për shpërblimin e dëmit të ardhur për një shkak të tillë.

Neni 212

Ligjërimi i masës së sigurimit të padisë

Kur në vendimin përfundimtar padia pranohet, gjykata vendos edhe ligjërimin e sigurimit të padisë.

Kur si masë sigurimi të padisë është vendosur sekuestrimi, ajo kthehet në sekuestrim ekzekutiv, pasi vendimi përfundimtar të marrë formën e prerë.

KREU V

RREGULLA TË PËRGJITHSHME PËR MARRJEN E PROVAVE

Neni 213

Lejimi i provave

Në zbatim të nenit 12 të këtij Kodi, gjykata me vendim lejon palët të provojnë faktet mbi të cilat i bazojnë kërkimet dhe pretendimet e tyre, duke paraqitur në gjykatë vetëm ato prova që janë të domosdoshme e që kanë lidhje me çështjen e gjykimit.

Neni 214

Pohimi gjyqësor

Pohimet e bëra në gjykatë prej palëve apo prej përfaqësuesve të tyre, çmohen nga gjykata pa nënveftësuar provat e tjera dhe rrethanat e çështjes.

Neni 215

Letërporosia

Kur prova duhet të merret jashtë territorit të veprimtarisë së gjykatës, kjo i delegon kompetencat e saj gjykatës së vendit ku ndodhet prova, përveç kur palët e kërkojnë bashkërisht që për këtë qëllim të delegohet njëri prej anëtarëve të trupit gjykues.

Në vendimin e gjykatës caktohet një afat brenda të cilit duhet të merret prova dhe caktohet seanca tjetër për vazhdimin e gjykimit.

Neni 216

Prova merret nga gjyqtari i caktuar prej kryetarit të gjykatës që i është drejtuar kërkesa, duke pasqyruar veprimet e kryera në procesverbal, i cili i dërgohet gjykatës në afatin e caktuar.

Palët janë të lira të marrin pjesë në marrjen e provës.

Deklaratat e palëve dhe të dëshmitarëve merren në vetën e parë dhe pasi i lexohen deklaruësit, nënshkruhen prej tij.

Neni 217

Gjyqtari që procedon për marrjen e provës edhe kur delegohet sipas nenit 215 të këtij Kodi, zgjedh me vendim të gjitha çështjet që dalin gjatë marrjes së provës.

Neni 218

Dëshmitari që nuk flet ose nuk dëgjon

Kur merret në pyetje një person që nuk flet ose nuk dëgjon, në qoftë se pyetja e tyre mund të bëhet me shkrim, gjykata thërret një person që i kupton shenjat e personit që merret në pyetje.

Neni 219

Ndihma juridike nga gjykatat e shteteve të huaja

Kur është e nevojshme të kryhet një veprim procedural gjyqësor jashtë kufijve të Republikës së Shqipërisë, për sqarimin e rrethanave, kostatimin e fakteve, dërgimin e një dokumenti apo për arsye të tjera që gjykata e quan të nevojshme për sqarimin e çështjes në gjykim, gjykata nëpërmjet Ministrisë së Drejtësisë të Republikës së Shqipërisë i kërkon ndihmën juridike përkatëse organit kompetent të shtetit tjetër.

Kur veprimi procedural juridik mund të kryhet nga përfaqësia

diplomatiqe ose konsullore e Republikës së Shqipërisë, kërkesa i drejtohet kësaj të fundit.

Kërkesa e sipërme duhet të përcaktojë çështjet për të cilat kërkohet ndihma juridike dhe të përmbajë të dhënat e nevojshme për plotësimin e ndihmës juridike.

Kur midis dy shteteve ka marrëveshje për dhënien e ndërsjellë të ndihmës juridike, zbatohen dispozitat e kësaj marrëveshjeje.

Neni 220

Zbatimi i ligjit të huaj

Në rast se për gjykimin e një çështjeje është e nevojshme të zbatohen ligjet e një shteti tjetër, gjykata duhet të bëjë të gjitha përpjekjet për t'i gjetur dhe zbatuar ato sipas përmbajtjes së tyre.

Kur çdo përpjekje e gjykatës sipas paragrafit të parë të këtij neni është e pasuksesshme dhe asnjë nga palët nuk kanë mundur t'ia sigurojnë gjykatës dispozitat e kërkuara, të vërtetuara nga organet kompetente të shtetit tjetër, gjykata vendos sipas legjislacionit shqiptar.

Neni 221

Ndihma juridike për gjykatat e shteteve të huaja

Gjykatat shqiptare u sigurojnë ndihmë juridike gjykatave të shteteve të tjera me kërkesën e tyre. Ndihma juridike nuk mund të jepet kur:

a) dhënia e saj nuk pajtohet me parimet themelore të legjislacionit shqiptar në fuqi;

b) objekti i kërkesës nuk është në kompetencën e gjykatave shqiptare.

Neni 222

Kërkesa për dhënien e ndihmës juridike të bërë nga gjykata e një shteti të huaj duhet të përmbajë kushtet e parashikuara nga neni i mësipërm, të jetë hartuar në gjuhën shqipe ose të jetë përkthyer në këtë gjuhë dhe t'i jenë bashkëngjitur shpenzimet e nevojshme për përkthim. Në rast të kundërt gjykata ose marrësi mund të refuzojë kryerjen e veprimeve të kërkuara.

Kur ndërmjet dy shteteve ka marrëveshje për dhënien e ndërsjellë të ndihmës juridike, zbatohen dispozitat e kësaj marrëveshjeje.

Neni 223

Marrja e provave të tretët

Gjykata, me kërkesën e palës së interesuar, mund të urdhërojë palën tjetër ose një person të tretë që nuk merr pjesë në çështje, të paraqesë në gjykim një dokument ose një send tjetër, kur çmohet e nevojshme prej saj.

Në këtë rast gjykata jep udhëzimet e nevojshme për kohën, vendin dhe mënyrën e paraqitjes së tyre. Pala që ka kërkuar marrjen e dokumentit është e detyruar të tregojë me hollësi të gjitha rrethanat që bëjnë të besueshme se ku ndodhet dokumenti, karakteristikat e tij, si dhe faktet që do të provohen me këtë dokument.

Shpenzimet e nevojshme parapaguhën nga pala që ka bërë kërkesën.

Neni 224

Gjykata mund të kërkojë zyrtarisht nga organet e administratës shtetërore të dhëna me shkrim për akte dhe dokumente që ndodhen në atë organ dhe që është e nevojshme të shqyrtohen në procesin gjyqësor. Kur të dhënat e kërkuara përbëjnë sekret shtetëror, gjykata kërkon lejen e

organit qendror nga i cili varet administrata shtetërore ku ndodhen të dhënat e kërkuara. Kur kërkesa refuzohet, kërkesa e palës quhet si e paparashtruar.

Neni 224/a

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 51)

Kur për konstatimin ose sqarimin e fakteve, që kanë lidhje me mosmarrëveshjen në gjykim kërkohen njohuri të posaçme në fushat e shkencës, teknikës ose të artit, gjykata mund të thërrasë një ose më shumë ekspertë.

Ekspertët caktohen sipas rregullave të përcaktuara në këtë Kod.

Neni 224/b

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 52)

Eksperti e jep mendimin e tij me shkrim, por mund të dëgjohej në seancë gjyqësore dhe të pyetet nga gjykata dhe nga palët.

Mendimi i ekspertit nuk është i detyrueshëm për gjykatën dhe, kur kjo ka mendim të kundërt me ekspertin, duhet të arsyetojë me hollësi këtë mendim në vendimin përfundimtar ose në një vendim që jep gjatë gjykimit.

Nuk është në misionin e ekspertit të japë një mendim juridik.

Neni 224/c

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 53)

Eksperti është i detyruar të përmbushë detyrat e ngarkuara nga gjykata, përveç kur parashtron shkaqe të përligjura që pranohen nga gjykata.

Mosparaqitja e ekspertit në gjykatë, pa shkaqe të përligjura, shkakton sjelljen e tij me detyrim.

Përgjashtimi i ekspertit nga pjesëmarrja e tij në gjykim bëhet kur janë kushtet e përcaktuara prej nenit 72 të këtij Kodi.

Neni 224/ç

Përgjegjësia e ekspertit

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 54)

Eksperti ka përgjegjësi sipas Kodit Penal në rast se kundërshton të kryejë detyrën që i ngarkohet ose kryen një ekspertim të rremë.

Eksperti është i detyruar të shpërblejë dëmet që për faj të tij u janë shkaktuar palëve ose pjesëmarrësve të tjerë në proces.

KREU VI

EKSPERTI DHE EKSPERTIMI

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 50)

Neni 225

Mënyra e caktimit

Caktimi i ekspertit bëhet nga gjykata duke marrë edhe mendimin e palëve e të pjesëmarrësve në gjykim. Vendimi për emërimin e ekspertit i bëhet i ditur këtij prej sekretarit gjyqësor, duke iu njoftuar edhe data për t'u paraqitur në seancën e caktuar.

Eksperti që nuk pranon të kryejë këtë detyrë, duhet t'i njoftojë gjykatës argumentet përkatëse të paktën pesë ditë përpara seancës gjyqësore.

Për rrethana të dala rishtazi palët kërkojnë menjëherë përgjashtimin e ekspertit, duke parashtruar argumentet përkatëse.

Neni 226

Betimi

Gjykata përpara se eksperti të fillojë nga kryerja e detyrës, i kujton atij rëndësinë e funksioneve për të cilat është thirrur për t'i përmbushur dhe e fton të bëjë betimin se do të kryejë mirë e me nder detyrat që i janë besuar, me të vetmin qëllim që t'ia bëjë të ditur gjykatës të vërtetën.

Neni 227

Caktimi i detyrave

Gjykata, pasi merr edhe mendimin e palëve, i cakton ekspertit çështjet për të cilat duhet të merret mendimi i tij.

Eksperti ka të drejtë të njihet me materialet e çështjes, të marrë pjesë në seancë gjyqësore, të bëjë pyetje, të japë shpjegime dhe të kërkojë nga palët të marrë të dhëna nga të tretët brenda kufijve të nevojshëm për kryerjen e detyrës.

Eksperti mund të asistohet edhe nga ndihmës të tij, por përgjegjësia për saktësinë e ekspertimit i mbetet atij.

Kur sipas vendimit të gjykatës për kryerjen e ekspertimit është e nevojshme që eksperti të njihet me sende, evidenca, llogari e dokumente të tjera, palët mund të jenë të pranishme dhe mund t'i paraqitin ekspertit me shkrim mendime, e vërejtje të specialistëve të tyre, të cilët mund të pyeten me cilësinë e dëshmitarit ose kërkesa që lidhen me plotësimin e detyrës, por gjithnjë brenda kompetencave të caktuara në vendimin e gjykatës.

Neni 228

Kryerja dhe vlerësimi i ekspertimit

Kur ekspertimi kryhet me praninë e gjykatës ose të gjyqtarit të deleguar, mbahet procesverbal, por gjykata mund t'i kërkojë ekspertit

që të japë përfundimet e ekspertimit në një raport me shkrim.

Kur ekspertimi kryhet pa pjesëmarrjen drejtpërdrejt të gjykatës, eksperti duhet të hartojë një raport me shkrim mbi ekspertizën e kryer, në të cilën duhet të gjejnë pasqyrim edhe vërejtjet e kërkesat e palëve. Deklaratat eventuale të palëve të përmendura në raport vlerësohen nga gjykata, duke pasur parasysh rregullat e parashikuara në nenin 29 të këtij Kodi.

Raporti duhet të depozitohet në sekretari në afatin e caktuar nga gjykata.

Neni 229

Përsëritja e ekspertimit

Kur shihet se ekspertimi është i metë ose i paqartë, si dhe kur ka ndryshim mendimesh midis ekspertëve, gjykata, kryesisht ose me kërkesën e ndonjërit nga palët, mund të kërkojë sqarime plotësuese ose të urdhërojë kryerjen e një ekspertimi të ri, duke thirrur ekspertë të tjerë.

Neni 230

Pasqyrimi i përfundimeve të ekspertimit

Mendimi i ekspertit duhet të jetë i arsyetuar.

Kur ekspertët janë të një mendimi, përfundimet e ekspertimit mund t'i parashtrijë njëri që caktohet prej tyre; kur ka ndryshim mendimesh midis ekspertëve, secili prej tyre duhet të parashtrijë vetë mendimin e tij. Pasi të kenë dhënë mendimin, ekspertëve mund t'u bëhen pyetje.

KREU VII

THËNIET E DËSHMITARËVE

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 55)

Neni 231

Kufijtë e lejimit të provave me dëshmitarë

Prova me dëshmitarë lejohet në të gjitha rastet, përveç kur ligji për vlefshmërinë ose provimin e një veprimi juridik kërkon shkresë.

Neni 232

(Ndryshuar fjalia e dytë me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 11)

Nuk lejohet prova me dëshmitarë kundër ose tej përmbajtjes së një akti zyrtar ose privat që përbën provë të plotë. Gjithashtu, nuk lejohet të provohet me dëshmitarë marrëveshja e palëve për ndryshimin e kontratës ose shuarja, me anë të pagimit ose të faljes së detyrimeve në të holla, që rrjedhin nga një kontratë e bërë me dokument.

Neni 233

Rastet e lejimit të provës me dëshmitarë

Rregullat e caktuara në dy nenet e mësipërme nuk zbatohen dhe lejohet prova me dëshmitarë:

a) kur dokumenti që kërkohet nga ligji për vlefshmërinë ose provimin e veprimit juridik ka humbur ose është prishur pa fajin e palës;

b) kur ka një fillim prove me shkresë. Quhet fillim prove me shkresë çdo shkresë, që rrjedh nga ai, kundrejt të cilit drejtohet kërkimi dhe nga përmbajtja e së cilës del se fakti i pretenduar është pothuajse i vërtetë;

c) kur veprimi juridik i bërë me shkresë është kryer:

- në kundërshtim me ligjin, në mashtrim të ligjit;

- nën ndikimin e mashtrimit, kanosjes, ose për shkak të një marrëveshje me keqbesim të bërë midis përfaqësuesit të njëjës palë dhe palës tjetër;

- nën ndikimin e nevojës së madhe të palës;

ç) kur për shkak të rrethanave në të cilat është kryer veprimi juridik ose të marrëdhënieve të posaçme të palëve, nuk ka qenë e mundur të merrej prova me shkresë.

Neni 234

Kundër ose tej përmbajtjes së një veprimi juridik të bërë me shkresë, personi i tretë është i lirë në paraqitjen e provave. Kur njëra prej palëve kontraktuese pretendon se veprimi juridik është kryer vetëm në dukje, pa pasur qëllim që palët të krijojnë pasoja juridike, ose për të mbuluar një veprim tjetër juridik, të cilin palët e kanë dashur, prova me dëshmitarë lejohet në rastet kur ka provë me shkresë të lëshuar nga pala tjetër ose deklarime të bëra prej kësaj përpara institucioneve shtetërore, nga të cilat bëhet e besueshme se veprimi juridik është kryer vetëm për dukje.

Neni 235

Ndalimi i pyetjes si dëshmitar

Nuk mund të pyeten si dëshmitarë:

- përfaqësuesit e palëve në çështje, për rrethana për të cilat kanë marrë dijeni nga të përfaqësuarit e tyre për shkak të detyrës së tyre si përfaqësues;

- personat që për shkak të metash fizike ose psikike nuk janë të aftë të kuptojnë drejt faktet që kanë rëndësi për çështjen dhe të bëjnë dëshmi të rregullt;

- bashkëshortët ende të pandarë, fëmijët, prindërit, gjyshërit, ose kushërinj, në vijë të drejtë ose të tërthortë deri në shkallë të dytë, përveç kur çështja ka lidhje me probleme personale e familjare, si dhe të miturit nën katërmbëdhjetë vjeç, përveç kur thëniet e tyre janë të domosdoshme për zgjidhjen e çështjes.

Këta persona vendosin vetë nëse do të dëshmojnë dhe nuk mund të dënohen për refuzimin për të bërë dëshmi.

Neni 236

Rregullat për dëgjimin e dëshmitarëve

(Ndryshuar paragrafi III me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Dëshmitarët dëgjohen nga gjykata në debatin gjyqësor. Në raste të veçanta ose për shkak sëmundjeje apo për shkak të punës së veçantë që bën dëshmitari, rrethana këto që e bëjnë të pamundur paraqitjen e tij në gjykim, gjykata mund të vendosë që pyetja e tij të bëhet jashtë qendrës së gjykatës nga një anëtar i trupit gjykues. Në këto raste pyetja e dëshmitarit bëhet përpara seancës gjyqësore të radhës dhe dëshmia e marrë lexohet në seancën gjyqësore. Pyetja e dëshmitarit bëhet kurdoherë në prani të palëve apo përfaqësuesve të tyre, të cilët njoftohen rregullisht.

Dëshmia e Presidentit të Republikës merret në selinë ku ai ushtron funksionin e Kryetarit të Shtetit.

Kur duhet të merret dëshmia e Kryetarit të Kuvendit, Kryetarit të Këshillit të Ministrave, Kryetarit të Gjykatës Kushtetuese ose Kryetarit të Gjykatës së Lartë, këta mund të kërkojnë të pyeten në selinë ku ushtrojnë detyrën e tyre.

Gjykata vlerëson thëniet e dëshmitarëve në harmoni ndërmjet tyre dhe me provat e tjera të marra gjatë shqyrtimit të çështjes.

Neni 237

Betimi

Kryetari i seancës gjyqësore, pasi të jetë siguruar për identitetin e dëshmitarëve, i ndërgjegjëson ata për rëndësinë e misionit e të betimit përpara gjykatës dhe u njofton atyre se janë të detyruar të tregojnë të vërtetën për çfarë ata dinë në lidhje me çështjen, i paralajmëron për përgjegjësinë që ata kanë për dëshmi të rreme. Ndërkohë, sekretari gjyqësor lexon formulën e betimit si më poshtë: “I ndërgjegjshëm, betohem se do të them të vërtetën dhe vetëm të vërtetën”. Dëshmitari në këmbë përgjigjet “Betohem” dhe pret jashtë sallës së gjyqit me porosinë të mos merren vesh me njëri-tjetrin.

Neni 238

Radha e pyetjes

Radha e pyetjes së dëshmitarëve caktohet nga kryetari i seancës duke mbajtur parasysh dëshmitarët e secilës palë. Ata pyeten një nga një në prani të palëve, pa praninë e dëshmitarëve që pyeten më vonë.

Neni 239

Dëshmitari pyetet më parë nga pala që e ka kërkuar thirrjen e tij dhe pastaj nga pala tjetër. Secila nga palët ka të drejtë t'i bëjë pyetje plotësuese dëshmitarit për të sqaruar apo plotësuar përgjigjet e dhëna nga ai. Në çdo rast palët i drejtojnë pyetje dëshmitarit me leje dhe nëpërmjet gjykatës.

Gjykata mund të bëjë pyetje e të kërkojë sqarime kurdoherë që e konsideron të nevojshme për zgjidhjen e drejtë të çështjes.

Neni 240
Ballafaqimi i dëshmitarëve

Kur ndërmjet thënieve të dëshmitarëve ka mospërputhje të tilla që krijojnë vështirësi për zbulimin e të vërtetës, gjykata vetë ose me kërkesën e palëve bën ballafaqimin e dëshmitarëve të pyetur më parë.

Neni 241
Ripyetja e dëshmitarit

Pas mbarimit të dëshmisë dëshmitari mund të largohet me leje të gjykatës. Në rast se ripyetja e tij mund të jetë e nevojshme, atëherë gjykata urdhëron që ai të qëndrojë në sallë pa kontaktuar me dëshmitarët e tjerë.

Neni 242
Heqja dorë nga pyetja e dëshmitarit

Pala që ka kërkuar thirrjen e një dëshmitari mund të kërkojë që ai të mos pyetet. Kërkesa merret parasysh në rast se pala tjetër është dakord dhe kur gjykata çmon se pyetja e tij nuk do të jetë e nevojshme për sqarimin e çështjes.

Neni 243

Kur gjatë gjykimit të çështjes rezultojnë të sqaruara faktet dhe pretendimet e palëve, gjykata, vetë ose me kërkesën e tyre, mund të heqë dorë nga pyetja e dëshmitarëve të tjerë të thirrur për këtë qëllim.

Neni 244
Përdorimi i shënimeve prej dëshmitarit

Gjykata mund të lejojë dëshmitarin që të përdorë shënime ose të dhëna të tjera të shkruara, kur flasin për çështje që kanë të bëjnë me llogari e të dhëna që është e vështirë të mbahen mend.

Neni 245
Denoncimi për dëshmi të rreme

Në rast se një dëshmitar bën dëshmi të rreme përpara gjykatës, kjo vendos denoncimin në prokurori për ndjekje penale.

KREU VIII

SHKRESAT

Neni 246
Fuqia provuese e shkresave

Shkresat kanë fuqi provuese kur janë hartuar në formën e caktuar, kanë elementet e nevojshme për vlerën e tyre, nuk janë të copëtuara, të grisura ose të shuara, nuk kanë gërvishtje, ose shtesa midis rreshtave, ose çrregullime të tjera me shuarje dhe mund të lexohen.

Neni 247

Shkresa, kur është e dëmtuar në mënyrën e parashikuar në nenin e mësipërm, prezumohet se është bërë për të zhveftësuar vlerën provuese të saj, përveç kur provohet e kundërta.

Neni 248

Personi që paraqet dhe përdor si mjet provues një shkresë që ka ndryshime, duhet të vërtetohet se ndryshimet janë bërë nga ai që e ka nxjerrë shkresën, ose nga ai që mund t'i shërbejë si provë, ose nga ai që i ka kaluar e drejta, ose janë bërë nga dikush tjetër me porosi të këtyre.

Neni 249

Kur shkresa që paraqitet referon në një shkresë tjetër, ajo bashkohet me këtë, përveç kur shkresa që merret zëvendëson shkresën referuese ose përmban përmbajtjen e saj të plotë.

Kur shkresa që u mor ka përmbajtje të ndryshme nga shkresa referuese, atëherë parapëlqehet përmbajtja e kësaj të fundit.

Neni 250

Shkresa në ruajtje ose në pamundësi përdorimi

Në rastet kur prova me shkresë është në ruajtje për arsye ligjore ose pamundësi përdorimi dhe nuk mund të merret, gjykata ka të drejtë që përveç mjeteve të tjera, të lejojë të merret kopje e saj e legalizuar, e cila ka fuqi provuese sikurse edhe shkresa origjinale. Kur kjo më pas ka humbur, gjykata vendos të administrohet shkresa që vërteton njësinë me origjinalin.

Neni 251

Kopja e shkresës dhe origjinali i saj

Kopjet e shkresave kur saktësia e tyre vërtetohet nga personi kompetent kanë të njëjtën fuqi provuese me origjinalin.

Neni 252

Verifikimi në vend i përmbajtjes së shkresës

Në qoftë se për shkaqe të justifikuara është e vështirë marrja e provës në gjykim ose për shkak të rëndësisë së saj ose të natyrës së saj ekziston rreziku të humbasë ose të dëmtohet, gjykata mund të urdhërojë të verifikohet shkresa nga një anëtar i trupit gjykues ose të kontrollohet me letërporosi nga gjykata e vendit ku ndodhet shkresa ose të lejojë të merret fotokopje ose fotografia e vërtetuar.

Neni 253

Aktet zyrtare

Aktet zyrtare që përpilohen nga nëpunësi i shtetit ose personi që ushtron veprimtari publike, brenda kufijve të kompetencës së tyre dhe në formën e caktuar, përbëjnë provë të plotë të deklarimeve që janë bërë përpara tyre për faktet që kanë ngjarë në prani të tyre ose për veprimet e kryera prej tyre. Lejohet të provohet e kundërta vetëm kur pretendohet se shkresa është e falsifikuar.

Neni 254

Aktet zyrtare që dalin nga organet shtetërore dhe që përmbajnë një urdhër, një vendim ose çdo masë tjetër të marrë prej tyre ose që tregojnë kryerjen e një veprimi nga ana e këtyre organeve, përbëjnë provë të plotë për përmbajtjen e tyre. Lejohet të provohet e kundërta vetëm kur pretendohet se shkresa është e falsifikuar.

Neni 255

Kopjet dhe shkurtimeve e akteve të përmendura në nenet 253 dhe 254, të vërtetuara sipas ligjit, kanë fuqi provuese sikundër edhe origjinali.

Neni 256

Shkresat e përpiluara nga nëpunësi i shtetit të huaj ose nga personi i huaj që ushtron veprimtari publike dhe që konsiderohen si ent publik në atë vend, kanë fuqi provuese që parashikohet në nenin 253.

Neni 257

Shkresat që përpilohen në bazë të nenit 253 për kryerjen ose vërtetimin e veprimit juridik, përsa u përket deklarimeve të palëve, përbëjnë provë të plotë për të gjithë.

Dispozitat e përmendura në paragrafin e mësipëm kanë fuqi për gjithçka që përmendet në shkresë, përderisa kanë lidhje të drejtpërdrejtë me objektin kryesor të shkresës. Ato që nuk kanë lidhje të drejtpërdrejtë konsiderohen si fillim prove me shkresë.

Neni 258

Shkresa e thjeshtë

Shkresa që është përpiluar nga një person zyrtar që nuk ka qenë kompetent ose që nuk është sipas formës së caktuar, ka fuqinë provuese të një shkrese të thjeshtë, në rast se është nënshkruar nga palët.

Neni 259

Shkresa e thjeshtë e nënshkruar nga personi që e ka lëshuar, përbën provë të plotë se deklarimet që përmban janë të atij që e ka nënshkruar, në rast se personi kundër të cilit paraqitet shkresa pranon se është nënshkruar prej tij.

Neni 260

Shkresa private quhen edhe:

- librat e tregtarëve dhe profesionistëve që i mbajnë sipas Kodit Tregtar ose dispozitave të tjera;

- librat e avokatëve, noterëve, përmbaruesve, mjekëve, farmacistëve e të profesioneve të tjera, sipas dispozitave në fuqi.

Kur paraqiten si provë pjesë nga libri ose e tëra dhe përmbajnë edhe të dhëna që nuk kanë lidhje me objektin e gjykimit, mund të merren ato pjesë të shkresës që kanë lidhje me atë.

Neni 261

Shkresa private merr datë të saktë kundrejt personave të tretë vetëm nga dita që është vërtetuar nga noteri ose nëpunësi publik kompetent sipas ligjit ose kur vdes një nga ata që e ka nënshkruar ose nuk ka qenë në gjendje fizike të shkruajë ose kur përmbajtja e tij thelbësore është përsëritur ose konstatuar në një akt zyrtar, si dhe nga dita në të cilën ka ngjarë ndonjë fakt tjetër që provon në të njëjtën mënyrë se shkresa është përpiluar në një datë të mëparshme.

Neni 262

Shkresa private përbën provë në favor të përpiluesit vetëm në qoftë se atë e paraqet pala kundërshtare ose në qoftë se bëhet fjalë për librat që përmenden në nenin 260.

Neni 263

Librat që përmenden në nenin 260, paragrafi 1 dhe 2, kur janë përpiluar në formën e caktuar, përbëjnë provë të plotë për sa shkruhet në to, për tregtarët ose personat e tjerë që detyrohen të mbajnë të

njëjtat libra, por lejohet të provohet e kundërta kur pretendohet falsiteti. Megjithatë, kundër personave që nuk janë detyruar të mbajnë këto libra, përbëjnë provë të plotë për gjerësinë e pretendimeve, kur qenia e tyre është vërtetuar me një mënyrë tjetër dhe vetëm për një vit që nga dita e nënshkrimit, përveç kur i detyruari provon me nënshkrimin e vet përmbajtjen e tyre.

Neni 264

Detyrimi për paraqitjen e provës shkresore

(Ndryshuar titulli me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 56)

Çdo ndërgjyqës detyrohet kryesisht të paraqesë shkresat që ka përdorur për të ndihmuar në gjykimin e çështjes.

Çdo ndërgjyqës ose person i tretë detyrohet të paraqesë shkresat që disponon dhe që mund t'i vlejnjë si provë, përveç kur ka shkaqe serioze dhe justifikon mosparaqitjen e tyre. Si shkaqe serioze konsiderohen veçanërisht rastet kur nuk lejohet për të dëshmuar.

Neni 265

Ekzekutimi i vendimit që urdhëron paraqitjen e shkresës bëhet sipas dispozitave që kanë të bëjnë me ekzekutimin për dorëzimin e sendit ose kryerjen e veprimit.

Kjo dispozitë zbatohet edhe kur shkresat ndodhen në një organ shtetëror ose të personat juridikë shtetërorë, përveç kur shkresa përbën sekret shtetëror.

Neni 266

Shkresa në gjuhë të huaj

Kur shkresa është në gjuhë të huaj, ajo paraqitet bashkë me përkthimin e saj në gjuhë shqipe, të legalizuar nga ambasada apo

konsullata përkatëse ose nga organi tjetër kompetent.

Kur gjykata nuk mund ta kontrollojë vetë saktësinë e përkthimit, emëron përkthyes.

Neni 267

Detyrimi për të provuar se shkresa private është origjinale

Kur origjinaliteti i shkresës private vihet në dyshim, ai që e paraqet duhet ta provojë atë, përveç kur shkresa është aq e ndryshuar sa gjykata e ka të vështirë të konstatojë se është origjinale.

Personi ndaj të cilit paraqitet shkresa private është i detyruar të deklarojë menjëherë se e pranon ose jo origjinalitetin e nënshkrimit, ndryshe shkresa konsiderohet si e pranuar.

Në qoftë se njihet ose vërtetohet origjinaliteti i nënshkrimit, quhet se është vërtetuar origjinaliteti i përmbajtjes, me rezervën e goditjes së tij për falsitet.

Neni 268

Shkresa private mund të provohet si origjinale me çdo lloj mjete provues.

Neni 269

Procedura e krahasimit të shkresave

Kur bëhet krahasimi i shkresave, ai që paraqet provën detyrohet jo më vonë se dhjetë ditë përpara datës së caktuar për krahasim, t'i njoftojë ndërgjyqësit listën e shkresave me të cilat do të bëhet krahasimi ose të depozitojë origjinalet në sekretarinë e gjykatës. Vërtetësia e këtyre shkresave nuk duhet të kundërshtohet.

Kur shkresat që mund të krahasohen i disponon pala kundërshtare ose personi i tretë, mund të kërkohet paraqitja e tyre. Në rast

kundërshtimi zbatohen rregullat e parashikuara prej nenit 265 të këtij Kodi.

Ndërgjyqësi ose personi i tretë të cilit i mohohet origjinaliteti i shkrimit ose nënshkrimit, mund të detyrohet të shkruajë para gjykatës ose gjyqtarit të deleguar me letërporosi një tekst të caktuar me të cilin do të bëhet krahasimi. Teksti i bashkohet dosjes. Gjykata çmon lirisht mohimin e ndërgjyqësit ose personit të tretë të shkruajë ose të bëjë përpjekje për të ndryshuar shkrimin e tij.

Neni 270

Goditja për falsitet

Çdo shkresë mund të goditet për falsitet. Shkresat private mund të goditen për falsitet edhe kur nga krahasimi me të tjera vërtetohet se janë origjinale.

Neni 271

Denoncimi për ndjekje penale

Kur falsifikimi i atribuohet një personi të caktuar mund të bëhet denoncimi për ndjekje penale.

Neni 272

Kur krijohen dyshime serioze për falsifikim ndaj një personi konkret edhe nëse shkresa që paraqitet si e falsifikuar vlerësohet si thelbësore për sqarimin e çështjes, gjykata ka të drejtë të pezullojë gjykimin e saj deri në përfundimin e gjykimit të çështjes penale, ose të urdhërojë të paraqiten prova për falsifikimin.

Neni 273

Provimi i falsitetit të një shkrese

Kush pretendon falsitetin e një shkrese, është njëkohësisht i detyruar të paraqesë ato shkresa që vërtetojnë falsitetin dhe të tregojë emrat e dëshmitarëve ose mjetet e tjera provuese, përndryshe pretendimi tij është i papranueshëm.

Neni 274

Kur shkresa paraqitet si e falsifikuar, pa treguar personin të cilit i atribuohet falsiteti, gjykata urdhëron marrjen e provave, vetëm kur ai që paraqet shkresën këmbëngul që të nxirret si provë dhe çmohet se ka rëndësi thelbësore për sqarimin e çështjes.

Neni 275

Sekretaria e gjykatës dërgon menjëherë kopjen e çdo vendimi që shpall shkresën si të falsifikuar te prokurori dhe në organin shtetëror që ka nxjerrë shkresën.

Shkresa që shpallet e falsifikuar nuk i jepet ndërgjyqësit, por mbetet në arkivin e gjykatës, së bashku me vendimin që shpall shkresën të falsifikuar. Në këto raste sekretari shënon mbi shkresë se ajo është e falsifikuar.

Kur jepet kopja e saj, ajo përmban edhe shënimin që përmendet në paragrafin e sipërm.

Neni 276

Personat, që nuk marrin pjesë në çështje, kur u kërkohet një shkresë që ndodhet pranë tyre dhe nuk ka mundësi ta paraqitin brenda afatit që u ka caktuar gjykata, janë të detyruar të njoftojnë gjykatën për mosparaqitjen e shkresës në afat, duke treguar edhe shkaqet. Gjykata,

kur nuk i gjen me vend shkaqet e treguara, si dhe kur nuk është lajmëruar se dokumenti i kërkuar nuk ka mundësi të dërgohet, ka të drejtë të dënojë personat përgjegjës, sipas nenit 167 të këtij Kodi.

Neni 277

Pala kundër së cilës është paraqitur si provë një shkresë mund të kundërshtojë vërtetësinë e saj në njërin nga këto mënyra:

a) duke mohuar shkrimin ose nëshkrimin e saj në shkresën e thjeshtë;

b) duke deklaruar se nuk di që shkrimi ose nëshkrimi në shkresën e thjeshtë të jetë e trashëgimlënësit të saj ose i personit nga i cili ajo heq të drejta;

c) duke pretenduar se dokumenti është i falsifikuar.

Neni 278

Filmat fotografikë, kinematografikë e regjistrime të tjera

Filmat fotografikë ose filmat kinematografikë, kasetat e çdo lloji, si dhe çdo lloj tjetër regjistrimi, mund të përbëjnë provë për ngjarjet e sendet që janë regjistruar, kur gjykata bindet për saktësinë e vërtetësinë e tyre. Për këtë qëllim ajo mund të thërrasë edhe ekspertë kompetentë.

Neni 279

Fotografitë ose fotokopjet e shkresave kanë fuqi të njëjtë me origjinalin, përderisa saktësia e tyre vërtetohet nga personi, që sipas ligjit, është kompetent të nxjerrë kopje.

Neni 280

Gjykata, pas kontrollimit të vërtetësisë së dokumentit, me

vendimin që jep gjatë gjykimit ose me vendimin përfundimtar, shprehet nëse dokumenti është ose jo i vërtetë. Kur rezulton se dokumenti nuk është i vërtetë, gjykata e përjashton këtë nga provat dhe, në qoftë se rezulton se dokumenti është i falsifikuar, ia dërgon prokurorit për të bërë ndjekje penale.

Gjykata, me vendimin që pranon se dokumenti është i vërtetë, dënon palën që ka pretenduar falsifikimin ose që ka mohuar shkrimin ose nëshkrimin e saj me gjobë deri në 50 000 lekë.

KREU IX

POHIMET E PALËVE

Neni 281

Pohimi gjyqësor mund të jetë i rastit ose i nxitur nëpërmjet pyetjeve të bëra në mënyrë zyrtare për një qëllim të tillë.

Neni 282

Pohimi gjyqësor i rastit mund të jepet në formë verbale ose në çdo akt procedural të nënshkruar personalisht nga pala.

Neni 283

Procedura e kërkimit të pohimeve të palëve

Pyetjet bëhen për fakte, rrethana dhe në mënyrë që të pohohen apo kundërshtohen pretendimet e palëve.

Gjykata, për pranimin e pyetjeve procedon në mënyrën dhe afatet e caktuara në vendimin e saj të ndërmjetëm.

Nuk lejohen të bëhen pyetje mbi fakte të ndryshme nga ato të formuluar në vendimin e gjykatës, përveç pyetjeve për të cilat palët

bien dakord dhe që gjykata çmon se janë të dobishme për procesin gjyqësor. Gjykata mund në çdo rast të kërkojë sqarimet e nevojshme për përgjigjet e dhëna.

Neni 284

Pala e pyetur duhet të përgjigjet vetë personalisht. Ajo nuk mund të përdorë shënime të shkruara e të parapërgatitura. Megjithatë, gjykata mund të lejojë të përdoren shënime ose të dhëna të tjera të shkruara, kur flasin për çështje që kanë të bëjnë me llogari e të dhëna që është vështirë të mbahen mend.

Neni 285

Mosparaqitja dhe refuzimi i përgjigjes nga pala

Kur pala e pyetur nuk paraqitet ose refuzon të përgjigjet pa shkaqe të justifikuar, gjykata, duke vlerësuar edhe provat e tjera, mund t'i marrë si të pranuar faktet e parashtruara në pyetjet. Kur mosparaqitja e palës për t'u përgjigjur është me arsye, gjykata vendos shtyrjen e seancës ose marrjen e përgjigjeve edhe jashtë seancës gjyqësore.

KREU X

KËQYRJA E PERSONAVE, SENDEVE DHE KËQYRJA NË VEND, EKSPERIMENTIMI

Neni 286

Kur çmohet e nevojshme nga gjykata që një person ose një send të këqyren drejtpërdrejt prej saj, kryesisht ose me kërkesën e palëve, vendos që të bëhet këqyrja në vend e tyre me ose pa ekspertë.

106

Neni 287

Procedura e këqyrjes

Këqyrja e personave, e vendeve, e sendeve të luajtshme ose të paluajtshme, bëhet me vendim të gjykatës, në të cilën caktohet koha, vendi dhe mënyra e këqyrjes.

Këqyrja në vend bëhet nga vetë gjykata ose nga gjyqtari i deleguar prej saj ose nga gjyqtari i vendit ku do të bëhet këqyrja. Kur është e nevojshme mund të jetë i pranishëm edhe një ekspert teknik, i cili vepron sipas rregullave të parashikuara në kreun VI të pjesës së dytë të këtij Kodi.

Për kryerjen e këqyrjes palët njoftohen rregullisht.

Neni 288

Mosprekja e dinjitetit personal

Gjykata në këqyrjen e një personi duhet të bëjë kujdes që të mos preket dinjiteti personal. Ajo mund të mos jetë vetë e pranishme dhe të ngarkojë me këtë detyrë një ekspert të përshtatshëm.

Neni 289

Kryerja e prodhimeve fotografike dhe e filmimeve

Gjykata mund të vendosë që të kryhen edhe riprodhime fotografike të objekteve, dokumenteve dhe sendeve dhe kur është e nevojshme dhe e mundshme edhe filmime të tyre ose të përdorë mjete e veprime të tjera mekanike.

Gjykata për t'u siguruar në ekzistencën e një fakti mund të urdhërojë që kjo të verifikohet duke proceduar në një mënyrë të caktuar për riprodhimin e tij, duke siguruar prova me anë fotografish ose me filmime. Gjykata drejton vetë eksperimentin, ose kur e sheh me vend ia beson këtë një eksperti duke zbatuar rregullat për emërimin dhe përgjegjësinë e ekspertit, të parashikuara në këtë Kod.

107

Neni 290

E drejta e gjykatës për të siguruar sende e të dhëna të nevojshme në këqyrje

Gjatë këqyrjes ose eksperimentit gjykata, kur e sheh të nevojshme, mund të dëgjojë dëshmitarë për të marrë të dhëna dhe për të siguruar paraqitjen e sendeve, si dhe të marrë masa për të hyrë në vende që duhet të ekspozohen ose të shqyrtohen nga gjykata.

Ajo mund të urdhërojë futjen në vendet që janë në pronësi ose në posedimin e personave që nuk lidhen me proces gjyqësor, mund të dëgjojë këta të fundit, duke marrë masat e nevojshme që të mos dëmtohen interesat e tyre.

Neni 291

Përmbajtja e procesverbalit të këqyrjes

Për këqyrjen në vend dhe në çdo këqyrje tjetër që bëhet jashtë gjykatës mbahet procesverbal në të cilin tregohen palët që kanë marrë pjesë, pretendimet dhe vërejtjet e tyre rreth këqyrjes dhe përfundimi i këqyrjes. Procesverbali nënshkruhet, sipas rastit, nga të gjithë gjyqtarët ose nga gjyqtari i vetëm, si dhe nga palët dhe personat e tjerë të ndodhur gjatë këqyrjes.

KREU XI

SIGURIMI I PROVËS

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 57)

Neni 292

Kur mund të kërkohet sigurimi i provës

Kur një provë, nga e cila varet zgjidhja e mosmarrëveshjes ose që ndikon në sqarimin e saj, ka rrezik të zhduket ose të vështirësohet

108

marrja e saj, me kërkesën e palës së interesuar, mund të urdhërohet marrja më përpara.

Neni 293

Paraqitja dhe përmbajtja e kërkesës

Kërkesa për sigurimin e provës paraqitet në gjykatën që shqyrton çështjen dhe, në rast se padia nuk është ngritur, në gjykatën e vendit ku ka banim personi që do të pyetet ose ku ndodhet sendi që duhet të këqyret.

Neni 294

Në kërkesën për sigurimin e provës duhet të tregohen: prova që do të merret, rrethanat për vërtetimin e të cilave shërben ajo dhe arsytet që e justifikojnë marrjen e saj më përpara.

Kopja e kërkesës i komunikohet palës tjetër, përveç kur kjo nuk dihet ose kur marrja e provës nuk lejon shtytje.

Neni 295

Përmbajtja e vendimit të gjykatës

Vendimi me të cilin pranohet kërkesa për sigurimin e provës duhet të tregojë provën që do të merret dhe mënyrën e marrjes së provës.

Kundër vendimit të gjykatës me të cilin refuzohet kërkesa për sigurimin e provës, mund të bëhet ankim i veçantë.

Neni 296

Mosparaqitja e palës që ka kërkuar marrjen e provës sjell rrezimin e kërkesës, përveç kur e kërkon pala tjetër, ose gjykata çmon

109

se është në dobi të gjykimit.

Për mënyrën e marrjes së provës dhe për fuqinë e saj provuese zbatohen rregullat e përgjithshme.

Shpenzimet për marrjen e provës parapaguhën nga kërkuesi dhe, në përfundim të gjykimit i ngarkohen palës, sipas rregullave të përgjithshme.

KREU XII

PEZULLIMI E PUSHIMI I GJYKIMIT

a. Pezullimi i gjykimit

Neni 297

Gjykata vendos pezullimin e gjykimit kur:

- a) çështja nuk mund të zgjidhet para se të zgjidhet një çështje tjetër penale, civile ose administrative;
 - b) kërkohet nga të dyja palët;
 - c) njëra nga palët vdes ose mbaron personi juridik;
 - ç) njëra nga palët nuk ka ose më vonë ka humbur zotësinë juridike për të vepruar si palë dhe shihet e nevojshme t'i emërohet një përfaqësues ligjor;
 - d) parashikohet shprehimisht në ligj.
- Gjatë pezullimit nuk mund të kryhen veprime procedurale.

Neni 298

Në rastet e parashikuara nga shkronjat “c” dhe “ç” të nenit të mësipërm, pezullimi i gjykimit vazhdon gjersa të paraqitet për të marrë pjesë në çështje, ose të thirret nga pala kundërshtarë, personi që hyn në të drejtat ose përfaqësuesi ligjor i palës që ka humbur zotësinë për vepruar si palë.

Në rastet e parashikuara nga shkronjat “a”, “b” dhe “d” të nenit të mësipërm, gjykimi i çështjes rifillon pasi të jenë zhdukur pengesat që shkaktuan pezullimin e tij. Në këto raste, edhe kur nuk është caktuar seanca e ardhshme, pala e interesuar i drejtohet gjykatës me kërkesë për vazhdimin e gjykimit. Gjykata cakton datën e seancës për vazhdimin e gjykimit dhe urdhëron që kjo t'u njoftohet palëve.

Gjykata mundet që edhe kryesisht të marrë masa për mënjanimin e këtyre pengesave. Gjykimi fillon nga veprimi procedural i mbetur në kohën e pezullimit të tij.

b. Pushimi i gjykimit

Neni 299

Gjykata vendos pushimin e gjykimit kur:

- a) asnjëra prej palëve nuk kërkon brenda gjashtë muajve rifillimin e gjykimit të pezulluar me kërkesën e tyre, kur gjykata nuk ka caktuar në vendimin e pezullimit një seancë të ardhshme;
- b) paditësi heq dorë nga gjykimi i padisë;
- c) pushimi i gjykimit parashikohet shprehimisht në ligj.

Neni 300

Efektet juridike të pushimit të gjykimit

Pushimi i gjykimit sjell si pasojë anulimin e të gjitha veprimeve procedurale, duke përfshirë edhe vendimet që jepen gjatë gjykimit, por në rast se paditësi ngre përsëri të njëjtën padi, provat e mbledhura në gjykimin e pushuar mund të merren parasysh në gjykimin e kësaj padie, në qoftë se për marrjen rishtas të tyre ka vështirësi ose pengesa të pakapërcyeshme.

Pushimi i gjykimit nuk shuan padinë.

Neni 301
Ankimi

Kundër vendimit me të cilin vendoset pezullimi, pushimi ose refuzimi i rifillimit të gjykimit, mund të bëhet ankimi i veçantë në gjykatën e apelit, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në ligj.

KREU XIII

**PËRFUNDIMI I HETIMIT GJYQËSOR DHE DHËNIA
E VENDIMIT**

Neni 302
Përfundimi i hetimit gjyqësor

Pasi të jenë shqyrtuar të gjitha provat që gjykata ka pranuar të merren, pyeten palët nëse kanë kërkesa të tjera në dobi të gjykimit të çështjes dhe, në rast se ato nuk pranohen, gjykata i jep fund hetimit gjyqësor dhe fton palët të parashtrajnë pretendimet përfundimtare të tyre rreth çështjes në gjykim. Si rregull, ato i parashtrohen gjykatës me shkrim. Me kërkesën e palëve, kur kjo shihet me vend, gjykata u jep atyre një afat deri në 5 ditë, për të përgatitur parashtresat e tyre.

Neni 303
Bisedimet përfundimtare

Në bisedimet përfundimtare, i pari e merr fjalën paditësi dhe ndërhyrësi dytësor që është bashkuar me atë e pas tij, i padituri e ndërhyrësi dytësor i bashkuar me atë dhe, kur në çështje merr pjesë edhe ndërhyrësi kryesor, ai e merr fjalën pasi flasin paditësi dhe i padituri. Këta të fundit pas ndërhyrësit kryesor kanë të drejtë të marrin përsëri fjalën.

Prokurori në çështjet që ka ngritur vetë padi flet i pari, ndërsa në çështjet në të cilat ka marrë pjesë e merr fjalën pas palëve.

Neni 304
Kërkesa për riçeljen e hetimit gjyqësor

Pasi i është dhënë fund hetimit gjyqësor, nuk mund të merren prova të tjera. Kur palët e shohin të nevojshme paraqitjen e tyre, kërkojnë çeljen e hetimit gjyqësor. Për këtë kërkesë vendos gjykata sipas vlerësimit të rrethanave të çështjes.

Neni 305
Tërheqja e gjykatës në dhomën e këshillimit

Pasi palët kanë parashtruar përfundimet e kërkesat e tyre, gjykata deklaron tërheqjen e saj në dhomën e këshillimit, për të dhënë vendimin përfundimtar.

Neni 306
Dhënia e vendimit

Në dhomën e këshillimit, kur bisedohet çështja dhe përpilohet vendimi, qëndrojnë vetëm gjyqtarët që përbëjnë trupin gjykues. Nuk lejohet që gjatë bisedimit të çështjes të hyjnë e të qëndrojnë aty sekretari i seancës, ekspertë ose persona të tjerë.

Neni 307

Trupi gjykues, nën drejtimin e kryetarit të seancës, shtron për bisedim dhe vendos me radhë për të gjitha çështjet që janë shqyrtuar gjatë gjykimit.

Së pari voton gjyqtari më i ri në moshë dhe së fundi voton kryetari i seancës. Asnjë nga gjyqtarët nuk mund të abstenojë nga vendimi. Mendimi i gjyqtarit të mbetur në pakicë, i parashtruar me shkrim, bashkohet me vendimin.

Në rast se rreth një çështje propozohen disa zgjidhje e nuk krijohet shumica në votimin e parë, kryetari hedh në votë dy zgjidhje për të përjashtuar njërin e me radhë, derisa zgjidhjet të mbeten vetëm dy, për të cilat bëhet votimi përfundimtar.

Neni 308

(Ndryshuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 58)

Vendimi duhet të nënshkruhet nga të gjithë anëtarët e trupit gjykues që kanë marrë pjesë në dhënien e tij. Gjyqtari, mendimi i të cilit ka mbetur në pakicë, shkruan fjalën “kundër” dhe nënshkruan vendimin.

Në çështje të ndërlikuara, gjykata mund të shpallë vetëm dispozitivin e vendimit, duke e dorëzuar atë të arsyetuar në sekretari jo më vonë se dhjetë ditë ose të shtyjë shpalljen e arsyetuar të vendimit, deri në pesë ditë. Arsyetimi i vendimit bëhet nga kryetari i seancës, përveç kur ai ia beson këtë njërit prej anëtarëve të trupit gjykues.

Neni 309

Vendimi mbështetet vetëm në të dhëna që ndodhen në aktet dhe që janë shqyrtuar në seancë gjyqësore.

Gjykata çmon provat e marra gjatë gjykimit të çështjes, sipas bindjes së saj të brendshme, të formuar nga shqyrtimi i të gjitha rrethanave të çështjes në tërësinë e tyre.

Neni 310

Përmbajtja e vendimit të gjykatës

Vendimi duhet të përmbajë hyrjen, pjesën përshkuese-arsyetuese dhe pjesën urdhëruese.

I. Në hyrjen e vendimit duhet të përmenden:

1. gjykata që ka gjykuar çështjen,
2. trupi gjykues dhe sekretari,
3. koha dhe vendi i dhënies së vendimit,
4. palët, duke u shënuar identiteti dhe cilësia e tyre si paditës, i paditur, ndërhyrës, si dhe përfaqësuesit e tyre,
5. emri i prokurorit, nëse ka marrë pjesë,
6. objekti i padisë,
7. kërkimet përfundimtare të palëve,
8. mendimi i prokurorit nëse ka marrë pjesë.

II. Në pjesën përshkuese-arsyetuese duhet të përmenden:

1. rrethanat e çështjes, ashtu siç janë konstatuar gjatë gjykimit dhe përfundimet e nxjerra nga gjykata,

2. provat dhe arsyet në të cilat mbështetet vendimi,
3. dispozitat ligjore në të cilat bazohet vendimi.

III. Në pjesën urdhëruese, ndër të tjera, duhet të përmenden:

1. çfarë vendosi gjykata,
2. kujt i ngarkohen shpenzimet gjyqësore,
3. e drejta për të bërë ankim dhe afati për paraqitjen e tij.

Neni 311

Kur vendimi përmban detyrimin për dorëzimin e një sendi në natyrë ose detyrimin për kryerjen e një veprimi të caktuar, gjykata mund të tregojë në vendim afatin për ekzekutimin e vendimit.

Gjykata mund të caktojë një afat për ekzekutimin e detyrimit në të holla ose ta ndajë atë me këste, me kërkesën e palës së interesuar, duke

pasur parasysh gjendjen pasurore të palëve dhe rrethanat e tjera të çështjes.

Neni 312
Ndreqja e gabimeve

Pas shpalljes së vendimit gjykata nuk mund ta anulojë ose ta ndryshojë atë. Ajo, me kërkesën e palëve ose kryesisht, mund të ndreqë në çdo kohë vetëm gabimet e bëra në shkrim ose në llogari ose ndonjë pasaktësi të dukshme të vendimit.

Gjykata, pasi thërret palët, në seancë, e shqyrton kërkesën sipas rregullave të këtij Kodi, jep vendim, i cili i bashkohet vendimit të ndrequr.

Kundër vendimit të dhënë për rastet e parashikuara në paragrafin e dytë të këtij neni, mund të bëhet ankim i veçantë në gjykatën e apelit.

Neni 313
Plotësimi i vendimit

Secila nga palët, brenda tridhjetë ditëve nga shpallja e vendimit, mund të kërkojë plotësimin e vendimit, në rast se gjykata nuk është shprehur mbi të gjitha kërkesat për të cilat pala ka paraqitur prova.

Gjykata e shqyrton kërkesën me të njëjtin trup gjykues, pasi thërret palët dhe jep këtë vendim plotësues.

Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim, sipas rregullave të përgjithshme.

Neni 314
Sqarimi dhe interpretimi i vendimit

Gjykata ka të drejtë të japë sqarime ose të bëjë interpretimin e vendimit që ajo ka dhënë kur ky është i errët dhe e kërkojnë palët.

Kërkesa për sqarimin dhe interpretimin e vendimit mund të paraqitet në çdo kohë, gjersa vendimi nuk është ekzekutuar.

Kundër vendimeve të mësipërme mund të bëhet ankim i veçantë sipas rregullave të përgjithshme.

Neni 315
Vendimet e ndërmjetme

Vendimet që jepen gjatë gjykimit dhe që nuk janë përfundimtare, mund të ndryshohen ose të revokohen nga gjykata që i ka dhënë, përveç kur në këtë Kod parashikohet se kundër tyre mund të bëhet ankim i veçantë.

Neni 316
Njoftimi i vendimeve

Vendimet e dhëna nga gjykata në përfundim të gjykimit, si dhe vendimet e ndërmjetme, për të cilat është parashikuar e drejta e ankimit, u njoftohen palëve ose pjesëmarrësve të tjerë në proces, kur gjykimi është zhvilluar në mungesë të tyre, përveç kur parashikohet ndryshe në këtë Kod.

Njoftimi bëhet sipas rregullave të parashikuara në nenet 130 dhe 131 të këtij Kodi.

KREU XIV

VENDIME ME EKZEKUTIM TË PËRKOHSHËM

Neni 317
Rastet e dhënies së vendimeve me ekzekutim të përkohshëm

Vendimi i gjykatës mund të jepet me ekzekutim të përkohshëm, kur është vendosur:

- a) detyrimi për ushqim;
- b) për shpërblimin nga puna;
- c) për rivendosjen në posedimin e banesës bashkëshortore.

Vendimi mund të jepet me ekzekutim të përkohshëm edhe kur nga vonesa e ekzekutimit, paditësi mund të pësojë dëme të rëndësishme, që nuk mund të vihen në vend, ose kur ekzekutimi i vendimit do të bëhej i pamundur, ose do të vështirësohej së tepërmi. Në këtë rast gjykata mund të kërkojë që paditësi të japë një garanci.

Neni 318

Ankimi

Kundër vendimit me të cilin pranohet ose rrëzohet kërkesa për ekzekutim të përkohshëm të vendimit, mund të bëhet ankimi i veçantë.

Neni 319

Rrjedhjet nga prishja e vendimit

(Ndryshuar paragrafi I me ligjin nr. 8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kur vendimi priset nga gjykata e apelit ose Gjykata e Lartë, ekzekutimi i përkohshëm pezullohet.

Në rast se pas prishjes së vendimit të parë padia rrëzohet dhe vendimi merr formë të prerë, gjyqfituesi i parë detyrohet t'i kthejë palës tjetër gjithçka që ka marrë me ekzekutim të përkohshëm të vendimit të parë.

TITULLI III

GJYKIMET E POSAÇME

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 320

Në përbërje të gjykatave të shkallës së parë krijohen seksione të veçanta për gjykimin e:

- a) mosmarrëveshjeve administrative;
- b) mosmarrëveshjeve tregtare;
- c) mosmarrëveshjeve që lidhen me të miturit dhe familjen.

Neni 321

Presidenti i Republikës me propozimin e Ministrit të Drejtësisë cakton gjykatat në të cilat do të krijohen këto seksione, si dhe zonat ku do të shtrijnë kompetencat ato, mbi bazën e bashkimit të kompetencave tokësore të një apo disa gjykatave të rretheve.

Ministri i Drejtësisë cakton numrin e gjyqtarëve për çdo seksion dhe kujdeset për kualifikimin e tyre sipas seksionit përkatës.

Neni 322

(Ndryshuar me ligjin nr. 8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kur është në interesin e një ndarje të drejtë të punës, kryetari i gjykatës së shkallës së parë ose zëvendësi i tij, në periudha të caktuara, mund të ngarkojë gjyqtarët e caktuar në seksione edhe me gjykimin e çështjeve të një natyre tjetër, që nuk janë të kompetencës së seksioneve të ngritura në këtë gjykatë.

Neni 323

Dispozitat e pjesës së parë dhe të dytë të këtij Kodi janë të zbatueshme për të gjitha gjykimet e posaçme, përveç kur parashikohet ndryshe në këtë titull dhe në titullin IV të kësaj pjese.

KREU II

GJYKIMI I MOSMARRËVESHJEVE ADMINISTRATIVE

Neni 324

Kompetenca lëndore

Në kompetencën e seksioneve për gjykimet administrative janë:

- a) padia me të cilën kërkohet shfuqizimi ose ndryshimi i një akti administrativ;
- b) padia me të cilën kundërshtohet refuzimi i miratimit të një akti administrativ ose që lihet pa u shqyrtuar në afatin e caktuar, kundërshtimi i shtetasit në organin kompetent administrativ.

Neni 325

(Ndryshuar me ligjin nr.8491, datë 27.5.1999, neni 1)

Padia, sipas nenit 324 të këtij Kodi, mund të ngrihet kur paditësi argumenton se akti administrativ është i paligjshëm dhe se atij i cenohen interesat dhe të drejtat e tij në mënyrë të drejtëpërdrejtë ose tërthorazi, individualisht ose në mënyrë kolektive.

Padisë, për gjykimin e një akti administrativ, i bashkëlidhet një kopje e aktit administrativ që kundërshtohet dhe çdo dokument tjetër provues.

Kërkimi i shpërblimit të dëmit të shkaktuar nga akti administrativ i kundërligjshëm mund të kërkohet sipas rregullave të përgjithshme edhe me padi të veçantë.

Neni 326

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 59)

Nuk mund të ngrihen padi në gjykatë për:

- a) aktet administrative të Këshillit të Ministrave dhe të institucioneve të tjera të administratës publike të nivelit qendror ose vendor që kanë karakter normativ, përveç kur ato cenojnë të drejtat e njeriut dhe liritë themelore, si dhe interesa të tjerë të ligjshëm të personave fizikë dhe juridikë;
- b) aktet administrative që kanë rregullim ligjor të posaçëm dhe lidhen me emërimin dhe shkarkimin e funksionarëve publikë;
- c) aktet administrative të cilat sipas Kushtetutës janë në kompetencën e Gjykatës Kushtetuese.

Neni 327

Kompetencat tokësore

Padia kundër një akti administrativ shqyrtohet nga seksioni përkatës i gjykatës, në zonën e së cilës ka qendrën organi administrativ, ndaj të cilit drejtohet padia. Kur padia paraqitet në gjykatën, në territorin e së cilës ka qendrën organi administrativ, kjo ia dërgon jo më vonë se tri ditë gjykatës ku është krijuar seksioni për gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative.

Shqyrtimi i mosmarrëveshjes duhet të përfundojë brenda 30 ditëve nga dita e regjistrimit në gjykatë.

Neni 328

Afati

Afati për paraqitjen e padisë ndaj një akti administrativ është tridhjetë ditë nga dita e shpalljes ose e njoftimit të vendimit të organit më të lartë administrativ, që ka shqyrtuar ankesën në rrugë adminis-

trative, përveç kur ligji parashikon ankimin e drejtpërdrejtë në gjykatë. Në këtë rast afati fillon nga dita e shpalljes ose e njoftimit të aktit administrativ ndaj të cilit është paraqitur padia.

Kur organi administrativ më i lartë nuk ka shqyrtuar ankimin në afatin e caktuar me ligj ose kur organi kompetent administrativ nuk ka shqyrtuar kërkesën e shtetasit në afatin e caktuar me ligj dhe kundër aktit të tij parashikohet ankimi i drejtpërdrejtë në gjykatë, shtetasi ka të drejtë t'i drejtohet gjykatës brenda afatit të caktuar në paragrafin e parë të këtij neni edhe pse nuk i është dhënë përgjigje për kërkesën ose ankesën e parashtruar.

Neni 329

Pezullimi i zbatimit të aktit administrativ

Paditësi mund t'i kërkojë gjykatës edhe pezullimin e zbatimit të aktit administrativ. Gjykata mund të lejojë pezullimin kur ekziston rreziku i shkaktimit të një dëmi të rëndë dhe të pazëvendësueshëm për paditësin. Në të gjitha rastet gjykata duhet të arsyetojë vendimin e saj.

Neni 330

Bashkimi i padive

Disa padi mund të bashkohen në një padi të vetme, kur ato i drejtohen të njëjtit organ administrativ, kanë të njëjtin objekt dhe janë në kompetencën e një gjykate.

Neni 331

Vendimi i gjykatës

(Shtuar paragrafi V dhe VI me ligjin nr 8491, datë 27.5.1999, neni 3)

Gjykata në vendimin e saj përfundimtar vendos:

- rrëzimin e padisë kur akti administrativ gjendet i drejtë e i bazuar;

- konstatimin e pavlefshmërisë së aktit administrativ;
- anulimin pjesërisht ose tërësisht të aktit administrativ;
- detyrimin e organit përkatës, për të nxjerrë një akt administrativ, në përputhje me ligjin ose për marrjen e masave për rivendosjen e së drejtës së cenuar;
- saktësimin e të drejtave dhe detyrimeve ndërmjet paditësit dhe organit administrativ në marrëdhënien në konflikt, në bazë të ligjit dhe në interpretim të marrëveshjes kur ka të tillë.

Neni 332

Gjykata duhet të argumentojë vendimin e saj, posaçërisht kur bëhet fjalë për paligjshmërinë apo pathemelësinë e aktit administrativ të ankimuar.

Neni 333

Ankimi

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kundër vendimit të gjykatës së shkallës së parë mund të bëhet ankim sipas rregullave të parashikuara në këtë Kod. Në përbërjen e këshillave gjyqësore të gjykatës së apelit që shqyrtojnë mosmarrëveshjet administrative, marrin pjesë gjyqtarë të specializuar në këtë fushë.

KREU III

GJYKIMI I MOSMARRËVESHJEVE TREGTARE

Neni 334

Kompetencat

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Në kompetencë të seksioneve për gjykimin e mosmarrëveshjeve tregtare pranë gjykatave të shkallës së parë janë:

a) mosmarrëveshjet midis shoqërive tregtare e ndërmjet tyre e tregtarëve, ndërmjet vetë tregtarëve, të rrjedhura nga kontratat, kur është veprimtari tregtare për të dyja palët;

b) mosmarrëveshjet ndërmjet ortakëve të shoqërive të parashikuara në Kodin Tregtar dhe në çdo rast kur nuk është respektuar procedura e parashikuar nga ligji;

c) mosmarrëveshjet lidhur me kontratën e tjetërsimit të të drejtave të pjesëtarëve të një shoqërie tregtare;

ç) mosmarrëveshjet për të drejtën e emrit të firmës tregtare;

d) shkelja e rregullave për konkurrencën e pandershme;

dh) procedurat e falimentimit;

e) mosmarrëveshjet që rrjedhin nga shpërbërjet e shoqërive;

ë) pretendimet për një kambial, çek e letra të tjera të kësaj natyre, të parashikuara me ligj.

Neni 335

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Padia sipas nenit 334 të këtij Kodi shqyrtohet nga seksioni përkatës i gjykatës së shkallës së parë, në zonën e së cilës ka qendrën personi juridik a fizik tregtar i paditur, përveç kur palët në kontratë kanë caktuar një gjykatë tjetër, që edhe ajo është kompetente.

Kur padia paraqitet në gjykatën e shkallës së parë në territorin e së cilës ka qendrën personi juridik a fizik tregtar, kjo ia dërgon atë jo më vonë se tri ditë gjykatës ku është krijuar seksioni për gjykimin e mosmarrëveshjeve tregtare.

Neni 336

Ankimi

Ankimet kundër vendimeve të dhëna nga seksioni përkatës i gjykatës së shkallës së parë shqyrtohen në gjykatën e apelit, sipas rregullave të përgjithshme nga këshilla gjyqësore të përbëra nga gjyqtarë të specializuar në këtë fushë.

GJYKIMET PËR ZHVLEFTËSIMIN E ÇEKUT, KAMBIALIT DHE TË LETRAVE TË TJERA TE KËSAJ NATYRE

Neni 337

Personi që gëzon të drejtën për një letër me vlerë, siç janë çeku, kambiali premtimpagesa e të tjera letra me vlerë të kësaj natyre, mund të kërkojë, në rastet e parashikuara me ligj, zhvleftësimin e tyre, kur kanë humbur, janë vjedhur ose dëmtuar.

Neni 338

Kompetencat tokësore

(Ndryshuar paragrafi III me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kërkesa shqyrtohet nga seksioni për mosmarrëveshjet tregtare të gjykatës, në zonën e së cilës duhet paguar letra me vlerë ose ka vendbanim i padituri.

Paditësi ka të drejtën e zgjedhjes.

Kur kërkesa paraqitet në gjykatën e shkallës së parë, në territorin e së cilës duhet paguar letra me vlerë, kjo, jo më vonë se tri ditë, ia dërgon gjykatës në të cilën ndodhet seksioni për gjykimin e mosmarrëveshjeve tregtare.

Neni 339

Kur ka shumë të paditur dhe paditësi nuk parapëlqen të ngrejë padinë në vendin e pagimit të letrës me vlerë, padia ngrihet në vendbanimin e çdonjërit prej të paditurve.

Neni 340

Përmbajtja e kërkesës

Në kërkesën për zhvleftësimin e çekut, kambialit e të tjera letra me vlerë të kësaj natyre, personi i interesuar, ndër të tjera, duhet të tregojë:

a) llojin e letrës dhe elementet e nevojshme për identifikimin e saj, duke i bashkëngjitur një kopje të saj të vërtetuar nga noteri;

b) rrethanat në të cilat ka ndodhur humbja, vjedhja ose dëmtimi i saj, si dhe argumentet që vërtetojnë të drejtën e tij mbi këtë letër me vlerë.

Neni 341

Në gjykimin e kësaj padie nuk mund të ngrihet kundërpadi dhe as të bashkohet me padi të tjera që mund të kenë lidhje me atë.

Neni 342

Procedura e gjykimit

Gjykata, kur sheh se janë plotësuar kërkesat e nenit 340 të këtij Kodi, jep një mendim në këshill, i cili, ndër të tjera, duhet të përmbajë:

126

a) identitetin e kërkuarit;
b) llojin e letrës me vlerë të përmendur në nenin 337 të këtij Kodi dhe elementet e nevojshme për identifikimin e saj;

c) urdhrin që i drejtohet pagesit për të mos i paguar prurësit letrën me vlerë;

ç) një njoftim drejtuar mbajtësit të mundshëm të letrës me vlerë, për të parashtruar të drejtat e tij brenda 30 ditëve nga dita e dhënies së vendimit, duke paralajmëruar se në rast të kundërt ajo do të zhvleftësohet.

Vendimi shpallet në gjykatë në vendin e caktuar për këtë qëllim dhe botohet në Fletoren Zyrtare, si dhe të paktën në një gazetë kombëtare.

Kopja e këtij vendimi i dërgohet edhe pagesit.

Neni 343

Mbajtësi aktual i letrës me vlerë të sipërpërmendur, brenda afatit të parashikuar në nenin e mësipërm, duhet t'i njoftojë gjykatës kundërshtimin e tij për zhvleftësimin e saj, të përcaktojë provat e nevojshme për të vërtetuar se e ka fituar me të drejtë atë dhe të dorëzojë letrën me vlerë në gjykatë ose në një bankë, në përputhje me dispozitat përkatëse të Kodit Civil mbi depozitat bankare e kasetat e sigurimit, derisa të zgjidhet mosmarrëveshja.

Në rastin e parashikuar nga paragrafi i parë i këtij neni, gjykata pezullon gjykimin dhe njofton personin që ka kërkuar zhvleftësimin e letrës me vlerë, për të ngritur padi për njohjen e së drejtës së tij mbi letrën e sipërme, brenda afatit prej një muaji.

Në rast se brenda këtij afati nuk ngrihet një padi e tillë, gjykata vendos pushimin e gjykimit dhe shfuqizon vendimin e saj të dhënë sipas shkronjës "c" të nenit 342 të këtij Kodi.

127

Neni 344

Kur mbajtësi i letrës me vlerë nuk ka kryer veprimet e parashikuara nga paragrafi i parë i nenit 343 të këtij Kodi, gjykata vendos shuarjen e të gjitha të drejtave mbi letrën me vlerë të humbur, vjedhur ose dëmtuar dhe i njeh të drejtën personit që ka kërkuar zhvleftësimin për pagesën e saj ose pajisjen me një letër me vlerë të re.

Neni 345

Në gjykimin e çështjes, sipas paragrafit II dhe III të nenit 343 dhe nenit 344 të këtij Kodi, gjykata njofton personin fizik a juridik që ka kërkuar zhvleftësimin e letrës me vlerë si dhe atë që ka lëshuar letrën me vlerë, por paraqitja e tyre nuk ndalon shqyrtimin e çështjes.

Neni 346

Kur gjykata rrëzon kërkesën për zhvleftësimin e letrës me vlerë, revokon vendimin e saj të dhënë sipas shkronjës “c” të nenit 342 të këtij Kodi, duke njoftuar paguesin.

Kundër vendimit të mësipërm si dhe vendimeve të dhëna sipas neneve 343 dhe 344 të këtij Kodi, mund të bëhet ankim sipas rregullave të përgjithshme.

Neni 347

Ushtrimi i padisë për begatimin pa shkak

Mbajtësi i letrës me vlerë të zhvleftësuar, i cili nuk ka mundur të deklarojë, për çdo shkak qoftë, të drejtat e tij mbi letrën me vlerë, sipas shkronjës “d” të nenit 342 të këtij Kodi, mund të padisë personin që i është njohur e drejta e pagesës së letrës me vlerë ose të kërkojë pajisjen me një letër tjetër si kjo, në bazë të nenit 655 të Kodit Civil.

Neni 348

Gjykimet në lidhje me patentat e të drejtat e tjera që rrjedhin nga pronësia industriale

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Mosmarrëveshjet që rrjedhin nga patentat, markat tregtare dhe të shërbimit, dizenjot tregtare, modelet dhe çdo e drejtë tjetër që rrjedh nga pronësia industriale, gjykohen nga seksioni i mosmarrëveshjeve tregtare në Gjykatën e Shkallës së Parë të Tiranës, sipas rregullave të parashikuara në këtë Kod.

KREU IV

SHQYRTIMI I MOSMARRËVESHJEVE QË LIDHEN ME FAMILJEN

Neni 349

Kompetencat lëndore

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Seksionet për shqyrtimin e mosmarrëveshjeve familjare pranë gjykatave të shkallës së parë janë kompetente për:

- a) shqyrtimin e mosmarrëveshjeve për zgjidhjen e martesës me shkurorëzim, për pavlefshmërinë dhe për anulimin e martesës;
- b) vënien dhe heqjen e kujdestarisë mbi të miturit, mbajtjen për rritje dhe edukim të fëmijëve deri në zgjidhjen e martesës dhe ndryshimin e vendimit të gjykatës për shkak të rrethanave të reja;
- c) miratimin e birësimit;
- ç) mosmarrëveshjet lidhur me dhënien e ndihmës për jetesë;
- d) ndarjen e pasurisë bashkëshortore dhe të banesës së bashkëshortëve;
- dh) kërkesat për heqjen dhe kthimin pushtetit prindëror.

A. PROCEDURA PËR VENDOSJEN E KUJDESTARISË

Neni 350

Kompetenca tokësore

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kompetent për vendosjen ose heqjen e kujdestarisë, si dhe për heqjen ose kthimin e pushtetit prindëror, është seksioni përkatës i gjykatës së shkallës së parë ku banon i mituri.

Neni 351

E drejta për paraqitjen e kërkesës në gjykatë

Kërkesa për vendosjen e kujdestarisë i paraqitet gjykatës nga të afërmit e fëmijës së mitur dhe nga cilido që merr njoftimin për mbetjen e fëmijës pa prindër, për lindjen e një fëmije me prindër të panjohur dhe për çdo rrethanë tjetër që ligji kërkon vendosjen e kujdestarisë.

Kur në çeljen e një testamenti, noteri, që bën publikimin e tij vihet në dijeni për caktimin e një kujdestari, duhet të njoftojë gjykatën jo më vonë se 10 ditë nga marrja dijeni, e cila procedon dhe vendos jo më vonë se 15 ditë.

Neni 352

I mituri që ka mbushur moshën 16 vjeç mund të ushtrojë vetë të drejtën që t'i drejtohet gjykatës për vendosjen e kujdestarisë.

Neni 353

Caktimi i kujdestarisë

Gjykata emëron një kujdestar të vetëm edhe kur janë disa vëllezër

130

e motra të mitur. Kur ka konflikt midis interesave të të miturve, ajo mund të caktojë edhe një kujdestar tjetër ose disa kujdestarë.

Neni 354

Gjykata emëron si kujdestar personin e caktuar me testament dhe, në mungesë të tij, një nga të afërmit në linjë të drejtë dhe, pas kësaj, në linjë të tërthortë.

Gjykata, nëse vlerëson se zgjidhja nuk është bërë në interes të fëmijës, vepron vetë për caktimin e kujdestarit.

Neni 355

Kujdestari i posaçëm

Gjykata emëron një kujdestar të posaçëm, kur këtë e kërkojnë interesat e të miturit.

Kujdestaria e posaçme hiqet, kur pushojnë shkaqet për të cilat është vendosur.

Neni 356

Pyetja e të miturit nga gjykata

Gjykata, përpara se të procedojë për emërimin e kujdestarit, duhet të pyesë edhe të miturin, kur ai e ka mbushur moshën 10 vjeç.

Kujdestaria merr fund kur i mituri mbush moshën 18 vjeç ose kur e mitura martohet para kësaj moshe.

Neni 357

Zëvendësimi i kujdestarit

Me kërkesën e personave të përmendur në nenin 351, gjykata e heq kujdestarin në çdo kohë dhe e zëvendëson me një tjetër, kur vëren

131

se ai ka shpërdorur të drejtat që i takojnë si kujdestar, kur është treguar i pakujdesshëm në kryerjen e detyrës ose kur me mënyra të tjera ka vënë në rrezik interesat e të miturit, si dhe kur vetë kujdestari kërkon shkarkimin e tij për shkaqe të arsyeshme.

Gjykata mund ta heqë kujdestarin vetëm pasi ta ketë dëgjuar ose njoftuar atë rregullisht.

B. GJYKIME NË LIDHJE ME MARTESËN

Neni 358

Padia për shkurorëzim

Padia për zgjidhjen e martesës me shkurorëzim, përveç sa parashikohet në nenin 154 të këtij Kodi, duhet të përmbajë edhe:

- identitetin e fëmijëve të mitur dhe pranë cilit nga bashkëshortët ose ndonjë personi tjetër bashkëjetojnë;
- burimet dhe sasinë e të ardhurave që siguron çdo bashkëshort, nëse kanë fëmijë të mitur ose ndonjëri prej tyre është i paaftë për punë;

- pasurinë e përbashkët që kanë bashkëshortët, nëse kërkojnë pjesëtimin e saj;

Kërkesëpadië e bashkëngjiten:

- certifikata e martesës dhe certifikatat e lindjes së fëmijëve.

Neni 359

Padia e përbashkët e bashkëshortëve

Shkurorëzimi mund të kërkohej edhe nga të dy bashkëshortët, kur ata argumentojnë dhe gjykata krijon bindje se shkurorëzimi kërkohej me vullnetin e tyre të lirë, si dhe për nevojën e zgjidhjes së martesës. Megjithatë, secili nga bashkëshortët mund të tërheqë kërkesëpadië derisa nuk është shpallur vendimi.

Neni 360

Kërkesëpadië e përbashkët e të dy bashkëshortëve duhet të shoqërohet me një marrëveshje me shkrim të tyre, lidhur me lëniën për rritje dhe edukim të fëmijëve të tyre të mitur, mbi të ardhurat e nevojshme për rritjen dhe edukimin e tyre, kontributin e secilit dhe nëse do ta quajnë të nevojshme edhe rregullimin e marrëdhënieve të tyre pasurore të ndërsjella.

Kur e çmon të arsyeshme, dhe sipas rrethanave që parashtrajnë palët, gjykata mund të pranojë edhe një marrëveshje të pjesshme për disa nga çështjet që u interesojnë bashkëshortëve.

Neni 361

Përpjekjet e gjykatës për pajtim

Në shqyrtimin e padisë për shkurorëzim, gjykata cakton një seancë përgatitore në të cilën duhet të paraqiten personalisht bashkëshortët. Gjyqtari mund t'i dëgjojë ata veçmas secilin e pastaj bashkërisht, pa praninë e përfaqësuesve të tyre.

Kur arrihet pajtimi, mbahet procesverbal dhe gjykimi pushohet për këtë shkak. Kur në këtë seancë nuk paraqitet paditësi, ndonëse ka pasur dijeni rregullisht, gjyqtari i vetëm vendos pushimin e gjykimit të çështjes. Kur nuk paraqitet i padituri, ndonëse ka pasur dijeni rregullisht, gjyqtari shtyn seancën përgatitore, duke i përsëritur njoftimin të paditurit. Nëse edhe në këtë seancë nuk paraqitet pa ndonjë shkak të arsyeshëm, gjyqtari, pasi dëgjon paditësin dhe krijon bindje se pajtimi i bashkëshortëve nuk mund të arrihet, cakton seancën gjyqësore, duke urdhëruar thirrjen e provave të nevojshme.

Neni 362

Shtytja e shpalljes së vendimit përfundimtar

Gjykata mund të shtyjë shpalljen e vendimit deri në një vit, kur

nuk ka krijuar bindje se përjashtohet çdo mundësi pajtimi e bashkëshortëve.

Neni 363

Pezullimi i gjykimit me kërkesën e gruas shtatzënë

Kur gruaja është shtatzënë, me kërkesën e saj, gjykata pezullon gjykimin e padisë së shkurorëzimit, gjersa fëmija të arrijë moshën një vjeç.

Neni 364

Bashkimi i kërkimeve të tjera

Në padinë për shkurorëzim kërkohet edhe detyrimi i bashkëshortit tjetër, për të përballuar shpenzimet për ushqimin dhe edukimin e fëmijëve, shpenzimet për jetesë të bashkëshortit nevojtar, në rastet e parashikuara nga ligji, si dhe kërkimi i dhurimeve dhe pjesëtimi i pasurisë bashkëshortore, përveç kur kjo do të vështirësonte shqyrtimin e çështjes. Në një rast të tillë, gjykata veçon padinë e shkurorëzimit nga paditë e tjera të lidhura me të.

Neni 365

Marrja e masave të përkohshme

Gjykata, me kërkesën e palës së interesuar, mund të marrë masa të përkohshme për ushqimin dhe edukimin e fëmijëve të mitur, për ushqimin e bashkëshortit, kur ligji parashikon një të drejtë të tillë, për sigurimin e banesës, si dhe përdorimin e pasurisë së vënë gjatë martesës.

Vendimi për marrjen e një mase të përkohshme ka fuqi derisa të jepet vendimi përfundimtar, por ai mund të ndryshohet apo të shfuqizohet nga gjykata, kur çmon se kanë ndryshuar rrethanat ose kur vendimi është marrë mbi të dhëna jo të sakta e të plota.

Neni 366

Shpenzimet gjyqësore

Shpenzimet gjyqësore në padinë për shkurorëzim i ngarkohen palës që është bërë shkak për zgjidhjen e martesës, përveç kur është parashikuar ndryshe me marrëveshje të palëve.

Gjykata, duke marrë parasysh edhe gjendjen ekonomike të palëve, mund të përjashtojë tërësisht ose pjesërisht njërin prej tyre, duke e detyruar palën tjetër.

Neni 367

Dërgimi i vendimit në zyrën e gjendjes civile

Pjesa urdhëruese e vendimit të shkurorëzimit, mbasi ai të ketë marrë formën e prerë, i dërgohet nga gjykata për regjistrim zyrës së gjendjes civile përkatëse.

Neni 368

Padia për pavlefshmërinë dhe anulimin e martesës

Rregullat e caktuara në këtë kre, zbatohen edhe për paditë e tjera që rrjedhin nga martesa.

KREU V

PJESËTIMI GJYQËSOR

Neni 369

Në gjykimin e padisë për pjesëtimin e trashëgimit ose të sendeve në bashkëpronësi, respektohen rregullat e parashikuara në nenet 207 dhe 227 të Kodit Civil.

Neni 370
Fazat e gjykimit

Gjykimi për pjesëtimin e sendeve në bashkëpronësi dhe në trashëgim, në fazën e parë të tij, ka për qëllim të hetojë e të përcaktojë të drejtën e bashkëpronësisë së ndërgjyqësive, pjesët takuese të tyre, si dhe sendet që do të pjesëtohen. Pasi të ketë marrë provat e nevojshme, gjykata, me vendim të ndërmjetëm, lejon pjesëtimin dhe përcakton rrethin e bashkëpjesëtarëve, sendet që do të pjesëtohen, si dhe pjesët takuese të secilit prej tyre.

Kundër këtij vendimi lejohet ankimi i veçantë, paraqitja e të cilit pezullon vazhdimin e mëtejshëm të gjykimit.

Neni 371

Kur palët deklarojnë se nuk kanë ankimi ndaj vendimit të ndërmjetëm të përmendur në nenin 370 të këtij Kodi, bëhet shënim në procesverbalin gjyqësor, i cili nënshkruhet edhe nga palët ose përfaqësuesit e tyre. Në një rast të tillë, si dhe në rastin kur vendimi i ndërmjetëm, që ka lejuar pjesëtimin, ka marrë formën e prerë, gjykata vazhdon gjykimin në fazën e dytë, duke marrë në shqyrtim kërkesat që mund të kenë bashkëpronarët për llogaritë që duhet të japin midis tyre dhe që rrjedhin nga marrëdhëniet e bashkëpronësisë.

Neni 372
Vlerësimi i pasurisë dhe formimi i pjesëve

Gjykata bën vlerësimin e sendeve që do të pjesëtohen, pasi më parë të ketë marrë mendimin e ekspertëve, dhe kur sendet mund të ndahen në natyrë formohen atë pjesë sa janë edhe bashkëpjesëtarët. Në secilën nga këto pjesë duhet të përfshihen, me sa është e mundur, një sasi nga sendet apo kreditë të po asaj natyre me vlerë të barabartë

me pjesën takuese. Pabarazia në natyrë e sendeve midis pjesëve kompensohet në para. Gjykata vendos edhe për marrëdhëniet financiare të palëve për shkak të bashkëpronësisë.

Neni 373
Vendimi i gjykatës

(Shtuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 60)

Kur sendi ndahet në natyrë dhe pjesët e formuara janë të barabarta ose barazohen me para, gjykata harton një projektpjesëtimi të cilin e depoziton në sekretari jo më pak se dhjetë ditë përpara seancës së ardhshme gjyqësore. Palët kanë të drejtë të parashtrijnë vërejtjet e tyre për projektin e depozituar, jo më vonë se pesë ditë përpara seancës së ardhshme gjyqësore.

Në vendimin përfundimtar gjykata cakton pjesën e secilit bashkëpjesëtar. Kur pjesët ndahen në natyrë në mënyrë të barabartë dhe e kërkon ndonjëra nga palët, ato u jepen bashkëpjesëtarëve duke u hedhur në short. Gjykata mund të pranojë kërkesën e bashkëpjesëtarit për të marrë pjesën e treguar prej tij, kur ajo shihet me vend për shkak të profesionit ose të natyrës së sendeve që përfshihen në pjesën takuese. Pjesëtimi në natyrë kryhet në përputhje me rregullat urbanistike.

Neni 374
Shitja e sendit në ankand

Kur në vendimin përfundimtar është urdhëruar që një send të shitet në ankand për shkak se nuk mund të ndahet në natyrë, vendimi, pasi të ketë marrë formën e prerë, ekzekutohet nga përmbaruesi gjyqësor, sipas rregullave mbi ekzekutimin e detyrueshëm.

KREU VI

SHPALLJA E ZHDUKJES OSE E VDEKJES SË NJË PERSONI

Neni 375

Kush e bën kërkesën

Kërkesa për shpalljen e një personi të zhdukur ose të vdekur mund të paraqitet nga çdo person i interesuar dhe nga prokurori në gjykatën ku ka pasur vendbanimin e fundit personi për të cilin kërkohet shpallja si i tillë.

Neni 376

Përmbajtja e kërkesës

Në kërkesën për shpalljen e një personi të zhdukur ose të vdekur, përveç rrethanave nëpërmjet të cilave bëhet e besueshme zhdukja ose vdekja e tij, tregohet edhe kujdestari ose përfaqësuesi ligjor i tij, për rastet kur ka të tillë.

Në kërkesën për deklarimin e një personi si të vdekur, duhet të tregohen edhe personat që janë ose mund të jenë trashëgimtarë të tij, si dhe gjithë personat e tjerë për të cilët është e ditur që nga ky fakt fitojnë ose humbin të drejta.

Neni 377

Publikimi i kërkesëpadisë

Gjykata, brenda dhjetë ditëve nga paraqitja e kërkesës për gjykim, i dërgon një kopje të saj bashkisë ose komunës, ku ka pasur banimin e tij të fundit personi që kërkohet të shpallet i zhdukur ose i vdekur, për ta shpallur në një vend të dukshëm. Kërkesa e mësipërme botohet

edhe në Fletoren Zyrtare, si dhe të paktën në një gazetë lokale.

Shqyrtimi i çështjes nga gjykata nuk mund të bëhet pa kaluar gjashtë muaj nga shpallja e kërkesës ose botimit të saj në Fletoren Zyrtare.

Neni 378

Procedura e gjykimit

Gjykata, në shqyrtimin e kërkesës për shpalljen të zhdukur ose të vdekur të një personi, pyet njerëz të afërt të tij, merr të dhëna për këtë person nga bashkia ose komuna, ku ai ka pasur vendbanimin e tij të fundit, si dhe nga çdo burim tjetër që mund të japë lajme për këtë person.

Neni 379

Në shqyrtimin e kërkesës për ndryshimin ose prishjen e vendimit, që ka deklaruar një person si të vdekur, të thirren personat që kishin kërkuar deklarimin e vdekjes dhe personat që kanë fituar të drejta nga deklarimi i vdekjes.

Neni 380

Publikimi i vendimit

Gjykata vendos për shpalljen e një personi të zhdukur apo të vdekur, pasi të ketë dëgjuar edhe personat që përmenden në nenin 375 e 376 të këtij Kodi, si dhe prokurorin.

Gjykata urdhëron botimin e shkurtimit të vendimit në Fletoren Zyrtare ose të paktën në një gazetë lokale të caktuar prej saj ose në një mënyrë tjetër publikimi që do ta quajë të dobishme.

Gjykata mund të marrë edhe masa për sigurimin e pasurisë sipas rrethanave që e bëjnë të nevojshme marrjen e tyre.

Neni 381

Regjistrimi i vendimit në zyrën e gjendjes civile

Vendimi i gjykatës, që e deklaron një person të zhdukur ose të vdekur, i dërgohet për regjistrim zyrës së gjendjes civile në të cilën ai ka qenë i regjistruar, pasi të sigurohet se është bërë publikimi i tij sipas dispozitës së mësipërme.

KREU VII

HEQJA OSE KUFIZIMI I ZOTËSISË PËR TË VEPRUAR

Neni 382

Kush e bën kërkesën

Heqja ose kufizimi i zotësisë për të vepruar bëhet me kërkesë të bashkëshortit, gjinisë së afërt, të prokurorit, si dhe të personave që kanë interes të ligjshëm për këtë fakt.

Kërkesa i paraqitet gjykatës së vendit ku ka banimin personi që kërkohet t'i hiqet ose kufizohet zotësia për të vepruar.

Neni 383

Procedura e gjykimit

Kërkesa për heqjen ose kufizimin e zotësisë për të vepruar i njoftohet prokurorit. Kërkesa duhet të përmbajë faktin në të cilin ajo bazohet si dhe provat e nevojshme.

Gjykata vendos lidhur me kërkesën, pasi të ketë pyetur personin për të cilin kërkohet heqja ose kufizimi i zotësisë për të vepruar, persona nga gjinia e afërt e tij, mjekun që e ka kuruar ose pasi të ketë marrë mendimin e mjekëve të tjerë ekspertë, si dhe prova të tjera që do t'i çmojë të nevojshme.

Pyetja e personit të cilit i kërkohet t'i hiqet ose kufizohet zotësia për të vepruar, bëhet në institucionin që është shtruar për mjekim ose në banesën e tij nga një gjyqtar i deleguar, kur nuk është e mundur të paraqitet vetë në gjykatë.

Neni 384

Kujdestari i përkohshëm

Gjykata, në çdo fazë të gjykimit, mund t'i emërojë personit, për të cilin kërkohet heqja ose kufizimi i zotësisë për të vepruar, një kujdestar të përkohshëm.

Pasi vendimi i gjykatës merr formën e prerë, i dërgohet organit kompetent për të emëruar një kujdestar.

Neni 385

Ankimi

Kundër vendimit për heqjen ose kufizimin e zotësisë për të vepruar, mund të bëjnë ankim vetë personi i mësipërm, kujdestari i përkohshëm i tij, personi që ka bërë kërkesën, si dhe të gjithë personat e tjerë që sipas nenit 382 të këtij Kodi kanë të drejtë të kërkojnë heqjen ose kufizimin e zotësisë për të vepruar, pavarësisht nga pjesëmarrja ose jo e tyre në gjykimin e kësaj çështjeje. Në këtë rast gjykata i lejon ata të njihen me materialet e dosjes gjyqësore.

Neni 386

Dispozitë referuese

Dispozitat e parashikuara në këtë kre zbatohen edhe për kthimin e zotësisë për të vepruar.

Neni 387

Marrja dijani e personave të interesuar për vendimin e gjykatës

Pasi vendimi me të cilin hiqet, kufizohet ose kthehet zotësia për të vepruar merr formë të prerë, një shkurtim i tij u dërgohet të gjithë gjykatave, për t'u regjistruar në një formë të veçantë, me të cilën mund të marrë dijani cilido që ka interes.

Gjykata i dërgon një shkurtim të këtij vendimi edhe Dhomës Kombëtare të Noterëve, e cila ua bën të njohur dhomave të noterëve nëpër rrethe.

KREU VIII

VËRTETIMI GJYQËSOR I FAKTEVE

Neni 388

Kur mund të ngrihet kërkesa

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kur nga një fakt varet lindja, ndryshimi ose shuarja e të drejtave personale apo pasurore të një personi dhe akti që vërteton atë është zhdukur, ka humbur dhe nuk mund të bëhet përsëri ose nuk mund të merret me ndonjë rrugë tjetër, personi i interesuar ka të drejtë të kërkojë që fakti të vërtetohet me vendim të gjykatës së shkallës së parë.

Kërkesa për vërtetimin e fakteve paraqitet në gjykatën e shkallës së parë, në territorin e së cilës ka banimin kërkuesi. Kur kërkohet vërtetimi i faktit për një send të paluajtshëm, ajo paraqitet në gjykatën e shkallës së parë në territorin e së cilës ndodhet sendi.

Në mënyrën e treguar më sipër mund të kërkohet edhe korrigjimi i gabimeve të akteve të treguara në paragrafin e parë të këtij neni.

Neni 389

Përmbajtja e kërkesës

Në kërkesën për vërtetimin e fakteve duhet të tregohen:

- a) qëllimi për të cilin kërkuesi paraqet kërkesën për vërtetimin e faktit të caktuar;
- b) shkaqet për të cilat nuk mund të merret akti ose për të cilët nuk është mundur që akti të bëhet përsëri;
- c) provat me të cilat do të provohet si shkak, për të cilin nuk është e mundur të merret akti ose ky akt nuk mund të bëhet përsëri, ashtu edhe fakti që kërkohet të vërtetohet.

Neni 390

Procedura e gjykimit

Kërkesa për vërtetimin e fakteve gjyqësore shqyrtohet në seancë gjyqësore, në prani të kërkuesit e të personave fizikë a juridikë që kanë interes në çështje. Kur çështja paraqet interes publik dhe gjykata e sheh të arsyeshme, mund të thirret edhe prokurori.

Neni 391

Vendimi i gjykatës

Në vendimin e gjykatës duhet të tregohet fakti i vërtetuar prej asaj dhe provat në bazë të të cilave është vërtetuar fakti.

Kundër vendimit, me të cilin pranohet ose nuk pranohet kërkesa, mund të bëhet ankim, sipas rregullave të përgjithshme, nga kërkuesi, si dhe nga personat fizikë a juridikë që janë thirrur për të marrë pjesë në shqyrtimin e çështjes.

Vendimi nuk ka fuqi provuese kundër personave fizikë a juridikë që nuk kanë qenë thirrur në rast se e kundërshtojnë faktin e vërtetuar në vendim.

Neni 392

Efektet e vendimit të gjykatës

Kur, gjatë shqyrtimit të kërkesës, lind një konflikt midis kërkuarit dhe një personi tjetër të interesuar, për të drejtën civile që ka lidhje me vërtetimin e faktit, gjykata vendos pushimin e shqyrtimit të çështjes. Në këtë rast palët mund t'i drejtohen gjykatës me padi sipas rregullave të përgjithshme.

KREU IX

NJOHJA E VENDIMEVE TË SHTETEVE TË HUAJA

Neni 393

Kushtet për zbatimin e vendimeve të dhëna nga gjykatat e huaja

Vendimet e gjykatave të shteteve të huaja njihen dhe zbatohen në Republikën e Shqipërisë, në kushtet e parashikuara në këtë Kod ose në ligje të veçanta.

Kur për këtë qëllim ka marrëveshje të posaçme ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe shtetit të huaj zbatohen dispozitat e marrëveshjes.

Neni 394

Pengesat ligjore për zbatimin e vendimeve të dhëna nga gjykatat e huaja

Vendimit të një gjykate të shtetit të huaj nuk i jepet fuqi në Republikën e Shqipërisë kur:

a) sipas dispozitave që janë në fuqi në Republikën e Shqipërisë, mosmarrëveshja nuk mund të jetë në kompetencën e gjykatës së shtetit që ka dhënë vendimin;

b) kërkesëpapia dhe letërthirrja për në gjyq nuk i është njoftuar të paditurit në mungesë, në mënyrë të rregullt e në kohë, për t'i dhënë atij mundësi që të mbrohet;

c) midis po atyre palëve, për të njëjtin objekt e për të njëjtin shkak, është dhënë një vendim tjetër i ndryshëm nga gjykata shqiptare;

ç) është duke u shqyrtuar nga gjykata shqiptare një padi që është ngritur përpara se vendimi i gjykatës së shtetit të huaj të ketë marrë formë të prerë;

d) i është dhënë forma e prerë në kundërshtim me legjislacionin e tij;

dh) nuk pajtohet me parimet bazë të legjislacionit shqiptar.

Neni 395

Shqyrtimi i kërkesës

Kërkesa për t'i dhënë fuqi vendimit të gjykatës së huaj i paraqitet gjykatës së apelit. Kërkesa mund të paraqitet edhe në rrugë diplomatike, kur ajo është e lejueshme nga marrëveshjet ndërkombëtare dhe mbi bazën e reciprocitetit.

Në këto raste, në qoftë se pala e interesuar nuk ka emëruar përfaqësues, kryetari i gjykatës së apelit emëron një avokat për të paraqitur kërkesën.

Neni 396

Kërkesës për t'i dhënë fuqi vendimit të gjykatës së huaj duhet t'i bashkëngjiten:

a) kopja e vendimit që duhet të zbatohet dhe përkthimi i tij në gjuhën shqipe i legalizuar nga noteri;

b) vërtetim nga gjykata që e ka nxjerrë vendimin se ai ka marrë formë të prerë, si edhe përkthimi i legalizimi noterial i tij. Si kopja e vendimit ashtu edhe vërtetimi se vendimi ka marrë formë të prerë,

duhet të jenë vërtetuar nga Ministria e Punëve të Jashtme e Republikës së Shqipërisë;

c) prokura, në rast se kërkesa paraqitet nga përfaqësuesi i të interesuarit, e përkthyer dhe e legalizuar te noteri.

Neni 397

Gjykata e apelit nuk e shqyrton çështjen në themel, por vetëm kontrollon nëse vendimi i paraqitur nuk përmban dispozita që vijnë në kundërshtim me nenin 394.

Për kërkesën e paraqitur gjykata e apelit jep vendim.

Neni 398

Zbatimi i vendimit të një gjykate të huaj

Vendimi i gjykatës së shtetit të huaj zbatohet në Republikën e Shqipërisë vetëm në bazë të vendimit të gjykatës të apelit që i jep fuqi këtij vendimi dhe ekzekutohet në përputhje me dispozitat përkatëse të këtij Kodi.

Neni 399

Vendimi i gjykatës së arbitrazhit

Dispozitat e këtij kreu zbatohen edhe për njohjen e vendimit përfundimtar të një arbitrazhi të shtetit të huaj.

TITULLI IV

ARBITRAZHI

KREU I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Fusha e zbatimit

Neni 400

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 61)

Dispozitat e këtij kreu vlejné për procedurën e gjykimeve të arbitrazhit, kur pjesëmarrësit në proces janë me banim ose vendqëndrim në Republikën e Shqipërisë dhe kur vendi i procedurës së arbitrazhit ndodhet në territorin e saj.

Neni 401

Përcaktime

(Shfuqizuar paragrafi III me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 62)

- Me “procedurë arbitrazhi” kuptohet çdo procedurë e sistemit gjyqësor të arbitrazhit pavarësisht nëse ajo zhvillohet ose jo nga një institucion i përhershëm arbitrazhi.

- Me “gjykatë arbitrazhi” kuptohet një gjyqtar i vetëm arbitrazhi ose trup gjykues arbitrazhi.

Neni 402

Kompetenca lëndore

Çdo pretendim pasuror ose kërkesë që rrjedh nga një marrëdhënie pasurore, mund të jetë objekt i një gjykimi të arbitrazhit.

Kur njëra palë është shteti ose një ndërmarrje apo organizatë e kontrolluar prej tij, ajo nuk mund të pretendojë të drejtën për të mos qenë palë në një procedurë arbitrazhi.

Neni 403
Marrëveshja për arbitrazh

Mund të gjykohet me procedurë arbitrazhi vetëm në qoftë se ekziston një marrëveshje e palëve, me anë të së cilës ato pranojnë t'ia nënshtrorjnë arbitrazhit mosmarrëveshjet që kanë lindur ose mund të lindin nga një kontratë e lidhur ndërmjet tyre.

Neni 404
Pavlefshmëria e marrëveshjes për arbitrazh
(Ndryshuar paragrafi I, II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 63)

Është i pavlefshëm kushti për gjykimin e mosmarrëveshjes me arbitrazh, kur nuk pasqyrohet me shkrim në vet marrëveshjen kryesore të palëve ose me një dokument tjetër të shkruar që i referohet asaj, siç mund të jetë telegrami, teleksi e çdo mjet tjetër i saktë që përbën provë shkresore.

Marrëveshja e palëve, sipas paragrafit të parë, është e pavlefshme, në rast se në atë nuk parashikohet mënyra e caktimit të arbitrit ose arbitrave, si dhe objekti i mosmarrëveshjes, kur ajo efektivisht ka lindur.

Marrëveshja për gjykimin me procedurë arbitrazhi shfuqizohet, kur një arbitër i caktuar sipas kësaj procedure nuk pranon misionin e besuar.

Neni 405
Caktimi i numrit të arbitrave
(Ndryshuar fjalia II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 64)

Palët mund të merren vesh në mënyrë të pavarur për numrin e arbitrave në një gjykatë arbitrazhi dhe për mënyrën e caktimit të tyre. Në rast mosmarrëveshjeje ndërmjet palëve dhe me pëlqimin paraprak të tyre, gjykata e arbitrazhit formohet nga një arbitër ose më shumë arbitra në numrin tek, që caktohen nga gjykata.

Neni 406
Fillimi i procedurës së arbitrazhit

Shqyrtimi i mosmarrëveshjes me procedurë arbitrazhi fillon me kërkesën e të dyja palëve ose të palës së interesuar.

Marrëveshja për gjykimin e çështjes me procedurë arbitrazhi mund të arrihet edhe pasi ka filluar gjykimi nga një gjykatë kompetente. Në një rast të tillë procesverbali i seancës gjyqësore nënshkruhet nga gjykata dhe nga palët ose përfaqësuesit e tyre.

KREU II
FORMIMI I GJYKATËS SË ARBITRAZHIT

Neni 407
Kush mund të jetë arbitër

Misioni i arbitrit i besohet vetëm një personi fizik që ka zotësi juridike të plotë për të vepruar.

Në qoftë se për këtë qëllim është caktuar një person juridik, ky i fundit ka fuqi vetëm për të organizuar arbitrazhin.

Neni 408

Procedura e formimit të gjykatës së arbitrazhit

Gjykata e arbitrazhit quhet e formuar rregullisht kur arbitri ose arbitrat janë emëruar në përputhje me dispozitat e këtij kreu dhe ata kanë pranuar me shkrim misionin që u është besuar.

Personi që i propozohet detyra e arbitrit duhet, menjëherë pas emërimit të tij, t'u parashtojë palëve të gjitha rrethanat të cilat mund të ngjallin dyshime për paanësinë dhe pavarësinë e tij në zgjidhjen e mosmarrëveshjes. Ai mund të mos pranohet si arbitër kur dyshimet e sipërpërmendura janë të drejta e të bazuara, si dhe kur nuk i plotëson kushtet për të cilat kanë rënë dakort palët.

Pala që ka emëruar një arbitër, mund ta përjashtojë atë vetëm për shkaqe që bëhen të njohura pas emërimit të tij.

Neni 409

Palët mund të merren vesh në mënyrë të pavarur për procedurën e mospranimit të një arbitri.

Kur mungon një marrëveshje e tillë, pala që kundërshton emërimin e arbitrit duhet t'ia bëjë të ditur këtij të fundit, brenda 10 ditëve nga marrja dijani e emërimit, shkaqet e mospranimit.

Në rast se arbitri për të cilin është kërkuar përjashtimi nuk tërhiqet nga misioni ose procedura e caktuar nga palët nuk i jep zgjidhje këtij kundërshtimi, vendos gjykata e arbitrazhit pa pjesëmarrjen e arbitrit për të cilin është kërkuar përjashtimi. Kur edhe kjo e fundit nuk i jep zgjidhje kërkesës për përjashtim, vendos gjykata e shkallës së parë, jo më vonë se 15 ditë nga dita e ardhjes për gjykim të kësaj mosmarrëveshjeje.

150

Neni 410

Kur një arbitër nuk është në gjendje të plotësojë detyrat e tij për misionin e ngarkuar ose për arsye të ndryshme nuk përmbush detyrat e tij në afatin e caktuar, mandati i tij si arbitër përfundon kur ai tërhiqet nga ky mision ose kur palët merren vesh për përfundimin e këtij misioni. Zëvendësimi i tij bëhet sipas rregullave për emërimin e arbitrave.

Neni 411

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kur palët caktojnë arbitrat në numër çift, gjykata e arbitrazhit plotësohet me një arbitër të caktuar sipas marrëveshjes së palëve dhe, në mungesë të saj, nga arbitrat e emëruar prej palëve. Kur këto nuk kanë mundur të caktojnë arbitrin, ky caktohet nga kryetari i gjykatës së shkallës së parë.

Caktimi i arbitrit sipas kësaj dispozite në çdo rast duhet të bëhet brenda 15 ditëve nga marrja dijani për një detyrim të tillë.

Neni 412

Kur një person juridik apo fizik ngarkohet nga palët që të organizojë arbitrazhin, për këtë qëllim caktohen një ose më shumë arbitra të pranuar nga palët. Në rastet kur nuk është arritur pranimi i palëve, personi i ngarkuar me organizimin e arbitrazhit fton secilën palë të caktojë arbitrin e saj dhe vepron sipas procedurës për caktimin e arbitrit të nevojshëm, për të plotësuar trupin gjykues të arbitrazhit.

Neni 413

Kohëzgjatja e misionit të arbitrit

Nëse marrëveshja e arbitrazhit nuk cakton afat, misioni i

151

arbitrave vazhdon vetëm 6 muaj, duke filluar nga dita kur i fundit prej tyre ka pranuar këtë mision.

Afati i vendosur, sipas paragrafit të parë, me kërkesën qoftë edhe të njëjës prej palëve ose të gjykatës së arbitrazhit, mund të shtyhet nga kryetari i gjykatës së shkallës së parë.

Neni 414

Juridiksioni i gjykatës së arbitrazhit

Kur një mosmarrëveshje që është duke u shqyrtuar nga një gjykatë arbitrazhi, mbi bazën e një marrëveshjeje arbitrazhi, i dërgohet për gjykim një juridiksioni tjetër, ky i fundit duhet të deklarojë moskompetencën.

Kur procedura e arbitrazhit për shqyrtimin e mosmarrëveshjes ende nuk ka filluar, juridiksioni tjetër duhet gjithashtu të deklarojë moskompetencën, përveç kur marrëveshja e arbitrazhit është haptazi e pavlefshme.

KREU III

PROCEDURA E ARBITRAZHIT

Neni 415

Fillimi i veprimtarisë së gjykatës së arbitrazhit

Gjykata e arbitrazhit e fillon veprimtarinë e saj procedurale nga çasti kur është krijuar, përveç kur në marrëveshje janë caktuar gjithë arbitrat. Në këtë rast, quhet se e fillon veprimtarinë kur njëra prej palëve ngarkon arbitrin ose arbitrat me kryerjen e misionit të tyre.

Neni 416

Përcaktimi i procedurës së punës

Palët mund të përcaktojnë vetë procedurën e punës të gjykatës së arbitrazhit, duke pranuar rregullat e vendosura për gjykatat ose duke iu referuar rregullave procedurale të një organizmi arbitrazhi të zgjedhur prej tyre.

Nëse një rregullim i tillë nuk është bërë nga palët, gjykata e arbitrazhit i cakton vetë ato, qoftë edhe duke iu referuar një rregulloreje të një organizmi arbitrazhi.

Pavarësisht nga sa u parashtrua në dy paragrafët e mësipërm, gjykata e arbitrazhit është e detyruar të respektojë parimet drejtuese të procesit, të garantojë barazinë ndërmjet palëve dhe të drejtën e tyre për t'u dëgjuar në një procedurë kontradiktore.

Neni 417

Gjykata e arbitrazhit, kryesisht ose me kërkesën e palëve, vendos për kompetencën e vet, duke përfshirë edhe vlefshmërinë e marrëveshjes së arbitrazhit. Kur ajo pranon me vendim se marrëveshja e arbitrazhit është e pavlefshme, quhet se ajo e ka përfunduar misionin e saj.

Neni 418

Marrja e masave për sigurimin e padisë

Gjykata e arbitrazhit, me kërkesën e njëjës prej palëve mund të vendosë marrjen e masave për sigurimin e padisë, përveç kur ka marrëveshje të kundërt ndërmjet palëve. Nëse palët nuk kanë vendosur rregulla për një qëllim të tillë, gjykata e arbitrazhit zbaton rregullat e parashikuara në këtë Kod për sigurimin e padisë.

Nëse pala tjetër nuk zbaton vullnetarisht këto masa, gjykata e arbitrazhit i drejtohet gjykatës kompetente, e cila vendos sipas rregullave të caktuara në këtë Kod.

Neni 419

Vendi i zhvillimit të arbitrazhit

Palët mund të caktojnë në marrëveshjen e arbitrazhit vendin se ku do të zhvillohet procedura e arbitrazhit. Në mungesë të marrëveshjes, vendin e cakton gjykata e arbitrazhit. Nëse edhe kjo nuk mund të marrë një vendim të tillë, atëherë vendi se ku do të zhvillohet procedura e arbitrazhit do të jetë vendbanimi ose qendra e palës së paditur.

Neni 420

Lejimi dhe marrja e provave

Palët mund të paraqitin si provë dokumentet me shkresë që atyre u duken të rëndësishme për zgjidhjen e mosmarrëveshjes ose t'u referohen dokumenteve dhe mjeteve të tjera provuese.

Ato mund të shtojnë ose të pakësojnë objektin e padisë ose të ndryshojnë shkaku ligjor të saj deri në përfundimin e hetimit gjyqësor.

Kjo dispozitë nuk zbatohet kur palët në marrëveshjen e arbitrazhit ose në mungesë të saj, gjykata e arbitrazhit në rregulloren e pranuar prej saj, ka parashikuar ndryshe. Megjithëkëtë marrëveshja nuk duhet të prejë parimet e marrjes së lirë të provave.

Neni 421

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Gjykata e arbitrazhit vepron vetë për marrjen e provave të nevojshme. Në rast se ndeshen vështirësi në marrjen e tyre, siç mund

të jetë refuzimi për t'u paraqitur në gjykatën e arbitrazhit, për të paraqitur një provë shkresore ose për të marrë të dhëna nga një institucion shtetëror a privat, këto i kërkohen gjykatës së shkallës së parë, e cila vepron sipas rregullave të përcaktuara në këtë Kod për gjykatat.

Neni 422

Gjykimi në mungesë

Kur paditësi ose i padituri nuk janë paraqitur në ditën e orën e caktuar të seancës gjyqësore pa ndonjë shkak të përligjur, gjykata e arbitrazhit zhvillon gjykimin në mungesë. Mosparaqitja e një pale nuk duhet të konsiderohet si pohim i pretendimeve të palës tjetër.

Neni 423

Zëvendësimi i arbitrit

Arbitri i emëruar duhet të ndjekë misionin e ngarkuar deri në përfundimin e tij. Ai nuk mund të abstenojë ose të heqë dorë nga gjykimi i mosmarrëveshjes, përveçse për motive të parashikuara nga neni 408 i këtij Kodi. Në një rast të tillë zëvendësimi i tij bëhet sipas rregullave të parashikuara në këtë Kod.

Neni 424

Hartimi i akteve procedurale

Aktet dhe procesverbalet që kryhen gjatë procedurës së arbitrazhit, hartohen bashkarisht nga të gjithë arbitrat, përveç kur në marrëveshjen e arbitrazhit palët kanë pranuar që këto veprime të kryhen nga njëri prej tyre.

Neni 425
Marrja fund e gjykimit të arbitrazhit

Në rast se palët nuk kanë parashikuar ndryshe në marrëveshje, një gjykim arbitrazhi merr fund kur:

a) arbitri revokohet, vdes, i dalin pengesa në plotësimin e misionit të ngarkuar ose i ka humbur plotësisht të gjitha të drejtat civile;

b) me abstenimin ose heqjen dorë nga misioni i arbitrit, kur është rasti i parashikuar

nga neni 423 i këtij Kodi;

c) me mbarimin përfundimisht të afatit të arbitrazhit.

Neni 426
Mbyllja e hetimit gjyqësor

Pasi të jenë marrë provat e nevojshme dhe të jetë mbyllur hetimi gjyqësor, arbitri cakton datën në të cilën do të diskutohet mosmarrëveshja dhe do të merret vendimi përkatës. Pas kësaj date nuk mund të paraqiten prova e të parashtrihen kërkesa, përveç kur gjykata e arbitrazhit vlerëson ndryshe.

Neni 427
Ligji i zbatueshëm
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 65)

Gjykata e arbitrazhit zbaton legjislacionin shqiptar.

KREU IV

VENDIMI I GJYKATËS SË ARBITRAZHIT

Neni 428
Dhënia e vendimit përfundimtar

Diskutimet për dhënien e vendimit zhvillohen nga gjykata e arbitrazhit pa praninë e palëve e të personave të tjerë.

Neni 429

Vendimi i gjykatës së arbitrazhit jepet me shumicë votash. Ai nënshkruhet nga të gjithë arbitrat. Arbitrat që kanë mendim të kundërt me shumicën, kanë të drejtë t'i parashtrajnë me shkrim mendimet e tyre. Vendimi i nënshkruar nga shumica e arbitrave ka të njëjtin efekt sikur të jetë nënshkruar nga të gjithë arbitrat.

Neni 430
Përmbajtja e vendimit përfundimtar

Vendimi i gjykatës së arbitrazhit duhet të përmbajë përbërjen e trupit gjykues të arbitrave, datën dhe vendin e dhënies së tij, identitetin e palëve, vendbanimin, vendqëndrimin ose qendrën e tyre, emrin e mbiemrin e avokatit ose të përfaqësuesit të palëve dhe objektin e mosmarrëveshjes.

Vendimi i gjykatës së arbitrazhit duhet të arsyetojë zgjidhjet e pranuar dhe të shprehet qartë për pretendimet e palëve.

Neni 431

**Korrigjimi i gabimeve të vendimit përfundimtar
dhe interpretimi i tij**

Gjykata e arbitrazhit ka kompetencë të interpretojë vendimin e saj, të korrigjojë gabimet materiale dhe ta plotësojë atë për kërkesat e paditësit për të cilat nuk është shprehur, por që nuk janë kryesore.

Kur gjykata e arbitrazhit nuk mund të mbliidhet përsëri me të njëjtën përbërje, çështjet që përmenden në këtë nen zgjidhen nga gjykata që do të ishte kompetente në mungesë të marrëveshjes së arbitrazhit.

Neni 432

Urdhri i ekzekutimit të vendimit të gjykatës së arbitrazhit

Vendimi i gjykatës së arbitrazhit është i formës së prerë në lidhje me mosmarrëveshjen e shqyrtuar, sapo shpallet, përveç rasteve të parashikuara nga neni 434 i këtij Kodi.

Ai bëhet i ekzekutueshëm forcërisht në bazë të një urdhri ekzekutimi të lëshuar nga gjykata e shkallës së parë të vendit ku është dhënë vendimi. Për një qëllim të tillë, në sekretarinë e gjykatës depozitohet origjinali i vendimit me një kopje të marrëveshjes së arbitrazhit, nga një prej arbitrave ose nga pala e interesuar.

Kundër vendimit të gjykatës që lëshon urdhër ekzekutimin nuk lejohet ankimi.

Neni 433

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 66, neni 126)

Urdhrit të ekzekutimit i bashkëngjitet origjinali i vendimit të arbitrazhit.

Vendimi i gjykatës së shkallës së parë që refuzon lëshimin e urdhër ekzekutimit duhet të jetë i arsyetuar.

Kundër këtij vendimi lejohet ankimi në gjykatën e apelit brenda 10 ditëve duke filluar nga dita e nesërme e shpalljes së vendimit.

KREU V

**ANKIMI KUNDËR VENDIMIT TË GJYKATËS SË
ARBITRAZHIT**

Neni 434

Rastet kur lejohet ankimi

Ndonëse palët në marrëveshje kanë parashikuar heqjen dorë nga ankimi, vendimi i gjykatës së arbitrazhit mund të ankohet në gjykatën e apelit vetëm kur:

- a) gjykata e arbitrazhit është formuar në mënyrë të parregullt;
- b) gjykata e arbitrazhit pa të drejtë ka deklaruar kompetencën apo moskompetencën e saj për gjykimin e mosmarrëveshjes;
- c) gjykata e arbitrazhit në vendimin e saj ka tejkalluar kërkesat për të cilat ka qenë investuar ose nuk është shprehur mbi një nga kërkesat kryesore të padisë;
- ç) nuk është respektuar barazia e palëve dhe e drejta e tyre për t'u dëgjuar në një procedurë të mbështetur në parimin e kontradiktoritetit;
- d) vendimi i gjykatës së arbitrazhit vjen në kundërshtim me rendin publik në Republikën e Shqipërisë.

Neni 435

Afati i ankimit

Ankimi në gjykatën e apelit bëhet brenda 30 ditëve nga dita që është shpallur vendimi. Mungesa e palëve në shpalljen e vendimit nuk e ngarkon gjykatën me detyrimin për njoftimin e vendimit.

Neni 436
Shqyrtimi nga gjykata e apelit

Gjykata e apelit shqyrton ankimin sipas rregullave të caktuara në këtë Kod. Kur gjykata e apelit prish ose ndryshon vendimin e gjykatës së arbitrazhit, ajo vendos për themelin e mosmarrëveshjes në kufijtë e misionit të caktuar gjykatës së arbitrazhit.

Neni 437
Moslejimi i rekursit në Gjykatën e Lartë
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kundër vendimit të gjykatës së apelit nuk lejohet recurs në Gjykatën e Lartë.

Neni 438
Vënia në ekzekutim e vendimit

Vendimi i gjykatës së arbitrazhit mund të vihet në ekzekutim kur:

- a) palët në marrëveshjen e arbitrazhit kanë hequr dorë nga ankimi kundër vendimit të dhënë nga gjykata e arbitrazhit, në kushtet e parashikuara nga neni 434 i këtij Kodi;
- b) palët nuk kanë bërë ankim brenda afatit të parashikuar në nenin 435 të këtij Kodi, në kushtet e parashikuara nga neni 434 i këtij Kodi;
- c) gjykata e apelit ka rrëzuar kërkesën ankimore ose ka prishur ose ndryshuar vendimin e gjykatës së arbitrazhit, duke shqyrtuar çështjen në themel.

KREU VI

ARBITRAZHI NDËRKOMBËTAR

Neni 439
Formimi i gjykatës së arbitrazhit ndërkombëtar
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 67)

Arbitrazhi ndërkombëtar rregullohet me ligj të veçantë.

Neni 440
Përcaktimi i procedurës së arbitrazhit
(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 68)

Neni 441
Ligji i zbatueshëm
(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 68)

PJESA E TRETË

ANKIMET DHE MËNYRA E GJYKIMIT TË TYRE
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 69)

TITULLI I

ANKIMET DHE PARAQITJA E TYRE
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 69)

KREU I

MJETET DHE AFATET E ANKIMIT

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 69)

Neni 442

Mjetet e ankimit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Mjetet për t'u ankuar ndaj vendimeve të gjykatave janë: Ankimi në gjykatën e apelit, rekursi në Gjykatën e Lartë, kërkesa për rishikim.

Neni 442/a

Ankimi

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 70)

Ankimi është akti me të cilin palët ose pjesëmarrësit e tjerë në proces parashetrojnë kundërshtimet e tyre ndaj vendimit të gjykatës dhe veprimeve të përmbauesit gjyqësor, për të mbrojtur të drejtat dhe interesat e tyre.

Neni 442/b

Rekursi

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 71)

Rekursi është akti me të cilin palët ose pjesëmarrësit e tjerë në proces parashetrojnë kundërshtimet e tyre ndaj vendimit të gjykatës së shkallës së parë ose të gjykatës së apelit në Gjykatën e Lartë, sipas rregullave të përcaktuara në këtë Kod.

Neni 443

Afati i ankimit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 72, 126)

Afati i ankimit në gjykatën e apelit, kundër vendimeve përfundimtare të gjykatës së shkallës së parë, është 15 ditë.

Afati për të bërë rekurs në Gjykatën e Lartë, kundër vendimeve të gjykatës së apelit, është 30 ditë.

Afati për të kërkuar rishikimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë është 30 ditë.

Afati i ankimeve të veçanta është 5 ditë.

Neni 444

Fillimi i afateve të ankimit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 73)

Afatet e caktuara në nenin e mësipërm janë të prerë dhe fillojnë nga dita e nesërme e shpalljes së vendimit përfundimtar. Kur çështja është gjykuar nga gjykata e shkallës së parë ose nga gjykata e apelit, në mungesë të njëres palë, ky afat fillon nga dita e njoftimit të vendimit.

Afati për të ushtruar kërkesën për rishikim fillon nga dita kur janë zbuluar rrethanat për të cilën bëjnë fjalë dispozitat përkatëse.

Neni 445

Prekluziviteti i ankimit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 74)

Ankimi në gjykatën e apelit, rekursi në Gjykatën e Lartë dhe rishikimi nuk mund të bëhen pasi ka kaluar një vit nga shpallja e vendimit. Kjo dispozitë nuk zbatohet kur pala në mungesë vërteton se nuk ka qenë në dijeni të procesit gjyqësor për shkak të pavlefshmërisë së njoftimeve.

Neni 446
Gjykata ku paraqitet ankimi

Ankimi paraqitet në gjykatën që ka dhënë vendimin, ndaj të cilit ushtrohet.

Neni 447
Njoftimi i ankimit

Ankimi u njoftohet palëve sipas rregullave të parashikuara në nenet 130 dhe 131 të këtij Kodi, për njoftimet e thirrjet në gjykatë.

Neni 448
Bashkimi i ankimeve

Të gjitha ankimet e bëra veçmas kundër të njëjtit vendim bashkohen në një proces të vetëm.

Neni 449
Pezullimi i ekzekutimit
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Ekzekutimi i vendimit të ankimuar pezullohet deri në përfundim të shqyrtimit në gjykatën e apelit, përveç kur me ligj parashikohet ndryshe. Në rastet e rekursit në Gjykatën e Lartë vendimi mund të pezullohet në Gjykatën e Lartë.

Neni 450
Kthimi i ankimit
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 75)

Gjykata që ka dhënë vendimin nuk e pranon ankimin kur:

- a) është paraqitur jashtë afatit;
 - b) nuk ndreqen të metat në afatin e caktuar. Në këto raste zbatohen rregullat e përcaktuara në nenin 157 të këtij Kodi;
 - c) është bërë kundër një vendimi ndaj të cilit nuk lejohet ankimi;
 - ç) është bërë nga një person që nuk legjitimohet të bëjë ankimi;
 - d) është hequr dorë nga ankimi.
- Mospranimi i ankimit mund të deklarohet në çdo shkallë gjykimi. Kundër vendimit për kthimin e ankimit mund të bëhet ankimi i veçantë.

Neni 450/a
(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 76)

Gjykata, kur pranon kërkesën, i komunikon kopjen e saj palës tjetër, ndërsa aktet e çështjes bashkë me ankimin, ia dërgon gjykatës së apelit të nesërmen e mbarimit të afatit të ankimit për të gjitha palët ose edhe përpara mbarimit të këtij afati, kur nga të gjitha palët janë paraqitur ankimet.

Neni 451
Vendimi i formës së prerë

Vendimi i gjykatës merr formë të prerë kur:

- a) nuk mund të bëhet ankimi kundër tij;
- b) nuk është bërë ankimi kundër tij brenda afateve të caktuara nga ligji ose kur ankesa është tërhequr;
- c) ankesa e paraqitur nuk është pranuar;
- ç) vendimi i gjykatës është lënë në fuqi, ndryshuar ose është pushuar gjykimi në shkallë të dytë.

Neni 451/a

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 77)

Vendimi që ka marrë formë të prerë është i detyrueshëm për palët, për trashëgimtarët e tyre, për personat që heqin të drejta nga palët, për gjykatën që ka dhënë vendimin dhe për të gjitha gjykatat dhe institucionet e tjera.

Vendimi që ka marrë formë të prerë ka fuqi vetëm për çka është vendosur midis po atyre palëve, për të njëjtin objekt dhe për të njëjtin shkak. Një konflikt që është zgjidhur me vendim të formës së prerë nuk mund të gjykohet përsëri, përveç kur ligji parashikon ndryshe.

KREU II

PARAQITJA E ANKIMIT DHE GJYKIMI NË APEL

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 78)

Neni 452

Vendimet që mund të ankimohen

Mund të ankimohen në gjykatën e apelit të gjitha vendimet e dhëna nga gjykata e shkallës së parë, me përjashtim të rasteve kur ankimi përjashtohet me ligj.

Neni 453

Nënshkrimi i ankimit

Ankimi që i drejtohet gjykatës së apelit duhet të nënshkruhet nga vetë pala, avokati ose përfaqësuesi i pajisur me prokurë.

Neni 454

Përmbajtja e ankimit

Në ankim duhet të tregohen:

- a) palët ndërgjyqësa;
- b) vendimi kundër të cilit bëhet ankimi;
- c) shkaqet për të cilat bëhet ankimi;
- ç) çfarë kërkohet me ankimin.

Neni 455

Dokumentet që i bashkëngjiten ankimit

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 79)

Bashkë me ankimin duhet të paraqiten:

- a) kopje të ankimit dhe të dokumenteve të tjera, aq sa janë personat që marrin pjesë në çështje si palë;
- b) Në rast se ankimi nuk plotëson kushtet e mësipërme, si dhe ato të neneve 453 dhe 454 të këtij Kodi, gjykata njofton palën që të ndreqë të metat brenda 5 ditëve, në të kundërt ankimi kthehet.

Neni 456

Apeli kundërshtues

Pala që nuk ka bërë ankim apo pala kundër së cilës është bërë ankimi, mund ta kundërshtojë atë me kundërankim brenda 5 ditëve nga dita që ka marrë njoftim për ankimin e palës tjetër.

Ankimi kundërshtues duhet t'u njoftohet palëve të tjera në gjykim, sipas rregullave për njoftimin e ankimit.

Neni 457

Ndërhyrja në ankim

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 80)

Neni 458

Rivendosja në afatin e ankimit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 81)

Kur palët kanë humbur të drejtën e ankimit për shkaqe të arsyeshme, mund të paraqesin kërkesë për rivendosje në afat, përpara gjykatës që ka dhënë vendimin. Kjo kërkesë shqyrtohet nga gjykata dhe kundër vendimit të tij mund të bëhet ankim i veçantë.

Neni 459

Rënia në dekadencë e kërkesave që nuk janë propozuar rishtas

Kur kërkesat dhe pretendimet e pamarras parasysish në vendimin e shkallës së parë nuk përsëriten në ankim, konsiderohet sikur është hequr dorë prej tyre.

Neni 460

Përbërja e gjykatës dhe shqyrtimi i çështjes

(Ndryshuar paragrafi i III me ligjin nr.8431, datë 14.12.1998, neni 1;

ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Gjykata e apelit e shqyrton çështjen në mënyrë kolegjiale. Ajo gjykon me trup gjykues të përbërë nga tre gjyqtarë.

Kryetari i gjykatës së apelit cakton relatorin e çështjes dhe ditën e gjykimit.

Njoftimi për ditën dhe orën e gjykimit të çështjeve bëhet nga gjykata e apelit me shpallje pranë saj dhe në gjykatat përkatëse të shkallës së parë, jo më vonë se 10 ditë përpara shqyrtimit të çështjes.

Për çështjet me rigjykim, kur është mbajtur për gjykim në fakt, ose kur çmohet një gjykim përpara afatit 10 ditor, njoftimi u bëhet drejtpërdrejt palëve, përfaqësuesve të tyre dhe prokurorit.

Neni 461

(Shtuar paragrafi II, III me ligjin nr.8431, datë 14.12.1998, neni 2)

Fillimisht gjykata verifikon paraqitjen e rregullt të palëve, bën bashkimin e ankimeve të bëra kundër të njëjtit vendim dhe bën përpjekje për zgjidhjen e çështjes me pajtim.

Mosparaqitja e palëve, për të cilat njoftimi është bërë me shpallje, nuk pengon shqyrtimin e çështjes, me përjashtim të rastit kur janë njoftuar shkaqe të arsyeshme për mungesën.

Gjykata nuk mund të shqyrtojë çështjen në mungesë atëherë kur dëgjimi i palëve është një nga detyrat e rigjykimit ose kur njoftimi ka qenë i parregullt.

Neni 462

Pjesëmarrja e prokurorit

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 82)

Neni 463

Heqja dorë nga ankimi

Në çdo fazë të gjykimit të çështjes në apel, ankuesi ose përfaqësuesi i tij mund të heqë dorë nga ankimi. Në këtë rast vendoset pushimi i shqyrtimit të çështjes në gjykatën e apelit.

Neni 464

Seanca gjyqësore

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 83)

Seanca gjyqësore fillon me relacionin e njërit prej anëtarëve të trupit gjykues. Pas kësaj palët, në rast se janë paraqitur, japin shpjegime. Së pari e merr fjalën pala që ka bërë ankimin, pastaj pjesëmarrësit e tjerë në gjykim. Kur ky ka paraqitur mendimin me shkrim, lexohet nga një anëtar i trupit gjykues. Kur prokurori, mbi bazën e padisë së paraqitur prej tij, bën ankim ndaj vendimit të gjykatës, ai e merr fjalën i pari.

Neni 465

Në shqyrtimin e çështjes në apel mbahen parasysh, për aq sa janë të zbatueshme, dispozitat mbi procedurën e gjykimit në shkallë të parë të parashikuara në këtë Kod.

Me kërkesën e palëve ose edhe kryesisht gjykata e apelit përsërit tërësisht apo pjesërisht hetimin gjyqësor. Në shqyrtimin gjyqësor mund të lexohen aktet e gjykimit të shkallës së parë. Gjykata ka të drejtë të marrë edhe prova të reja.

Neni 466

Vendimi i gjykatës së apelit

(Ndryshuar shkronja “ç” me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Gjykata e apelit pasi shqyrton çështjen vendos:

- a) lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë;
- b) ndryshimin e vendimit;
- c) prishjen e vendimit dhe pushimin e çështjes;
- ç) prishjen e vendimit dhe dërgimin e çështjes për rigjykim në gjykatën e shkallës së parë në rastet e parashikuara nga neni 467 i këtij Kodi.

Neni 467

Dërgimi për rigjykim

(Shtuar shkronjat “d”, “e”, “ë”, si dhe tre paragrafet e fundit me ligjin nr.8431, datë 14.12.1998, neni 3; ndryshuar shkronja “c” dhe paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 84 e 126)

Gjykata e apelit prish vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe e dërgon çështjen për rigjykim kur:

- a) gjykata e shkallës së parë ka shkelur dispozitat mbi juridiksionin dhe kompetencën;
- b) përbërja e trupit gjykues nuk ka qenë e rregullt apo vendimi nuk është nënshkruar nga anëtarët e tij;
- c) gjykata ka vendosur pushimin e çështjes në kundërshtim me rregullat e përcaktuara nga ky Kod;
- ç) çështja është gjykuar në mungesë të pjesëmarrësve në proces, pa pasur dijeni për ditën e gjykimit;
- d) nuk është formuar drejt ndërgjyqësia;
- e) kur mungojnë ose janë të pavlefshme padia, procesverbali gjyqësor, ankimi, si dhe çdo dokument tjetër që ka ndikuar në dhënien e vendimit.

ë) kur lind nevoja për marrjen e një prove vendimtare, marrja e së cilës është e vështirë në shkallë të dytë.

Gjykata e shkallës së parë në rigjykim është e detyruar t'i përmbahet vendimit të gjykatës së apelit për çdo veprim procedural të vendosur në të.

Me vendim të ndërmjetëm, gjykata mund të mos kryejë veprime të caktuara kur për rrethana të reja të dala në rigjykim, shihen të panevojshme. Ndaj këtij vendimi mund të bëhet ankim i veçantë.

Në rigjykim nuk mund të ngrihen pavlefshmëritë e vërtetuara në gjykimet e mëparshme, kur vendimet përkatëse nuk janë prishur për to dhe nuk mund të bëhen pretendime të ndryshme nga ato që janë të

pranuara në vendimin e gjykatës së apelit, përveç nevojës për realizimin e detyrave të vëna nga ajo gjykatë.

Neni 467/a

(Shtuar me ligjin nr.8431, datë 14.12.1998, neni 4)

Gjykata e apelit kur prish vendimin nuk mund ta kthejë çështjen për rigjykim për të dytën herë por e shqyrton vetë si gjykatë e shkallës së parë.

Kur vendimi priset për shkak të moszbatimit të detyrave të caktuara nga gjykata më e lartë, pa u marrë vendim i veçantë sipas nenit 467 të këtij Kodi, gjykata e apelit, me kërkesë të palëve ngarkon trupin gjykues përkatës me shpenzimet e bëra për këtë shkak.

Neni 467/b

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 84)

Kur gjykata për çështjen që nuk ishte në kompetencën e saj ka dhënë një vendim të drejtë dhe, nga ana tjetër, nuk janë kapërcyer kompetencat e gjykatës së cilës i takonte çështja, gjykata e apelit ka të drejtë të mos e prishë vendimin, por të mjaftohet t'i verë në dukje gjykatës përkatëse parregullsinë e vendimit të saj.

Neni 468

(Hequr titulli dhe shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 86)

Gjykata e apelit kur konstaton se çështja nuk hyn në juridiksionin gjyqësor, si dhe kur padia nuk mund të ngrihet ose gjykimi nuk mund të vazhdonte, prish vendimin edhe vendos vetë pushimin e gjykimit të çështjes.

Neni 469

Pezullimi i ekzekutimit

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kur priset vendimi i shkallës së parë dhe çështja dërgohet për rigjykim, pezullohet ekzekutimi i vendimit.

Gjykata e apelit me kërkesën e palës mund të vendosë pezullimin e ekzekutimit të vendimit edhe kur ajo le në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë, kur kundër vendimit të saj bëhet rekurs në Gjykatën e Lartë dhe nga ekzekutimi i menjëhershëm i vendimit mund të vijjnë pasoja të rënda ose të pariparueshme, si dhe kur pala që ka bërë rekursin jep garanci materiale që siguron ekzekutimin e vendimit.

Neni 470

Ankimi kundër vendimeve të ndërmjetme

Vendimet e ndërmjetme që jepen nga gjykata e shkallës së parë mund të ndryshohen apo të tërhiqen gjatë gjykimit. Këto vendime mund të goditen me ankim së bashku me vendimin përfundimtar.

Megjithatë, në rastet e parashikuara shprehimisht në këtë Kod, kundër vendimeve të ndërmjetme mund të bëhet ankimi i veçantë në gjykatën e apelit, brenda 5 ditëve nga shpallja apo njoftimi i tyre.

Neni 471

Pezullimi i ekzekutimit të vendimit të ndërmjetëm

Paraqitja e ankimit kundër vendimit të ndërmjetëm nuk pezullon gjykimin dhe as ekzekutimin e vendimit, përveç kur parashikohet ndryshe në këtë Kod apo kur gjykata e apelit vendos pezullimin gjersa të japë vendimin për ankimin e veçantë.

TITULLI II

REKURSI NË GJYKATËN E LARTË

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

KREU I

PROCEDURAT E REKURSIT

Neni 472

Vendime ndaj të cilave mund të ushtrohet rekurs

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 87)

Vendimet e shpallura nga gjykata e apelit dhe ato të gjykatës së shkallës së parë, në rastet që përcaktohen nga ky Kod, mund të ankimohen me rekurs në Gjykatën e Lartë vetëm kur:

- a) nuk është respektuar ose është zbatuar keq ligji;
- b) ka shkelje të rënda të normave procedurale (neni 467 i këtij Kodi);
- c) për shkelje procedurale që kanë ndikuar në dhënien e vendimit.

Kundërshtimi i vendimit në Gjykatën e Lartë bëhet brenda 30 ditëve nga data e dhënies së vendimit. Kur palët janë në mungesë, ky afat fillon nga data e njoftimit.

Neni 473

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 88)

Neni 474

Nënshkrimi i rekursit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Rekursi që i drejtohet Gjykatës së Lartë nënshkruhet nga vetë pala, avokati apo përfaqësuesi i tij i pajisur me prokurë.

Neni 475

Përmbajtja e rekursit

Rekursi duhet të përmbajë:

- a) palët ndërgjyqëse;
- b) vendimin që kundërshtohet;
- c) paraqitjen e përmbledhur të fakteve të çështjes;
- ç) shkaqet për të cilat kërkohet prishja e vendimit, duke iu referuar normave ligjore mbi të cilat mbështetet;
- d) prokurën nëse rekursi është bërë nga avokati ose nga përfaqësuesi i ankuesit.

Neni 476

Depozitimi i rekursit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 89, 126)

Rekursi depozitohet në sekretarinë e gjykatës që ka dhënë vendimin, në afatin prej 30 ditësh nga njoftimi që u është bërë palëve.

Së bashku me rekursin duhet të depozitohet:

- a) kopja e vërtetuar e vendimit të kundërshtuar dhe kur është rasti edhe e njoftimit kur ky është bërë;
- b) prokura e posaçme;
- c) aktet dhe dokumentet mbi të cilat është bazuar rekursi, në aq kopje sa janë palët. Sekretaria e gjykatës, që ka dhënë vendimin e kundërshtuar, përcjell zyrtarisht në sekretarinë e Gjykatës së Lartë dosjen përkatëse së bashku me dokumentet e mësipërme.

Kur nuk plotësohen këto kushte, palës i caktohet një afat 10-ditor për të bërë plotësimet dhe, nëse pas këtij afati nuk bëhen plotësimet, rekursi kthehet.

Neni 477
Kundërrekursi

Pala kundër së cilës është paraqitur rekursi, mund ta kundërshtojë atë me kundërrekurs, i cili duhet t'i njoftohet atij që ka bërë rekursin në vendbanimin e tij brenda 20 ditëve nga njoftimi i rekursit. Në mungesë të këtij njoftimi nuk mund të paraqesë kundërrekurs, por vetëm mund të marrë pjesë në diskutim me gojë.

Për kundërrekursin zbatohen rregullat e parashikuara në nenet 456 dhe 457 të këtij Kodi.

Neni 478
Paraqitja e dokumenteve të tjera

Nuk pranohet depozitimi i akteve dhe dokumenteve që nuk janë paraqitur në shkallën e mëparshme të gjykimit, përveç atyre që kanë të bëjnë me vendimin e ankimuar dhe pranimin e rekursit ose të kundërrekursit.

Depozitimi i dokumenteve si më sipër duhet t'i njoftohet palëve të tjera.

Neni 479
Pezullimi i ekzekutimit të vendimit
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Gjykata e Lartë pezullon ekzekutimin e vendimit kur:

a) ekzekutimi i menjëhershëm i vendimit do të sillte pasoja të rënda e të pariparueshme;

b) pala që ka bërë rekursin depoziton garanci materiale që siguron ekzekutimin vendimit.

Neni 480
Mospranimi i rekursit
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Rekursi nuk pranohet në qoftë se bëhet për shkaqe të ndryshme nga ato që i lejon ligji. Mospranimi i rekursit vendoset nga kolegji i Gjykatës së Lartë në dhomën e këshillimit pa pjesëmarrjen e palëve.

KREU II

PROCEDURAT E GJYKIMIT

Neni 481
Shqyrtimi në kolegjet e bashkuara
(Shfuqizuar fjalia e fundit e paragrafit të dytë me vendimin nr.46/1999 të Gjykatës Kushtetuese; ndryshuar titulli, shfuqizuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 90)

Kryetari i Gjykatës së Lartë mund të vendosë që gjykata të shprehet në kolegje të bashkuara për rekurse të paraqitura nga palët, për të cilat ka praktika të ndryshme e të mëparshme në kolegjet e thjeshta.

Në këto raste kryetari i Gjykatës së Lartë cakton relatorin dhe datën e shqyrtimit të rekursit.

Neni 482
Fillimi i gjykimit
(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 91)

Gjykata e Lartë gjykon në kolegje me trup gjykues të përbërë nga pesë gjyqtarë.

Kryetari i kolegjit civil cakton datën e shqyrtimit të rekursit.

Sekretaria e Gjykatës së Lartë shpall listat e shqyrtimit të rekurseve të paktën 15 ditë përpara datës së shqyrtimit.

Neni 483

Shqyrtimi gjyqësor

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 92)

Në seancë gjyqësore relatori paraqet faktet që kanë rëndësi për marrjen e vendimit, përmbajtjen e vendimit të ankimuar dhe shkaqet e rekursit dhe të kundërrekursit.

Pas relativitetit kryetari fton avokatët e palëve të paraqesin mbrojtjen e tyre.

Nuk lejohet replika, por avokatët e palëve mund që në të njëjtën seancë t'i paraqesin gjykatës mendimet e tyre, shkurtimisht, me shkrim.

Procesverbali i seancës gjyqësore mbahet nga sekretari gjyqësor.

Neni 484

Marrja e vendimit

(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 93)

Gjykata pas diskutimit të çështjes tërhiqet në dhomën e këshillimit dhe merr vendimin përkatës. Në raste të veçanta, për shkak të natyrës së ndërlikuar apo rëndësisë së çështjes, marrja e vendimit mund të shtyhet për aq ditë sa është e nevojshme.

Vendimi nënshkruhet nga të gjithë anëtarët e trupit gjykues.

Neni 485

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Pas shqyrtimit të çështjes, kolegji civil apo kolegjet e bashkuara të Gjykatës së Lartë vendosin:

- a) lënien në fuqi të vendimit;
- b) prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe lënien në fuqi të vendimit të shkallës së parë;
- c) prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatën e apelit, me tjetër trup gjykues;
- ç) prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatën e shkallës së parë me tjetër trup gjykues;
- d) ndryshimin e vendimit të shkallës së parë dhe të gjykatës së apelit;
- e) prishjen e vendimeve dhe pushimin e gjykimit të çështjes.

Neni 485/a

Pasojat kur priset vendimi i padrejtë, i cili është ekzekutuar tërësisht ose pjesërisht

(Shtuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 12)

Kur vendimi i ri, që jepet pas prishjes, është i ndryshëm nga vendimi i parë, i cili është ekzekutuar, tërësisht ose pjesërisht, personi që ka përfituar detyrohet t'i kthejë të gjitha përfitimet e marra nga ekzekutimi i vendimit.

Neni 486

Zbatimi i detyrueshëm i udhëzimeve

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Udhëzimet dhe konkluzionet e Gjykatës së Lartë janë të detyrueshme për gjykatën që rishqyrton çështjen.

Neni 487

Gabimet në arsyetimin e vendimit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 94)

Nuk janë shkak për cenimin e vendimit gabimet materiale në arsyetimin e vendimit, kur zgjidhja në themel është e drejtë. Në këtë rast gjykata kufizohet vetëm me korrigjimin e arsyetimit.

Neni 488

Shpenzimet e gjykimit

Gjykata, kur rrëzon rekursin, shpenzimet e gjykimit ia ngarkon atij që ka bërë rekursin.

Neni 489

Mospërsëritja e rekursit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 95)

Rekursi i deklaruar i papranueshëm nuk mund të paraqitet përsëri, qoftë edhe në rastet kur nuk ka mbaruar afati i caktuar nga ligji.

Neni 490

Heqja dorë nga rekursi

(Shtuar paragrafi III me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 96)

Pala mund të heqë dorë nga rekursi derisa nuk është filluar relatimi në seancë gjyqësore. Heqja dorë bëhet me shkrim, e nënshkruar nga vetë pala apo avokati i saj, i pajisur me prokurë për këtë qëllim.

Akti i heqjes dorë u njoftohet palëve që janë paraqitur ose u komunikohet avokatëve të palëve.

Kur hiqet dorë nga rekursi dhe në gjykim kanë marrë pjesë të gjitha palët ose përfaqësuesit e tyre, nuk ka vend për shpallje të veçantë të vendimit të pushimit të gjykimit.

Neni 491

Shpenzimet, kur hiqet dorë nga rekursi

(Shfuqizuar fjalia II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 97)

Në rastet e heqjes dorë nga rekursi gjykata i ngarkon shpenzimet palës që heq dorë.

Neni 492

Ndreqja e gabimeve materiale

(Ndryshuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Nëse vendimi i shpallur nga Gjykata e Lartë përmban gabime materiale apo në përlllogaritje, pala e interesuar ka të drejtë të kërkojë me kërkesë korrigjimin apo ndreqjen e tyre brenda 60 ditëve nga njoftimi i vendimit.

Për kërkesën gjykata shprehet në dhomën e këshillimit, duke zbatuar rregullat e parashikuara në paragrafin e fundit të nenit 480 të këtij Kodi.

Neni 493

Rigjykimi

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 98 e 126)

Gjykata e shkallës së parë apo gjykata e apelit kur dërgohet çështja për rigjykim zbaton të njëjtat rregulla procedurale të parashikuara në atë shkallë gjykimi.

Detyrat e lëna nga Gjykata e Lartë janë të detyrueshme për gjykatën që rishqyrton çështjen, e cila, pasi zbaton këto detyra, vendos sipas bindjes së saj.

Në rigjykim nuk mund të ngrihen pavlefshmëritë e vërtetuara në gjykimet e mëparshme. Në rigjykim palët nuk mund të bëjnë pretendime të ndryshme nga ato të pranuar në vendimin e Gjykatës së Lartë,

përveç nevojës për të arritur në përfundime që dalin nga vendimi i Gjykatës së Lartë.

TITULLI I TRETË

RISHIKIMI

Neni 494

Kërkesa për rishikim dhe rastet e rishikimit

*(Ndryshuar titulli me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 99;
shtuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 99;
shtuar shkronja “ë” me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 13)*

Kërkesa për rishikim është akti me të cilin kërkohet rishikimi i një vendimi të formës së prerë të gjykatës.

Pala e interesuar mund të kërkojë rishikimin e një vendimi që ka marrë formë të prerë, kur:

a) zbulohen rrethana të reja apo prova të reja me shkresë që kanë rëndësi për çështjen, të cilat nuk mund të dihen nga pala gjatë shqyrtimit të saj;

b) vërtetohet se thëniet e dëshmitarëve apo mendimet e ekspertëve, mbi të cilat është bazuar vendimi, kanë qenë të rreme;

c) palët ose përfaqësuesit e tyre apo ndonjë anëtar i trupit gjykues, që ka marrë pjesë në gjykimin e çështjes, kanë kryer vepra të dënueshme penalisht, të cilat kanë ndikuar në dhënien e vendimit;

ç) vërtetohet se vendimi i dhënë është bazuar në dokumente të falsifikuara;

d) vendimi është bazuar në një vendim të gjykatës ose të një institucioni tjetër që më pas është prishur;

e) vendimi është në kundërshtim të hapur me një vendim tjetër të formës së prerë të dhënë midis po atyre palëve, për të njëjtin objekt dhe për të njëjtin shkak.

ë) kur Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut gjen shkelje të konventës europiane “Për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore” dhe të protokolleve të saj, të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë.

Neni 495

*(Shtuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 100;
ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 14)*

Rishikimi i vendimeve për rrethanat e parashikuara në shkronjat “b”, “c” dhe “ç” të nenit 494 të këtij Kodi lejohet kur ato rrethana janë vërtetuar me vendim penal të formës së prerë.

Kur ndjekja penale nuk mund të fillojë ose të përfundojë për ndonjë nga shkaqet e treguara në nenin 290 të Kodit të Procedurës Penale, ose për shkak se nuk është zbuluar personi që ka kryer falsifikimin, për vërtetimin e rrethanave të mësipërme mund të ngrihet padi në gjykatën civile.

Neni 496

Afati i paraqitjes së kërkesës

Kërkesa për rishikim mund të paraqitet brenda 30 ditëve nga dita që pala ka marrë dijëni për shkakun e rishikimit, por në çdo rast jo më vonë se një vit nga dita që ka lindur shkakun e rishikimit. Në rastet e parashikuara në nenin 495, afati prej 30 ditësh fillon nga dita që vendimi ka marrë formën e prerë.

Neni 497

Paraqitja e kërkesës

(Ndryshuar paragrafi I e III me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 101)

Kërkesa për rishikim paraqitet përpara Gjykatës së Lartë. Kërkesa

duhet të përmbajë: shkakun për të cilin kërkohet rishikimi, provat përkatëse që lidhen me një nga kërkesat e nenit 494 të këtij Kodi, ditën e zbulimit apo të vërtetimit të rrethanës apo marrjes së dokumenteve.

Kërkesa nënshkruhet nga vetë pala apo avokati i pajisur me prokurë.

Kërkesa e paraqitur pa u plotësuar ose në kundërshtim me kriteret e paragrafit të mësipërm kthehet për plotësim nga gjykata. Në rast se kërkesa nuk plotësohet brenda një afati 10 ditor, ajo kthehet.

Neni 498

Shqyrtimi i kërkesës nga Gjykata e Lartë

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 102)

Kur kërkesa është bërë jashtë rasteve të përcaktuara në nenin 494 ose kur është bërë nga ata që nuk e kanë këtë të drejtë, si dhe kur rezulton haptazi e pambështetur, gjykata vendos mospranimin e saj.

Kur kërkesa pranohet, gjykata vendos prishjen e vendimit tërësisht ose pjesërisht dhe dërgon çështjen për rigjykim nga një tjetër trup gjykues në gjykatën kompetente. Në rastin e përcaktuar nga shkronja “e” e nenit 494 të këtij Kodi, Gjykata e Lartë prish vendimin e dytë.

Kundër vendimit nuk lejohet ankim.

Neni 498/a

(Shtuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 103)

Rigjykimi i çështjes nga gjykata, së cilës i është dërguar, bëhet sipas rregullave të përgjithshme.

Neni 499

Shqyrtimi paraprak

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 104)

Neni 500

Pezullimi i ekzekutimit

Paraqitja e kërkesës për rishikim nuk pezullon ekzekutimin e vendimit. Por gjykata, me kërkesën e palës, mund të pezullojë ekzekutimin e vendimit, kur vlerëson se ka rrezik që mund të shkaktohet një dëm i madh e i pariparueshëm.

Neni 501

Marrja e vendimit

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 104)

Neni 502

Kundërshtimi i vendimit

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 104)

TITULLI IV

KREU IV

KUNDËRSHTIMI I TË TRETIT

(Shfuqizuar nenet 503-509 me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 104)

PJESA E KATËRT

EKZEKUTIMI I DETYRUESHËM

TITULLI I PARË

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 510

Titujt ekzekutivë

*(Ndryshuar shkronja "d" me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 105;
ndryshuar shkronja "d" me ligjin nr.9953, datë 14.7.2008 neni 1;
ndryshuar shkronja "a" me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 15)*

Ekzekutimi i detyrueshëm mund të bëhet vetëm në bazë të një titulli ekzekutiv.

Janë tituj ekzekutivë:

a) vendimet civile të formës së prerë të gjykatës, që përmban një detyrim, vendimet e dhëna prej saj për sigurimin e padisë, si dhe për ekzekutimin e përkohshëm;

b) vendimet penale të formës së prerë në pjesën që bëjnë fjalë për të drejta pasurore;

c) vendimet e gjykatave e të arbitrazheve të shteteve të huaja që u është dhënë fuqi sipas dispozitave përkatëse të këtij Kodi;

ç) vendimet e një gjykate arbitrazhi në Republikën e Shqipërisë;

d) aktet noteriale që përmbajnë detyrim në të holla, si dhe aktet për dhënien e kredive bankare ose aktet për dhënien e kredive nga institucionet financiare jobankare;

dh) kambialet, çeqet e letrat me urdhër që barazohen me ato;

e) aktet e tjera që sipas ligjeve të veçanta quhen tituj ekzekutivë dhe ngarkohet zyra e përmbarimit për ekzekutimin e tyre.

Neni 511

Urdhri i ekzekutimit

*(Shtuar paragrafi i fundit me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 106;
ndryshuar fjalia e dytë e paragrafit të parë dhe paragrafi i fundit me ligjin
nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 16)*

Titulli ekzekutiv vihet në ekzekutim me kërkesën e kreditorit. Për këtë qëllim lëshohet urdhri i ekzekutimit, brenda 5 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës së kreditorit, i cili jepet:

a) për rastet e parashikuara nga shkronjat "a" dhe "b" të nenit të mësipërm, nga gjykata që ka dhënë vendimin;

b) për vendimet e gjykatave të shteteve të huaja e të gjykatave të arbitrazhit të huaj që u është dhënë fuqi zbatimi sipas dispozitave të këtij Kodi nga gjykata e apelit;

c) për rastet e parashikuara nga shkronja "ç" e nenit të mësipërm nga gjykata e vendit ku është dhënë vendimi;

ç) për rastet e parashikuara nga shkronjat "d", "dh" dhe "e" nga gjykata e vendit ku është caktuar të bëhet ekzekutimi.

Nuk lëshohet urdhri i ekzekutimit për vendimin e sigurimit të padisë dhe për gjobat e dhëna nga gjykata, të cilat ekzekutohen drejtpërdrejt nga zyra e përmbarimit, pas njoftimit të vendimit.

Neni 512

Ankimi për mosdhënien e urdhrit të ekzekutimit

Kundër vendimit me të cilin refuzohet dhënia e urdhrit të ekzekutimit, mund të bëhet ankim sipas rregullave mbi ankimet e veçanta.

Neni 513

Urdhri i ekzekutimit për pasuri dhe persona të veçantë

Urdhri i ekzekutimit lëshohet vetëm në një kopje.

Kur duhet të dorëzohen disa pasuri të veçanta ose kur titulli ekzekutiv është dhënë në dobi ose kundër disa personave, mund të lëshohen urdhra ekzekutimi të veçantë, duke shënuar se cila pjesë e titullit duhet të ekzekutohet për çdo urdhër ekzekutimi.

Neni 514

Lëshimi i dublikatës së urdhrimit të ekzekutimit

Kur urdhri i ekzekutimit humbet ose zhduket, gjykata që e ka lëshuar, me kërkesë të kreditorit, mund t'i lëshojë këtij dublikatë në bazë të titullit ekzekutiv.

Kërkesa shqyrtohet në këshill gjyqësor pasi debitorit t'i jetë dorëzuar një kopje e saj.

Kur humbet ose zhduket vetë titulli ekzekutiv dhe nuk ka mundësi që përmbajtja e tij të nxirret nga aktet e organeve që kanë lëshuar titullin ekzekutiv, kreditori mund të ngrejë padi kundër debitorit, sipas rregullave të përgjithshme.

Neni 515

Vënia në ekzekutim

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 17)

Urdhri i ekzekutimit vihet në ekzekutim nga shërbimi përbarimor gjyqësor, shtetëror ose privat, me anë të përbaruesit gjyqësor, në bazë të kërkesës së kreditorit.

Kreditori, përveç kërkesës për ekzekutim, duhet të paraqesë:

- a) titullin ekzekutiv (origjinal ose i noterizuar);
- b) urdhrin e ekzekutimit (origjinal);

c) pagesën e tarifës së vënies në ekzekutim;

ç) sipas rastit, prokurën e personit, që përfaqëson palën kreditore.

Kur nuk plotësohen në rregull dokumentet e mësipërme për vënien në ekzekutim të urdhrimit të ekzekutimit, përbaruesi i lë kërkesit një afat 5-ditor për plotësimin e mangësive. Kur kërkuesi nuk plotëson këto mangësi brenda afatit të caktuar, dokumentacioni i kthehet atij. Kur mangësitë janë shmangur në afatin e caktuar, kërkesa për vënien në ekzekutim quhet e regjistruar nga data që është paraqitur pranë përbaruesit gjyqësor.

Vënia në ekzekutim e urdhrimit të ekzekutimit bëhet brenda 15 ditëve nga data e dorëzimit të kërkesës së kreditorit.

Vendimi i gjykatës për masën e sigurimit të padisë dhe gjobat e gjykatës vihen në ekzekutim brenda 5 ditëve nga data e paraqitjes për ekzekutim.

Tarifa për vënien në ekzekutim të urdhrimit ekzekutiv nuk parapaguhet në raste të parashikuara me ligj apo akte të tjera normative.

Neni 516

Kompetenca tokësore e përbaruesit gjyqësor

(Shtuar fjalia e fundit me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 18)

Kërkesa për zbatimin e urdhrave të ekzekutimit i drejtohet përbaruesit gjyqësor të vendit ku ndodhen:

a) sendet e luajtshme ose të paluajtshme ose paratë, ndaj të cilave drejtohet ekzekutimi;

b) banimi i personit të tretë të detyruar kur ekzekutimi drejtohet kundër kredisë që ka për të marrë debitori nga ky person;

c) vendi i ekzekutimit të detyrimit për kryerjen ose moskryerjen e një veprimi të caktuar.

Kur përbaruesi gjyqësor konstaton se nuk është kompetent për të vënë në ekzekutim kërkesën, ia dërgon këtë përbaruesit gjyqësor

kompetent, pasi vë më parë sekuestër mbi sendin ose mbi kredinë e debitorit.

Konflikti për kompetencë nuk lejohet, por përmbaruesi gjyqësor ka të drejtë të parashtrijë moskompetencën e tij në gjykatën e shkallës së parë ku e ushtron veprimtarinë, e cila e shqyrton atë në këshill gjyqësor. Kundër vendimit të tij lejohet ankim i veçantë. Ky nen nuk zbatohet për personat, përmbaruesit gjyqësorë, që ushtrjnë veprimtarinë publike të shërbimit përmbarimor gjyqësor, të organizuar mbi baza private.

Neni 516/a

(Shtuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 19)

Në çastin e fillimit të procedurës së ekzekutimit, përmbaruesi gjyqësor, në bazë të nenit 515 të këtij ligji, duhet të regjistrojë, në regjistrin qendror pranë Ministrisë së Drejtësisë, çdo kërkesë. Çdo përmbarues gjyqësor është i detyruar të njihet me të dhënat e regjistrit.

Nëse me fillimin e procedurës me objekt “Ekzekutim detyrimesh në të holla” përmbaruesi gjyqësor, nga të dhënat e marra nga regjistri qendror, vëren se kreditorë të tjerë janë në procedurë ekzekutimi ndaj të njëjtit debitor, me të njëjtin objekt, atëherë pezullon procedurën e nisur dhe drejton kreditorin e tij te përmbaruesi gjyqësor, i cili ka regjistruar i pari kërkesën për ekzekutim.

Në këtë rast, përmbaruesi gjyqësor, që ka regjistruar i pari kërkesën, vijon procedurën e ekzekutimit, në përputhje edhe me nenin 534 e në vijim të këtij Kodi.

Me pezullimin e procedurës së ekzekutimit, tarifa e vënies në ekzekutim të urdhrit të ekzekutimit, së bashku me dokumentacionin, i kthehen kreditorit.

Ky nen nuk zbatohet kur në cilësinë e palës debitore është shteti.

Neni 517

Lajmërimi për ekzekutimin vullnetar

*(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 107;
ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 20)*

Përmbaruesi gjyqësor, kur fillon ekzekutimin, i dërgon debitorit një lajmërim për të ekzekutuar vullnetarisht detyrimin që përmban urdhri i ekzekutimit, duke i caktuar për këtë një afat prej 5 ditësh, kur objekti i tij është pagë ose detyrim për ushqim dhe prej 10 ditësh në të gjitha rastet e tjera.

Me marrjen e lajmërimit për ekzekutim vullnetar, debitori është i detyruar të deklarojë, me shkrim, gjendjen e tij pasurore, si dhe sendet ose kredi që persona të tretë i detyrohen, nëse kjo kërkohet nga përmbaruesi gjyqësor.

Me kërkesën e debitorit, gjykata e shkallës së parë e vendit të ekzekutimit, në raste të veçanta, duke marrë parasysh gjendjen pasurore të debitorit ose rrethanat e tjera të çështjes, pasi dëgjon edhe kreditorin mund të shtyjë afatin e ekzekutimit të detyrimit në të holla ose ta ndajë këtë detyrim në këste. Vendimi jepet në seancë gjyqësore, brenda 20 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës. dhe kundër tij mund të bëhet ankim i veçantë.

Neni 518

Përmbajtja e lajmërimit

Lajmërimi duhet të përmbajë një shkurtim të përmbajtjes së urdhrit të ekzekutimit, vendin dhe adresën e kreditorit, dhe paralajmërimin që i bëhet debitorit se do të fillojë ekzekutimi i detyrueshëm, në qoftë se ekzekutimi nuk ekzekutohet vullnetarisht prej tij brenda afatit të caktuar në lajmërim.

Në rast se debitori vdes pas vënies në ekzekutim të titullit, por para se të jenë përfunduar së kryeri veprimet e nevojshme të ekzekutimit, përmbaruesi gjyqësor, para se të vazhdojë veprimet e

tij, duhet t'u dërgojë trashëgimtarëve të debitorit të vdekur, kur këta janë njohur, një lajmërim të ri për të ekzekutuar këta vullnetarisht detyrimin që përmban urdhri i ekzekutimit.

Neni 519

Fillimi i ekzekutimit të detyrueshëm

Ekzekutimi i detyrueshëm nuk mund të fillojë para se të kenë kaluar afatet e parashikuara nga neni 517 i këtij Kodi, përveç kur ka rrezik se me kalimin e afatit, ekzekutimi do të bëhet i pamundshëm. Në këtë rast, përmbaruesi gjyqësor mund të fillojë menjëherë nga ekzekutimi i detyrueshëm.

Neni 520

Efektet e urdhrimit të ekzekutimit ndaj trashëgimtarëve

Urdhri i ekzekutimit kundër debitorit trashëgimtarësh vihet në ekzekutim mbi pasurinë e trashëgimtarëve të tij, por brenda masës së pasurisë së trashëguar prej tyre nga trashëgimtarët.

Neni 521

Ekzekutimi ndaj personit të tretë

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 108)

Urdhri i ekzekutimit kundër debitorit mund të vihet në ekzekutim edhe kundër personit të tretë, që për sigurimin e detyrimit ka ngarkuar me barrë sipas ligjit një send të tij, kur kreditori kërkon ekzekutimin mbi këtë send.

Neni 522

Ekzekutimi ndaj debitorit që nuk i dihet banimi

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 109; ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 21)

Kur banimi i debitorit nuk dihet, gjykata e shkallës së parë e vendit të ekzekutimit, me kërkesën e përmbaruesit gjyqësor, pasi sqarohet edhe vetë për këtë rrethanë, brenda 10 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës së përmbaruesit gjyqësor i emëron debitorin një përfaqësues, i cili shpërblehet fillimisht nga kreditori sipas nenit 525 të këtij Kodi.

Neni 523

Detyrimi për bashkëpunim

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 22)

Kur për ekzekutimin e detyrueshëm është e nevojshme të çelet banesa ose ndonjë ndërtesë tjetër e debitorit, pa praninë e tij ose të një personi madhor të familjes së tij, me kërkesë të përmbaruesit gjyqësor, detyrohet të jetë i pranishëm përfaqësuesi i njësisë së qeverisjes vendore. Në çdo rast, përmbaruesi gjyqësor kërkon edhe pjesëmarrjen e dy dëshmitarëve të tjerë.

Në rast nevoje, me kërkesë të përmbaruesit gjyqësor, Policia e Rendit detyrohet ta mbështesë atë gjatë procedurave të ekzekutimit.

Kur për ekzekutimin e detyrueshëm është e nevojshme të priset objekti, të lirohet trualli, të pezullohen punimet, me kërkesë të përmbaruesit gjyqësor, inspektorati ndërtimor pranë pushtetit vendor dhe Inspektorati Kombëtar detyrohen të mbështesin përmbaruesin gjyqësor gjatë procedurave të ekzekutimit.

Për ekzekutimin e titujve ekzekutivë, me objekt "Takim dhe kujdestari fëmije", përmbaruesi gjyqësor kërkon asistencën e psikologut, kur ky i fundit është i detyruar në bazë të ligjit për bashkëpunim.

Neni 524
Procesverbali i përmbaruesit

Përmbaruesi gjyqësor, për çdo veprim të kryer prej tij, është i detyruar të mbajë procesberval, në të cilin përmenden dita dhe vendi i kryerjes së veprimit, kërkesat dhe deklaratimet e bëra nga palët, sendet e marra, shuma e nxjerrë dhe shpenzimet e bëra për ekzekutimin.

Neni 525
Shpenzimet e ekzekutimit
(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 23)

Tarifat e përcaktuara për ekzekutimin e urdhrit ekzekutiv paguhen fillimisht nga kreditori dhe pas përfundimit të procedurës së ekzekutimit i ngarkohen debitorit. Shpenzimet e tjera gjatë procedurës së ekzekutimit paguhen nga pala, që i ka shkaktuar ato.

Neni 526
Ekzekutimi ndaj personit të huaj

Ekzekutimi i detyrueshëm ndaj personit të huaj publik mund të bëhet vetëm me leje të Ministrit të Drejtësisë.

Neni 526/a
Fusha e zbatimit
(Shtuar me ligjin nr.8535, datë 18.10.1999, neni 1)

Dispozitat e përgjithshme për ekzekutimin e detyrueshëm zbatohen për të gjitha llojet e titujve ekzekutivë.

Me ligj mund të vihen rregulla të posaçme për ekzekutimin e detyrueshëm të titujve ekzekutivë të caktuar, duke respektuar kërkesat e neneve 510, 511, 516, 520, 521, 523, 524, 545, 561 dhe 562 të këtij

Kodi, edhe sikur të jenë tituj të fushave të veçanta të ekzekutimit të detyrueshëm sipas këtij Kodi.

TITULLI II
EKZEKUTIMI NË FUSHA TË VEÇANTA

KREU I

**EKZEKUTIMI I DETYRIMEVE NË TË HOLLA KUNDREJT
PERSONAVE FIZIKË E JURIDIKË**

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 527
Vënia e sekuestros

Kur kërkohet ekzekutimi i një detyrimi në të holla, përmbaruesi gjyqësor, me kalimin e afatit të lajmërimit për ekzekutim (neni 517), fillon ekzekutimin e detyrueshëm, duke vënë sekuestër mbi kreditë e debitorit dhe mbi sendet e luajshme dhe të paluajshme të tij, në masën që do të jetë e nevojshme për plotësimin e detyrimit.

Neni 528
(Shtuar fjalia e fundit me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 24)

Me kërkesën e debitorit, sekuestroja mund të vihet edhe mbi një pasuri tjetër të tij të ndryshme nga ajo që ka treguar kreditori, kur përmbaruesi gjyqësor çmon se kjo plotëson kërkesën e kreditorit. Me kërkesë të debitorit, sekuestroja mund të vihet, përveç pasurive të rënduara me peng dhe hipotekë, edhe mbi një pasuri tjetër të tij, të

ndryshme nga ajo që ka treguar kreditori, kur përmbaruesi gjyqësor çmon se ajo plotëson kërkesën e kreditorit.

Neni 529

Sendet mbi të cilat nuk mund të vihet sekuestroja

(Shtuar pika 8 me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 25)

Përfshihen nga sekuestrimi i pasurisë së debitorit:

1. sendet e përdorimit personal të debitorit dhe të familjes së tij si: veshjet, shtresat, mbulesat, mobiljet për aq sa ato janë të nevojshme për jetesën e tyre;
2. ushqimet dhe lëndët djegëse që i nevojiten debitorit dhe familjes së tij për tre muaj;
3. dekoratat dhe sende kujtimi, letra, shkresa të familjes dhe librat profesionalë;
4. librat, veglat muzikore, mjetet e artit që nevojiten për veprimtarinë shkencore dhe artistike të debitorit dhe të familjes së tij;
5. deri 3 dynmë tokë, 2 kafshë për punimin e tokës, 1 lopë, 6 dele ose 6 dhi, fara për mbjelljen e ardhshme, si dhe ushqimi i këtyre kafshëve për 3 muaj për personat që jetojnë me punë bujqësore ose blegtorale;
6. ndihma që u jepet nënave me shumë fëmijë ose të vetme, pensionet e pleqërisë, të invaliditetit ose familjarë ose bursa e studimit përveç kur detyrimi është për ushqim. Në këtë rast nuk mund të sekuestrohet më shumë se 1/2 e shumës së pensionit ose të bursës;
7. frutat natyrore një muaj para se ato të pihen.
8. Sendet e nevojshme të punës për sigurimin e jetesës.

Neni 530

Shtirja e sekuestros mbi shpërblimin nga sigurimi

Në qoftë se sendet e sekuestruara janë të siguruara, sekuestrimi shtrihet edhe në shpërblimin që u takon nga sigurimi.

Neni 531

Detyrimet e debitorit pas vënies së sekuestros

Nga çasti i vënies së sekuestros, debitori nuk ka të drejtë të disponojë sendin e luajtshëm ose të paluajtshëm ose kredinë apo të ndryshojë, dëmtojë ose të zhdukë sendin, përndryshe ka përgjegjësi, sipas dispozitave të Kodit Penal. Ky detyrim shtrihet edhe mbi personat që kanë në posedim sendin e debitorit.

Neni 532

Llogaria në bankë e zyrës së përmbarimit dhe e përmbaruesit gjyqësor

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 26)

Shumat e nxjerra, me rastin e ekzekutimit ndaj debitorit, ndaj personit të tretë që i detyrohet debitorit, ndaj blerësit të sendit të shitur në dyqanet me shitje të lirë ose në ankand, derdhen në bankë në llogari të zyrës së përmbarimit ose në llogari të përmbaruesit gjyqësor.

Neni 533

Sekuestroja e pagës së debitorit

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 27)

Pasi zbritet kontributi për sigurimet shoqërore dhe taksat mbi të ardhurat, përmbaruesi gjyqësor sekuestron pagën e debitorit, por pa cenuar minimumin jetik, të përcaktuar sipas akteve ligjore dhe nënligjore në fuqi.

Neni 534

Pjesëmarrja e kreditorëve të tjerë

Në çdo fazë të ekzekutimit, gjersa nuk është përgatitur nga përmbaruesi gjyqësor projekti i ndarjes së shumave të nxjerra, mund të marrin pjesë në ekzekutim edhe kreditorët e tjerë të po atij debitori.

Marrja pjesë e kreditorëve të tjerë në ekzekutim bëhet me kërkesë të tyre të shkruar së cilës i bashkëngjitet urdhri i ekzekutimit ose një vendim nga përmbaruesi gjyqësor se urdhri i ekzekutimit i është bashkëngjitur një çështjeje tjetër që është në ekzekutim.

Neni 535

Kreditori që merr pjesë në ekzekutim bashkë me kreditorët e tjerë ka po ato të drejta që ka edhe kreditori, i cili ka vënë i pari sekuestron mbi sendet ose kreditë e debitorit, përveç kur ekzistojnë shkaqe të ligjshme të preferimit.

Veprimet e ekzekutimit, të kryera para se kreditori të marrë pjesë bashkë me kreditorët e tjerë, krijojnë të drejta edhe për ata.

Neni 536

Shteti quhet gjithmonë si kreditor që merr pjesë bashkë me kreditorët e tjerë për detyrimin që po ai debitor i ka shtetit dhe të cilët rrjedhin nga tatimet dhe nga kredi të tjera, shuma e të cilëve i është njoftuar përmbaruesit gjyqësor, para se të bëhet ndarja e shumave të tjera. Për këtë qëllim, përmbaruesi gjyqësor njofton seksionin përkatës të financës për çdo ekzekutim të filluar prej tij dhe për çdo ndarje që ai bën.

Neni 537

Projekti i ndarjes së shumave

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 112)

Kur shuma e nxjerrë nga ekzekutimi nuk mjafton për të paguar të gjithë kreditorët, përmbaruesi gjyqësor përgatit projektin e ndarjes, duke veçuar më parë shumat që nevojiten për kreditë që paguhen me preferim dhe nga pjesa tjetër që mbetet, paguan kreditë e tjera në përpjesëtim me shumat e tyre.

Neni 538

Përmbaruesi gjyqësor njofton për përgatitjen e projektit të ndarjes së shumave të nxjerra debitorin dhe kreditorët, të cilët i thërret për këtë qëllim në një ditë të caktuar prej tij.

Në qoftë se brenda 5 ditëve nga dita e paraqitjes prej përmbaruesit gjyqësor të projektit të ndarjes nuk bëhet ankim, ndarja quhet përfundimtare dhe përmbaruesi gjyqësor i dorëzon çdo kreditori shumën që i takon.

Neni 539

Ankimi kundër projektit të ndarjes së shumave

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Në rast se kundër projektit të ndarjes së shumave të nxjerra bëhet ankim, çështja së bashku me ankesën i dërgohet gjykatës së shkallës së parë e cila vendos në seancë gjyqësore, duke thirrur debitorin dhe kreditorët. Kundër vendimit të gjykatës për ndarjen e shumave të nxjerra mund të bëhet ankim i veçantë në gjykatën e apelit.

KREU II

EKZEKUTIMI MBI SENDET E LUAJTSHME

Neni 540

Inventarizimi

(Shtuar fjalia e fundit me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 28)

Sekuestroja mbi sendet e luajtshme të debitorit bëhet me inventarizimin e tyre nga përmbaruesi gjyqësor. Përmbaruesi gjyqësor bën sekuestrimin e pasurive të luajtshme, mbi të cilat vendoset një etiketë e shërbimit të përmbarimit.

Neni 541

Inventarizimi përfshin vetëm sendet që ndodhen në shtëpinë e debitorit, si dhe ato që ndodhen në një lokal tjetër që është i përbashkët për debitorin dhe personat e tretë, përveç se kur del se ato janë të një personi tjetër.

Për inventarizimin mbahet procesverbal.

Neni 542

Përmbajtja e procesverbalit të inventarizimit

(Shtuar shkronja "c" me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 112)

Procesverbali i inventarizimit duhet të përmbajë:

a) shënimin e urdhrimit të ekzekutimit, në bazë të të cilit vihet sekuestroja;

b) emrin, emrin e atit dhe mbiemrin e përmbaruesit gjyqësor, të debitorit, kreditorit dhe të personave të tjerë që janë të pranishëm në inventarizim;

c) vendin ku kryhet inventarizimi dhe koha e kryerjes së tij;

ç) pretendimet e personave të tretë në lidhje me sendet e inventarizuara;

d) përshkrimin e hollësishëm të sendeve dhe vlerësimin e tyre;

dh) kujt i lihen për ruajtje sendet;

e) nënshkrimin e personave që marrin pjesë në inventarizim.

Neni 543

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 113)

Inventarizimi bëhet në prani të debitorit. Në mungesë të debitorit, inventarizimi bëhet në prani të një personi madhor të familjes së tij dhe, kur nuk ndodhet një person i tillë, në prani të një përfaqësuesi të njësisë së qeverisjes vendore. Në çdo rast inventarizimi bëhet duke qenë të pranishëm edhe dy dëshmitarë.

Neni 544

Vlerësimi i sendeve të inventarizuara

Sendet e inventarizuara vlerësohen nga përmbaruesi gjyqësor në bazë të vlerësimeve të ekspertëve, në bazë të çmimeve të tregut, duke u zbritur përqindja përkatëse e konsumimit ose e vjetërsisë së tyre.

Neni 545

Detyrimet e debitorit për sendet e lëna në ruajtje

Sendet e inventarizuara mund t'i lihen në ruajtje debitorit, i cili ka të drejtë edhe t'i përdorë, por me kusht që të mos pakësohet vlefata e tyre. Kur debitori refuzon t'i pranojë për ruajtje, përmbaruesi gjyqësor emëron në këtë detyrë një person tjetër, duke i caktuar këtij një shpërblim.

Debitori ose personi i tretë, të cilëve u janë lënë në ruajtje sendet e inventarizuara, duhet të japin llogari për të ardhurat dhe shpenzimet

e bëra për sendin. Këta janë përgjegjës, sipas dispozitave të Kodit Penal, për disponimin, dëmtimin ose shkatërrimin e tyre.

Neni 546

Ekzekutimi mbi sendet në bashkëpronësi

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 114)

Kur ekzekutimi bëhet mbi sendet që janë në bashkëpronësi të debitorit dhe të personave të tjerë, përmbaruesi gjyqësor, pasi bën inventarizimin e gjithë pasurisë së përbashkët, i bën kërkesë gjykatës kompetente të vendit të ekzekutimit, e cila cakton dhe ndan pjesën që i takon debitorit, sipas rregullave të parashikuara nga nenet 369-374 të këtij Kodi. Mbi këtë pjesë bëhet pastaj ekzekutimi nga përmbaruesi gjyqësor.

Neni 547

Pavlefshmëria e disponimit pas vënies së sekuestros

Çdo disponim i sendit të luajtshëm nga ana e debitorit pas vënies së sekuestros është i pavlefshëm kundrejt kreditorëve që kanë kërkuar ekzekutimin, përveç kur me disponimin sendi ka kaluar në pronësi të një tjetri që ka qenë në mirëbesim (neni 166 i Kodit Civil).

Neni 548

Sekuestrimi mbi sendet e çmueshme

Sendet e çmueshme si ari, argjendi, platini dhe metalet e grupit të platinit në shufra, copë, monedha dhe artikuj të bërë prej tyre, gurës e çmueshëm, margaritarët dhe artikujt e bërë prej tyre, si dhe valuta e huaj, dokumentet e pagesës në valutë të huaj si kambiale, çeqe, mandate e letra të tjera të kësaj natyre, si dhe tituj të huaj me vleftë, si aksione, obligacione e kuponat përkatës i jepen për ruajtje një banke.

202

Neni 549

Procedura e shitjes

Përmbaruesi gjyqësor, pas vënies së sekuestros, i dërgon një lajmërim debitorit se sendet e sekuestruara do të shiten, në qoftë se brenda pesë ditëve ai nuk ekzekuton detyrimin.

Neni 550

Shitja e sendeve bëhet me anë të ankandit ose në dyqanet me shitje të lirë, ndërsa sendet e çmueshme (neni 548), të depozituara në bankë, i shiten asaj dhe merret kundërvlera e tyre nga përmbaruesi gjyqësor, në bazë të kursit zyrtar në kohën e pagesës së tyre.

Neni 551

(Shfuqizuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 29)

Neni 552

Caktimi i çmimit

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 30)

Çmimi i sendit të sekuestruar caktohet nga përmbaruesi, në bashkëpunim me kreditorin dhe debitorin. Kur ka kundërshtime ndërmjet tyre, thirret një ekspert.

Neni 553

Shitja e lirë e sendit

(Shtuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 115; ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 31)

Përmbaruesi e dërgon sendin për shitje në dyqane me shitje të lirë. Caktimi i shpërblimit për shitjen bëhet në marrëveshje ndërmjet

203

përmbaruesit gjyqësor dhe shitësit. Shpërblimi nxirret nga vlera e sendit të sekuestruar pas shitjes së tij.

Në qoftë se brenda 2 muajve sendi nuk shitet në shitje të lirë, përmbaruesi gjyqësor, duke marrë edhe pëlqimin e palëve, vendos nëse duhet të vazhdojë me shitjen e lirë edhe për 30 ditë të tjera apo të kalojë në procedurë ankandi.

Neni 554

Ankandi

*(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 116;
ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 32)*

Përmbaruesi gjyqësor, pasi njofton palët se sendi, për shkak të natyrës ose të gjendjes, nuk mund të pranohet në shitje të lirë, organizon shitjen me ankand të sendit, sipas çmimit të përcaktuar në nenin 552 të këtij Kodi.

Neni 555

(Shtuar fjalia e parë me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 33)

Çmimi fillestar i ankandit të parë është 80 për qind e çmimit të caktuar sipas nenit 552 të këtij ligji. Kur sendi shitet në ankand, përmbaruesi gjyqësor shpall në zyrën e tij, në vendin ku ndodhet sendi dhe në vendin e caktuar për shitjen në ankand, një lajmërim ku duhet të tregohet çmimi me të cilin do të fillojë shitja në ankand, vendi, dita dhe ora që do të bëhet shitja.

Shitja nuk mund të bëhet para se të kenë kaluar pesë ditë nga shpallja.

Neni 556

Shitja në ankand e sendit bëhet ditën e caktuar në lajmërim dhe

përfundon me mbarimin e orarit zyrtar të asaj dite.

Blerës quhet ofertuesi që ka dhënë çmimin më të lartë. Blerësi duhet ta paguajë çmimin menjëherë.

Në ankand nuk mund të marrin pjesë personat që tregohen në nenin 709 të Kodit Civil.

Për të gjitha veprimet e shitjes në ankand mbahet procesverbal.

Neni 557

Ankandi i dytë

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 34)

Në rast se në ankandin e parë nuk është paraqitur asnjë ofertues, atëherë, brenda 10 ditëve nga përfundimi i tij, përmbaruesi gjyqësor përcakton çmimin e ri, jo më të ulët se 30 për qind të çmimit fillestar, të caktuar në ankandin e parë dhe cakton një ankand të dytë për shitjen e sendit.

Në rast se në ankandin e dytë nuk është paraqitur asnjë ofertues, përmbaruesi i propozon në fillim kreditorit, që, kundrejt kredisë, të marrë sendin me çmimin e ankandit të dytë. Në rast se kreditori nuk pranon ta marrë sendin, përmbaruesi heq sekuestron mbi këtë send, duke ia kthyer atë debitorit dhe vijon procedurat përmbarimore mbi pasuri të tjera të tij.

Neni 558

Radha e shitjes së sendeve në ankand

Debitori ka të drejtë të caktojë radhën, sipas së cilës duhet të shiten sendet në ankand. Në qoftë se nga shitja e një ose disa sendeve nxirret një shumë e cila mjafton për të shlyer kredinë e kreditorit dhe shpenzimet e tjera që kanë lidhje me kredinë, ankandi përfundon dhe sendet e tjera nuk shiten.

Neni 559

Kalimi i pronësisë së sendit të shitur

Blerësi i sendit të shitur në dyqanin e shitjes me shitje të lirë ose në ankand bëhet pronar i tij edhe sikur sendi të mos ishte në pronësi të debitorit.

Kundër shitjes nuk mund të bëhet ankim dhe as të kundërshtohet vlefshmëria e saj, përveç rastit të parashikuar nga paragrafi i tretë i nenit 556 të këtij Kodi.

KREU III

EKZEKUTIMI MBI SENDET E PALUAJTSHME, MBI MJETET E LUNDRIMIT E TË FLUTURIMIT

Neni 560

Vënia e sekuestros

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 35)

Ekzekutimi i vendimit të gjykatës apo të titujve të tjerë ekzekutivë mbi sendet e paluajtshme të debitorit bëhet me vendosjen e sekuestros mbi to.

Sekuestroja vihet me regjistrimin e saj në zyrën e regjistrimit të pasurive të paluajtshme të aktit të përmbaruesit gjyqësor, në të cilin shënohet lloji, natyra dhe të paktën tre kufij të sendit të paluajtshëm, vendi i ndodhjes së tij, si dhe hipotekat dhe të drejtat reale që mund të jenë vënë mbi të. Akti i përmbaruesit gjyqësor regjistrohet nga zyra e regjistrimit të pasurive të paluajtshme brenda 10 ditëve nga data e paraqitjes së tij.

Një kopje e aktit të përmbaruesit gjyqësor i komunikohet debitorit.

Neni 561

Sekuestroja mbi mjetet e lundrimit

Kur sekuestrohet një anije, në procesverbalin përkatës përmenden emri e kombësia e pronarit të anijes, emri i anijes, përshkrimi e kapaciteti i saj, si dhe të dhëna të tjera lidhur me regjistrimin e saj. Kopja e procesverbalit të sekuestrimit, si për anijet shqiptare ashtu dhe për ato të huaja, i jepet personit që mban regjistrin detar të anijes, si dhe drejtorit të portit ku është vendosur sekuestrimi, i cili njofton menjëherë pronarin e anijes.

Sekuestrimi ndalon lundrimin e anijes.

Neni 562

Sekuestroja mbi mjetet e fluturimit

Kur sekuestrohet një mjet fluturimi, në procesverbalin përkatës përmenden emri dhe kombësia e pronarit, shenjat dalluese të mjetit, vendin e regjistrimit, kapacitetin e të dhëna të tjera të kësaj natyre.

Kopja e procesverbalit të sekuestrimit i jepet komandantit të aeroportit ku është bërë sekuestrimi i mjetit.

Sekuestrimi ndalon fluturimin e mjetit. Komanda e aeroportit kur mjeti i fluturimit është i huaj, njofton menjëherë zyrën ku është regjistruar mjeti i fluturimit.

Neni 563

Verifikimi i të drejtës së pronësisë të debitorit

Përpara vendosjes së sekuestros, përmbaruesi gjyqësor sigurohet nëse sendi i paluajtshëm është në pronësi të debitorit. Për këtë, përmbaruesit gjyqësor duhet t'i paraqiten dokumente pronësie ose edhe vetë ai kërkon informata nga zyra e regjistrimit të pasurisë së paluajtshme dhe, në mungesë të tyre, nga organet financiare dhe të pushtetit lokal.

Neni 564

Vlerësimi i sendit të sekuestruar

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 36)

Nëse kreditori dhe debitori, brenda një jave, nuk arrijnë një marrëveshje për vlerën e sendit, mbi të cilin është vendosur sekuestroja, përmbaruesi gjyqësor, brenda 15 ditëve, përcakton me vendim vlerën e tij, bazuar në aktin e ekspertimit, të paraqitur nga një ekspert i licencuar dhe në vlerën reale të pasurisë në treg, në çastin e vënies së sekuestros mbi të.

Përmbaruesi gjyqësor, brenda 10 ditëve nga data e caktimit të vlerës, njofton kreditorin dhe debitorin për çmimin e caktuar. Kundër vendimit të përmbaruesit palët mund të bëjnë ankim të veçantë.

Neni 565

Detyrimet e debitorit për sendin e lënë në ruajtje

Sendi që sekuestrohet i lihet në ruajtje debitorit derisa të bëhet shitja e tij, duke qenë i detyruar debitori të kujdeset për të, si për sendin e tij.

Në rast se debitori nuk kujdeset si duhet për sendin e lënë në ruajtje, përmbaruesi gjyqësor emëron një person tjetër për ruajtjen e tij, duke i caktuar një shpërblim. Emërimi dhe caktimi i shpërblimit bëhen në marrëveshje midis përmbaruesit dhe personit tjetër. Shpërblimi nxirret nga vlera e sendit të sekuestruar, pas shitjes së tij.

Debitori ose personi tjetër, të cilëve u është lënë në ruajtje sendi i paluajtshëm i sekuestruar, duhet të japë llogari për të ardhurat e realizuara dhe shpenzimet e bëra për sendin. Ata përgjigjen sipas nenit 320 të Kodit Penal për veprime që bëhen pengesë për ekzekutimin e vendimit të gjykatës.

Neni 566

Pavlefshmëria e veprimeve juridike të debitorit për sendet e sekuestruara

Çdo veprim i debitorit, që përbën disponim të sendit të paluajtshëm pas regjistrimit të sekuestros në zyrën e regjistrimit të pasurisë së paluajtshme, është i pavlefshëm kundrejt kreditorëve që kanë kërkuar ekzekutimin.

Neni 567

Procedura e shitjes në ankand

Pas vënies së sekuestros, përmbaruesi gjyqësor i dërgon lajmërim debitorit se sendi i sekuestruar do të shitet, në qoftë se brenda 10 ditëve të njoftimit ai nuk e përmbush detyrimin.

Me kalimin e afatit të mësipërm, përmbaruesi gjyqësor bën shpalljen për shitjen e sendit në ankand.

Neni 568

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 37)

Shpallja për shitjen në ankand afishohet në zyrën e përmbaruesit gjyqësor dhe në vendin ku ndodhet sendi i paluajtshëm, gjykatë, komunë, bashki, njësitë bashkiake dhe në një vend apo vende të tjera publike, që ai i çmon të përshtatshme. Shpallja duhet të përmbajë emrin, atësinë dhe mbiemrin e pronarit të sendit, nëse për sendin është vënë hipotekë dhe për çfarë shume të hollash, çmimin e sendit me të cilin do të fillojë shitja, vendi, dita kur do të përfundojë shitja në ankand. Shitja nuk mund të bëhet para se të kenë kaluar 15 ditë nga shpallja e ankandit.

Për shpalljen e shitjes në ankand duhet të njoftohen edhe kreditorët që kanë hipotekë. Çmimi fillestar në ankand është 80 për qind i çmimit të përcaktuar, sipas nenit 564 të këtij ligji.

Neni 569

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 38)

Shitja e sendit bëhet në zyrën e përmbaruesit gjyqësor ose në një vend tjetër publik, nëse është i përshtatshëm për zhvillimin e ankandit. Ajo vazhdon 15 ditë dhe përfundon me mbarimin e orarit zyrtar të ditës së fundit që tregohet në shpalljen për shitjen në ankand.

Neni 570

Secili ofertues që merr pjesë në ankand, përpara fillimit të ankandit duhet të depozitojë si garanci në zyrën e përmbarimit një shumë të hollash të barabartë me 10 për qind të çmimit të sendit të caktuar në shpallje. Kreditori nuk le garanci, në rast se kredia e tij e kalon masën e garancisë.

Neni 571

Procesverbali për zhvillimin e ankandit

Për zhvillimin e ankandit mbahet procesverbal, në të cilin ofertuesit shënojnë, kundrejt nënshkrimit, çmimin që japin për sendin, pavarësisht nga çmimi që ka dhënë më parë. Kur ofertuesi vepron me përfaqësues, duhet të paraqitet edhe prokura noteriale.

Neni 572

Pavlefshmëria e shitjes në ankand

Debitori, përfaqësuesi i tij ligjor, përmbaruesi gjyqësor si edhe personat e tjerë që tregohen në nenin 709 të Kodit Civil, nuk kanë të drejtë të marrin pjesë në ankand.

Kur sendi blihet nga një person që nuk ka të drejtë të marrë pjesë në ankand, shitja është e pavlefshme. Në këtë rast, shumta e lënë si

garanci nga blerësi kalon në dobi të shtetit dhe sendi me kërkesë të secilit kreditor mund të shitet përsëri në ankand, duke vepruar sipas rregullave të caktuara në këtë kapitull.

Neni 573

Shpallja e fituesit të ankandit

(Ndryshuar paragrafi i fundit me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 39)

Në përfundim të ankandit, përmbaruesi gjyqësor shpall fituesin. Blerës i sendit është ai ofertues që ka dhënë çmimin më të lartë.

Pronësia mbi sendin i kalon blerësit vetëm pasi të ketë paguar të gjithë çmimin, duke zbritur prej tij shumën e lënë si garanci.

Garancitë e lëna nga persona të tjerë që kanë marrë pjesë në ankand, u kthehen atyre menjëherë pas përfundimit të ankandit.

Rregullat e hollësishme për zhvillimin e ankandit përcaktohen me udhëzim të Këshillit të Ministrave.

Neni 574

Afati i pagimit të çmimit të blerjes

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 40)

Blerësi duhet të paguajë çmimin e sendit të blerë brenda 15 ditëve nga mbarimi i ankandit.

Me pagimin e çmimit dhe taksës mbi aktet për shitjen e sendit, përmbaruesi gjyqësor jep vendim për kalimin e sendit në pronësi të blerësit. Nga kjo ditë, blerësi fiton të gjitha të drejtat që kishte mbi sendin debitori.

Neni 575

Vënia në posedim të sendit të blerë

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 41)

Blerësi vihet në posedim të sendit nga përmbaruesi gjyqësor brenda 10 ditëve nga pagimi i çmimit të sendit si kundrejt debitorit ose

personit të cilit i është lënë në ruajtje, ashtu edhe kundrejt çdo personi të tretë që ka në posedim sendin. Personi i tretë për heqjen e sendit nga posedimi, mund të mbrohet vetëm me padinë për njohjen e së drejtës së pronësisë mbi sendin.

Neni 576
Moskthimi i garancisë

Blerësi, që nuk paguan çmimin brenda afatit të caktuar në nenin 574 humbet të drejtën e kthimit të shumës së lënë si garanci, e cila kalon në dobi të shtetit dhe për shitjen e sendit bëhet një ankand i ri, duke vepruar sipas rregullave të caktuara në këtë kre.

Neni 577
Përsëritja e ankandit

(Ndryshuar paragrafi i parë me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 42)

Në rast se në ankandin e parë nuk është paraqitur asnjë ofertues, atëherë, brenda 10 ditëve nga përfundimi i tij, përmbauesi gjyqësor përcakton çmimin e ri të sendit, jo më të ulët se 20 për qind të çmimit fillestar të caktuar në ankandin e parë. Ankandi i dytë për shitjen e sendit zhvillohet jo më vonë se 15 ditë nga data e caktimit të çmimit të ri.

Në rast se në ankandin e dytë nuk është paraqitur asnjë ofertues, atëherë përmbauesi i propozon në fillim kreditorit që, kundrejt kredisë, të marrë sendin me çmimin e ankandit të dytë. Në rast se kreditori nuk pranon ta marrë sendin, përmbauesi gjyqësor heq sekuestron mbi sendin e sekuestruar dhe vijon procedurat përmbaimore mbi pasuri të tjera të debitorit.

Kur kreditorët që kërkojnë të marrin sendin kundrejt kredisë janë disa, përmbauesi gjyqësor deklaron blerës kreditorin që brenda 3 ditëve nga propozimi jep çmimin më të lartë se çmimi i caktuar për ankandin e ri.

Neni 578
Ekzekutimi mbi një send të paluajshëm në bashkëpronësi
(Ndryshuar paragrafi I me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 117)

Kur ekzekutimi bëhet mbi një send të paluajshëm që është në bashkëpronësi, për detyrimin që ka ndonjë nga bashkëpronarët bëhet sekuestrimi i sendit. Përmbauesi gjyqësor i bën kërkesë gjykatës për veçimin e pjesës takuese të debitorit bashkëpronar dhe mbi këtë pjesë bëhet ekzekutimi. Sendi mund të shitet në tërësi, kur për këtë kanë dhënë pëlqimin të gjithë bashkëpronarët e tjerë. Pëlqimi duhet të jepet me akt noterial.

Kur sendi është në bashkëpronësi dhe debitorët janë të gjithë bashkëpronarët, për sekuestron dhe shitjen e sendit veprohet njëlloj sikur sendi të ishte në pronësi të një debitori të vetëm.

Neni 579
Diferenca midis detyrimit dhe çmimit të sendit

Kur shuma e realizuar nga shitja në ankand është më e madhe se shuma e kredisë së kreditorit apo kreditorëve, diferenca i kthehet debitorit, pasi zbriten shpenzimet e bëra për ruajtjen e sendit apo për zhvillimin e ankandit.

Neni 580
Kundërshtimi i pronësisë së sendit të shitur në ankand e të veprimeve të përmbauesit gjyqësor

Shitja e sendit të paluajshëm në ankand nuk ndalon personin e tretë i cili pretendon se është pronari i tij që ta kërkojë sendin me padi.

Kundër shitjes në ankand mund të bëhet ankim në gjykatë në formën e kundërshtimit të veprimeve të përmbauesit gjyqësor. Vlefshmëria e shitjes në ankand mund të kundërshtohet me anë padie,

sipas rregullave të përgjithshme, vetëm për rastin e parashikuar nga neni 556 i këtij Kodi.

KREU IV

EKZEKUTIMI MBI KREDITË E DEBITORIT DHE MBI SENDET QË PERSONAT E TRETË I DETYROHEN DEBITORIT

Neni 581

Deklarimi i pasurive të debitorit

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 43)

Përpara se të vihet sekuestroja, përmbaruesi gjyqësor sigurohet për ekzistencën e kredive të debitorit dhe të sendeve, që personat e tretë i detyrohen atij.

Për këtë përmbaruesi gjyqësor njofton me shkresë personin e tretë dhe debitorin. Me marrjen e lajmërimit, pala debitore duhet të deklarojë pranë përmbaruesit gjyqësor se informacioni i paraqitur, për pasuritë e tij/saj apo të lëna në posedim personave të tretë, është i saktë e i plotë. Me marrjen e lajmërimit të sekuestrimit, personi i tretë ndalohet t'ia dorëzojë debitorit kredinë dhe sendet e tij.

Kur debitori është person juridik, deklarimi i pasurisë mund të bëhet nga një anëtar i organit drejtues, që, sipas ligjit ose statutit, ka të drejtën e përfaqësimit kundrejt të tretëve ose, në rastin e procedurave të shpërndarjes apo të falimentimit të personit juridik, mund të bëhet nga likuidatori apo administratori i falimentimit.

Ndaj debitorit, i cili jep deklarim të rremë, zbatohet neni 320 i Kodit Penal.

Neni 582

Përpara se të vihet sekuestro mbi këto sende, përmbaruesi gjyqësor sigurohet mbi ekzistencën e kredive të debitorit dhe të sendeve që personat e tretë i detyrohen atij, në bazë të dokumenteve dhe të dhënave të tjera të siguruara kryesisht nga përmbaruesi.

Neni 583

Kundërshtimi i personit të tretë

(Ndryshuar paragrafi II, III me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 118)

Personi i tretë, brenda pesë ditëve nga lajmërimi i sekuestrimit, është i detyruar t'i përgjigjet përmbaruesit gjyqësor:

- a) nëse pranon se kredia ose sendet, mbi të cilat është vendosur sekuestroja, janë të debitorit dhe nëse është gati të shlyejë kredinë ose të dorëzojë sendet;
- b) nëse mbi kredinë ose mbi sendet kanë pretendime edhe persona të tjerë;
- c) nëse mbi kredinë ose mbi sendet është vënë sekuestër edhe në bazë të një urdhri tjetër ekzekutimi.

Personi i tretë dhe, kur ky është institucion apo ndërmarrje shtetërore, personi përkatës, që nuk jep përgjigje brenda afatit të mësipërm, dënohen nga përmbaruesi gjyqësor me gjobë nga 1 000 deri në 50 000 lekë. Kjo pasojë duhet të përmendet në lajmërimin e sekuestrimit.

Kundër vendimit të përmbaruesit mund të bëhet ankim në gjykatë brenda 5 ditëve nga komunikimi i tij.

Neni 584

Kur personi i tretë në përgjigjen e tij nuk kundërshton që kredia ose sendet të jenë të debitorit, detyrohet t'ia dorëzojë këto përmbaruesit gjyqësor, i cili vepron sipas rregullave të mësipërme.

Neni 585

Kur personi i tretë në përgjigjen e tij kundërshton që kredia ose sendet të jenë të debitorit, ekzekutimi mbi to nuk mund të vazhdojë dhe kreditori duhet të ngrejë padi për të vërtetuar se kredia ose sendet që ka personi i tretë janë të debitorit të tij.

Neni 586

Kredia e siguruar me peng ose me hipotekë

Kur kredia e sekuestruar është siguruar me peng, personi që mban sendin mbi të cilin është vënë peng detyrohet të mos ia dorëzojë këtë send asnjë personi pa urdhrin e përmbauesit gjyqësor.

Kur kredia e sekuestruar është siguruar me hipotekë, në regjistrat e zyrës së regjistrimit të pasurive të paluajtshme duhet të bëhet shënim për vënien e sekuestros.

Neni 587

Sekuestroja mbi shpërblimet e tjera

Sekuestroja mbi pagën shtrihet jo vetëm në pagën që tregohet në lajmërimin e sekuestrimit, por edhe në çdo shpërblim tjetër që debitori merr nga e njëjta punë ose nga një punë tjetër, në të njëjtin person fizik apo juridik, shtetëror apo privat.

Kur debitori ndërron vendin e punës, lajmërimi i sekuestrimit i dërgohet qendrës së re të punës nga qendra ku punonte më parë debitori dhe quhet se i është dërguar nga përmbauesi gjyqësor. Në këtë rast si dhe në rastin që debitori pushohet nga puna duhet të lajmërohet përmbauesi gjyqësor brenda pesë ditëve.

216

Neni 588

Përgjegjësia për moszbatimin e urdhrin të përmbauesit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 119)

Kur personi kompetent, në qendrën e punës në të cilën punon debitori, nuk bën ndalesat nga paga e debitorit, sipas lajmërimin të përmbauesit gjyqësor ose nuk lajmëron përmbauesin gjyqësor për kalimin e debitorit në një punë tjetër ose për pushimin e tij nga puna, dënohen nga përmbauesi gjyqësor me gjobë deri në 30 000 lekë.

Kundër vendimit të përmbauesit mund të bëhet ankim në gjykatë brenda 5 ditëve nga komunikimi i tij.

Personi i dënuar ka të drejtë të kërkojë shkarkimin e tij nga dënimi, sipas rregullave të caktuara në nenin 169 të këtij Kodi.

KREU V

EKZEKUTIMI I DETYRIMEVE NË TË HOLLA NDAJ INSTITUCIONEVE BUXHETORE

Ekzekutimi ndaj detyrimeve të shtetit

Neni 589

*(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 120;
ndryshuar paragrafi i fundit me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 44)*

Ekzekutimi i detyrimeve në të holla ndaj institucioneve buxhetore bëhet vetëm në llogarinë e tyre përkatëse bankare, në kredi që ata kanë te të tretët dhe kur nuk ka të tilla në llogari të thesarit. Nuk lejohet ekzekutimi i detyrueshëm mbi pasurinë e luajtshme e të paluajtshme të institucionit buxhetor.

Kur institucioni buxhetor nuk ka gjendje në llogarinë bankare, as kredi te të tretët dhe as në thesar, i kërkohet organit epror financiar

217

përkatës të caktojë fondin e nevojshëm e kapitullin e buxhetit të subjektit nga do të shlyhet detyrimi ose financim të veçantë nga Buxheti i Shtetit.

Kur detyrimi i shteti është në metale të çmuara, ekzekutimi bëhet me pëlqimin paraprak të Ministrit të Financave.

Këshilli i Ministrave nxjerr udhëzim për mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të institucioneve buxhetore në llogari të thesarit.

Neni 590

Ekzekutimi i detyrueshëm ndaj kredive të caktuara të debitorit të huaj bëhet vetëm kur nuk ka ndalim ose kufizim me ligj të veçantë ose me marrëveshje ndërkombëtare shtetërore.

Neni 591

Ekzekutimi ndaj detyrimeve të shtetit

(Shfuqizuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 121)

Neni 592

Ekzekutimi kur personi juridik shpërndahet ose falimenton

Kur detyrimi rëndon mbi një person juridik që shpërndahet ose falimenton, ekzekutimi bëhet nëpërmjet organit që realizon këto veprime, sipas dispozitave të veçanta.

KREU VI

EKZEKUTIMI MBI SHUMAT E LLOGARIVE NË BANKA

Neni 593

Detyrimet e bankave për të informuar zyrat e përmbaramit

*(Ndryshuar paragrafi II me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 122;
ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 45)*

Përmbaruesi gjyqësor, njofton të gjitha bankat shtetërore dhe private të cilat janë të detyruara të informojnë zyrën përkatëse të përmbaramit kur kanë llogari, depozita ose kredi në emër të debitorit, në të kundërt përgjigjen sipas dispozitave të Kodit Penal.

Neni 594

Vënia e sekuestros mbi llogarinë e debitorit

Banka, me të marrë urdhrin e ekzekutimit, ve sekuestro mbi llogarinë, depozitat dhe kreditë e debitorit në masën e nevojshme për ekzekutimit e detyrimit, pa pezulluar pagimin e kredive që sipas nenit 605 të Kodit Civil paguhen me preferim ndaj kredisë për të cilën është vënë sekuestro.

Neni 595

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 26)

Shumat e nxjerra nga llogaria, depozitat dhe kreditë e debitorit kalojnë në llogarinë e kreditorit në të njëjtën bankë ose në një bankë tjetër ose kur nuk ka të tilla në llogari të zyrës së përmbaramit ose në llogari të përmbaruesit gjyqësor.

Neni 596

Rastet e kthimit të urdhrimit të ekzekutimit debitorit

(Shfuqizuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 46)

Neni 597

Respektimi i radhës së preferimit

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 123)

Kur shuma e llogarive, depozitave ose kredive nuk është e mjaftueshme për të shlyer detyrimet e paraqitura për ekzekutim, përmbaruesi gjyqësor respekton radhën e preferimit që përcaktohet në nenin 605 të Kodit Civil.

Neni 598

Sanksionet dhe ankimi ndaj tyre

Kur përmbaruesi ka bazë të dyshojë se banka pa vend nuk e ekzekuton detyrimin tërësisht ose pjesërisht, shkel afatet e ekzekutimit, ose nuk respekton radhën e preferimit, përmbaruesi ka të drejtë të verifikojë në vend dokumentacionin bankar në prani të punonjësit të ngarkuar nga organi drejtues i bankës, duke mbajtur procesverbalin përkatës.

Kur konstatohen shkelje apo parregullsi përmbaruesi fikson në procesverbal veprime dhe afate të detyrueshme për bankën.

Për shkeljet dhe parregullsitë përmbaruesi ka të drejtë të zbatojë masat e parashikuara në nenin 588 të këtij Kodi, sipas rastit, ndaj punonjësit bankar fajtor ose ndaj organit drejtues të saj, që ka urdhëruar veprime të parregullta.

Neni 599

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 126)

Kundër vendimit të dënimit me gjobë mund të bëhet ankim i

veçantë në gjykatën e shkallës së parë brenda pesë ditëve nga marrja dijani e dënimit.

Neni 600

Banka nxjerr udhëzimet e nevojshme

Banka e Shqipërisë nxjerr udhëzimet e nevojshme për mënyrën e zbatimit të dispozitave të mësipërme, të detyrueshme për të gjithë sistemin bankar.

KREU VII

EKZEKUTIMI I DETYRIMIT PËR DORËZIMIN E NJË SENDI TË CAKTUAR

Neni 601

Vënia në posedim e sendit të luajtshëm

Kur sendi i luajtshëm, për të cilin është dhënë vendim, nuk është dorëzuar vullnetarisht nga debitori, brenda afatit të caktuar në lajmërimin e përmbaruesit gjyqësor, merret në mënyrë të detyrueshme prej tij dhe i dorëzohet kreditorit.

Kur sendi nuk ndodhet pranë debitorit ose është prishur, ose pranë tij ndodhet vetëm një pjesë, merret nga debitori vlefte e sendit ose e pjesës që mungon. Kur në urdhrin e ekzekutimit nuk tregohet vlefte e sendit, kjo caktohet nga gjykata e vendit të ekzekutimit, pasi të dëgjohen palët dhe, në rast nevojë, të pyeten edhe dëshmitarë dhe ekspertë. Kundër vendimit të gjykatës mund të bëhet ankim i veçantë.

Neni 601/a

(Shtuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 47)

Sendet e luajtshme, që ndodhen brenda sendit të paluajtshëm, të vënë në posedim, sipas nenit 602 të këtij Kodi, duhet të zhvendosen në përgjegjësinë e përmbaruesit dhe t'i dorëzohen debitorit ose familjarëve të tij menjëherë. Në rast se debitori ose familjarët e tij nuk janë të pranishëm gjatë lirim, përmbaruesi mund t'i magazinojë pasuritë e luajtshme në:

a) mjedisin e liruar, në marrëveshje me kreditorin, për një periudhë kohe prej 2 muajsh;

b) në mjediset, që disponon shërbimi përmbarimor, për ruajtjen e sendeve, për një periudhë kohe prej 2 muajsh;

c) në një vend neutral, ku sendet e luajtshme mund të ruhen në mënyrë të sigurt, për një periudhë kohe prej 2 muajsh;

ç) në rezervat e shtetit, sipas rregullave në fuqi për ruajtjen e sendeve.

Për magazinimin e sendeve, sipas shkronjave “b” dhe “c” të këtij neni, shpenzimet paguhen nga debitori në çastin e marrjes në dorëzim të sendeve.

Nëse brenda 2 muajve nga lirimi, debitori nuk i kërkon sendet e tij të luajtshme, sipas shkronjave të mësipërme, apo nuk paguan të gjitha shpenzimet e lirim dhe të magazinimit, sipas shkronjave “b” dhe “c” të këtij neni, sendet e luajtshme, të sekuestrueshme, do të shiten nga përmbaruesi gjyqësor, sipas dispozitave të pjesës IV të kreut II të këtij Kodi. Përmbaruesi, pasi zbret nga shuma e përfituar nga shitja me ankand të gjitha shpenzimet për lirim dhe magazinimin e sendeve të debitorit, derdh pjesën që mbetet në një llogari bankare, në emër të debitorit. Sendet e pasekuestrueshme i kthehen debitorit, pavarësisht vendit se ku ruhen, pa i kërkuar atij që të paguajë shpenzimet.

Sendet e luajtshme, të ndodhura brenda sendit të paluajtshëm,

që nuk mund të shiten dhe nuk kërkohen nga debitori, asgjësohen apo i kalojnë institucioneve shtetërore ose enteve publike shtetërore kalim kapital.

Neni 602

Vënia në posedim e sendit të paluajtshëm

Kur sendi i paluajtshëm, për të cilin është dhënë vendim, nuk është liruar vullnetarisht nga debitori brenda afatit të caktuar në lajmërimin e përmbaruesit gjyqësor, kreditori vihet në posedim të sendit. Për këtë përmbaruesi gjyqësor, të paktën tri ditë përpara, i njofton debitorin ditën dhe orën, në të cilën do të vërë kreditorin në posedim të sendit.

Në ditën dhe orën e caktuar përmbaruesi gjyqësor, i pajisur me urdhrin e ekzekutimit, shkon në vendin ku ndodhet sendi dhe vë kreditorin në posedim të tij, duke porositur personat e tjerë të cilët mbajnë sendin që ta njohin si pronar kreditorin.

Neni 603

Vënia në posedim e sendit të ndodhur te personi i tretë

Kur përmbaruesi gjyqësor konstaton se sendi i paluajtshëm ndodhet në posedim të një personi të tretë, i cili ka fituar për vete posedimin e sendit, pas fillimit të çështjes për të cilën është dhënë vendimi që ekzekutohet, e vë kreditorin në posedim të sendit, duke treguar në vendim se si ka konstatuar kohën në të cilën personi i tretë ka fituar posedimin.

Neni 604

Përgjegjësia penale e debitorit dhe e personit të tretë

Kur debitori ose personi i tretë, të cilit i është hequr posedimi i

sendit të paluajtshëm, vihet përsëri me çdo mënyrë të paligjshme në posedimin e këtij sendi, përmbaruesi gjyqësor, me kërkesën e kreditorit, i heq atij përsëri posedimin e sendit.

Në këto raste, debitori ose personi i tretë kanë përgjegjësi, sipas dispozitave të Kodit Penal.

KREU VIII

EKZEKUTIMI I DETYRIMIT PËR KRYERJEN E NJË VEPRIMI TË CAKTUAR

Neni 605

Rastet kur lejohet kreditori të kryejë vetë ekzekutimin

Kur debitori nuk ekzekuton detyrimin e tij, që ka të bëjë me një veprim që mund ta kryejnë edhe persona të tjerë, kreditori mund të kërkojë nga përmbaruesi gjyqësor që të lejohet ta kryejë vetë këtë veprim për llogari të debitorit.

Neni 606

Sanksionet për moskryerjen e veprimit nga debitori

(Ndryshuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 124)

Ndaj debitorit që refuzon, kryen në mënyrë të parregullt, nuk respekton afatet ose kryen të kundërtën e asaj që me vendim të gjykatës është i detyruar, kur nuk ka vend për përgjegjësi penale, përmbaruesi gjyqësor ka të drejtën e gjobitjes deri 50 000 lekë në çdo rast deri në ekzekutimin e detyrimit.

Kundër vendimit të përmbaruesit gjyqësor mund të bëhet ankimi në gjykatë brenda 5 ditëve nga komunikimi i tij.

Ndaj personave të tjerë, që sipas urdhrave të ekzekutimit ose ligjit janë të detyruar të kryejnë veprime të caktuara, në rastet e përcaktuara

në paragrafin e parë të këtij neni, përmbaruesi gjyqësor ka të drejtën e gjobitjes deri në 50. 000 lekë.

Kundër vendimit të përmbaruesit mund të bëhet ankimi në gjykatë brenda 5 ditëve nga komunikimi i tij.

Neni 607

(Shfuqizuar me ligjin nr.8431, datë 14.12.1998, neni 12)

Neni 608

Ankimi

(Shfuqizuar me ligjin nr.8431, datë 14.12.1998, neni 12)

KREU IX

MJETET E MBROJTJES KUNDËR EKZEKUTIMIT TË VENDIMEVE

Neni 609

Pavlefshmëria e titullit ekzekutiv

(Ndryshuar paragrafi i fundit me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 48)

Debitori mund të kërkojë në gjykatën kompetente të vendit të ekzekutimit që të deklarohet se titulli ekzekutiv është i pavlefshëm ose se detyrimi nuk ekziston, ose ekziston në një masë më të vogël ose është shuar më pas.

Kur titulli ekzekutiv është një vendim gjyqësor ose vendim arbitrazhi, debitori mund të kundërshtojë ekzekutimin e titullit vetëm për fakte të ngjara pas dhënies së këtyre vendimeve.

Në këto raste, gjykata shqyrton çështjen brenda 5 ditëve dhe mund të vendosë pezullimin e vendimit me ose pa garanci. Kundër vendimit të gjykatës mund të bëhet ankimi i veçantë.

Neni 610

Kundërshtimi i veprimeve të përmbaruesit gjyqësor

*(Shtuar paragrafi III me ligjin nr. 8812, datë 17.5.2001, neni 125;
ndryshuar me ligjin nr. 10 052, datë 29.12.2008, neni 49)*

Kundër veprimeve të përmbaruesit gjyqësor dhe kundër refuzimit të tij për të kryer një veprim, palët mund të bëjnë ankim në gjykatën që ekzekuton vendimin brenda 5 ditëve nga dita e kryerjes së veprimit apo refuzimit, kur palët kanë qenë të pranishme në kryerjen e veprimit ose kanë qenë thirrur edhe në raste të tjera nga dita që i është njoftuar ose ka marrë dijeni për veprimin ose refuzimin.

Kundër veprimeve të personave, përmbaruesit gjyqësorë, që ushtrojnë veprimtarinë publike të shërbimit përmbarimor gjyqësor të organizuar mbi baza private, pala debitore mund të paraqesë ankim në gjykatën, ku ekzekutohet titulli ekzekutiv, brenda 5 ditëve nga data e kryerjes së veprimit.

Ankimi shqyrtohet brenda 20 ditëve nga gjykata e vendit të ekzekutimit, e cila kur e sheh të nevojshme mund të thërrasë edhe palët.

Përmbaruesi gjyqësor thirret nga gjykata me cilësinë e palës së paditur.

Neni 611

Ankimi ndaj vendimit të gjykatës

Ankimi kundër veprimeve ose refuzimit të përmbaruesit gjyqësor nuk pezullon ekzekutimin, përveç kur gjykata vendos ndryshe.

Kundër vendimit të gjykatës bëhet ankim i veçantë.

Neni 612

Padia për kërkimin e sendit nga personi i tretë

Çdo person i tretë që pretendon se është pronar i sendit mbi të cilin bëhet ekzekutimi, mund të ngrejë padi për të ushtruar të drejtën e tij dhe kur është rasti për të përjashtuar sendin nga sekuestrimi dhe shitja.

Padia ngrihet kundër kreditorit dhe debitorit në gjykatën e vendit të ekzekutimit të vendimit. Në këto raste, gjykata mund të vendosë si masë të përkohshme pezullimin e ekzekutimit me ose pa garanci.

Neni 613

Efektet juridike ndaj personit të tretë

Kur gjykata pranon se personi i tretë është pronar i sendit të luajtshëm të sekuestruar, por në kohën që vendimi ka marrë formë të prerë sendi është shitur në dyqanin me shitje të lirë ose në ankand, personi i tretë ka të drejtë të kërkojë nga përmbaruesi gjyqësor çmimin e shitjes, në qoftë se nuk i është dhënë kreditorit, në të kundërt ka të drejtë të kërkojë prej debitorit atë që ka përfituar nga shitja e sendit.

Kur vërtetohet se kreditori ka ditur në kohën e shitjes së sendit të luajtshëm se debitori nuk ishte pronar i tij, ai detyrohet t'i kthejë pronarit të mëparshëm çmimin që ka marrë nga shitja e sendit dhe në qoftë se sendi i është dhënë atij në vend të kredisë së tij, detyrohet t'i kthejë sendin. Në këto raste kreditori ruan të drejtën e tij të kredisë kundrejt debitorit.

Neni 614

Kur gjykata pranon se personi i tretë është pronar i sendit të paluajtshëm të shitur në ankand dhe në bazë të vendimit që ka marrë formë të prerë, sendi i merret blerësit, ky ka të drejtë të kërkojë nga përmbaruesi gjyqësor çmimin që ka paguar në qoftë se ky nuk i është dhënë kreditorit. Kur ky i është dhënë kreditorit ka të drejtë të kërkojë

prej tij si dhe nga debitori atë pjesë të çmimit që ka marrë nga shitja e sendit.

Blerësi ka të drejtë, po ashtu, të kërkojë nga organi shtetëror kompetent që t'i kthehen shumat që ai kishte paguar si taksë për kalimin e sendit në pronësi të tij.

Kur sendi i paluajtshëm i është dhënë kreditorit kundrejt kredisë së tij, në bazë të vendimit të gjykatës, sendi i merret këtij, ky ruan të drejtën e tij, të kredisë kundrejt debitorit.

KREU X

PEZULLIMI E PUSHIMI I EKZEKUTIMIT

Neni 615

Pezullimi i ekzekutimit

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 50)

Ekzekutimi pezullohet:

- a) me vendim të gjykatës;
 - b) me kërkesë të kreditorit;
 - c) me rastet e parashikuara nga shkronjat “c” dhe “ç” të nenit 297 të këtij Kodi, me përjashtim të shitjes në ankand të një sendi të paluajtshëm, për të cilin është shpallur lajmërimi;
 - ç) në raste të tjera të parashikuara nga ligji.
 - d) kur përmbaruesi gjyqësor, vetë ose me kujdesin e kreditorit, nuk gjen pasuri të debitorit, brenda 6 muajve nga fillimi i ekzekutimit;
 - dh) kur kreditori nuk paraqitet, pa shkaqe të arsyeshme, brenda 3 muajve nga njoftimi i dytë shkresor, bërë nga përmbaruesi gjyqësor.
- Pas rënies së masës së pezullimit, ekzekutimi vazhdon nga veprimi procedural i mbetur në çastin e pezullimit.

Neni 616

Pushimi i ekzekutimit

(Shfuqizuar shkronja “d” me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 51)

Ekzekutimi pushon:

- a) kur debitori i paraqet përmbaruesit gjyqësor dëftesën me nënshkrimin e kreditorit, të vërtetuar rregullisht, se ka paguar shumën që shënohet në urdhrin e ekzekutimit ,ose kuitancë të zyrës postare ose shkresë të bankës me të cilat vërtetohet se shuma që shënohet në urdhrin e ekzekutimit është derdhur në dobi të kreditorit;
- b) kur kreditori heq dorë me shkresë nga ekzekutimi;
- c) kur urdhri i ekzekutimit shfuqizohet;
- ç) kur me vendim të gjykatës që ka marrë formën e prerë, është pranuar padia e debitorit sipas nenit 610 të këtij Kodi, ose e personit të tretë sipas nenit 613 të këtij Kodi;
- d) shfuqizuar.

Neni 617

Ankimi kundër pezullimit dhe pushimit të ekzekutimit

(Ndryshuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 52)

Pezullimi i ekzekutimit, përveç rastit kur vendoset nga gjykata, si dhe pushimi i ekzekutimit vendosen nga përmbaruesi gjyqësor.

Kundër këtyre vendimeve mund të bëhet ankim në gjykatën e shkallës së parë (neni 611 i këtij Kodi).

Kur vendimi i pushimit të ekzekutimit merr formën e prerë, përmbaruesi gjyqësor e heq sekuestron e vënë mbi sendet e luajtshme ose të paluajtshme dhe në rastin e parashikuar nga shkronja “b” e nenit 616 të këtij Kodi, i kthen urdhrin e ekzekutimit kreditorit, i cili ka të drejtë të paraqesë kërkesë të re për ekzekutim brenda kohës së parashkrimit. Në këtë rast, parashkrimi i ri fillon nga dita që vendimi për pushimin e ekzekutimit ka marrë formën e prerë.

KREU XI

DISPOZITA TRANZITORE DHE TË FUNDIT

Neni 618

Çështjet që janë në gjykim në ditën e hyrjes në fuqi të këtij Kodi do të gjykohen sipas kodit të mëparshëm derisa vendimi të marrë formën e prerë sipas nenit 451 të këtij Kodi.

Neni 619

Rekurset kundër vendimeve të gjykatës së apelit dhe kërkesat për mbrojtje të ligjmërisë përpara Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë të regjistruara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij Kodi do të shqyrtohen sipas dispozitave të kodit të mëparshëm.

Neni 620

Me hyrjen në fuqi të këtij Kodi shfuqizohen: ligji nr.6341, datë 27.6.1981 “Për Kodin e Procedurës Civile të Republikës së Shqipërisë”, ligji nr.7537, datë 17.12.1991 “Për disa ndryshime në Kodin e Procedurës Civile të Republikës së Shqipërisë”, ligji nr.7922, datë 19.4.1995 “Për një ndryshim në Kodin e Procedurës Civile të Republikës së Shqipërisë”, kreu X/I “Amortizimi” nenet 59a, 59b, 59c të ligjit nr.7782, datë 26.1.1994 “Për disa ndryshime në dekretin nr.3702, datë 8.7.1963 “Për Çekun”, si dhe çdo dispozitë tjetër që vjen në kundërshtim me këtë Kod.

Dispozitë kalimtare

(Parashikuar me ligjin nr.8812, datë 17.5.2001, neni 127)

Çështjet civile që janë në gjykim ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe që sipas Kodit të Procedurës Civile duhet të gjykohen me trup gjykues të përbërë nga tre gjyqtarë, për të cilat ky ligj parashikon gjykimin e tyre me një gjyqtar, do të vazhdojnë të gjykohen nga i njëjti trup gjykues derisa vendimi të marrë formë të prerë.

Kërkesat që kanë të bëjnë me përjashtimin e gjyqtarit, kërkesëpaditë me objekt kundërshtimi i të tretit, rishikimi i vendimit, si dhe rekurset në interes të ligjit, të paraqitura përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojnë të gjykohen sipas dispozitave të Kodit të Procedurës Civile.

Dispozitë kalimtare

(Parashikuar me ligjin nr.10 052, datë 29.12.2008, neni 53)

Çështjet që janë në procedurë ekzekutimi në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të ekzekutohen sipas procedurave ligjore të mëparshme, derisa ekzekutimi i urdhrit ekzekutiv të jetë pezulluar, pushuar ose të ketë përfunduar.

Neni 621

Ky Kod hyn në fuqi më 1 qershor 1996.

Shpallur me dekretin nr.1474, datë 18.4.1996 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Sali Berisha.